

АНТОЛОГІЯ
УКРАЇНСЬКОГО ПЛАКАТА

ПЕРШОЇ
ТРЕТИНИ
XX
СТОЛІТТЯ

УДК 766

ББК 85. 103(2Ук) 7

А 65

Андрейканіч А.І.

А 65 Антологія українського плаката першої третини ХХ століття. – Косів: Видавничий дім «Довбуш», 2012. – 120 с.; іл.

ISBN 966-5467-23-4

В антології розглянуто український плакат першої третини ХХ століття, створений переважно в межах сучасної України, та творчість тих митців, що були змушені через об'єктивні причини залишити територію України. Крім того до антології ввійшли митці не тільки ті які були етнічними українцями, але й митці інших національностей – євреї, поляки, росіяни та інші.

Представлено біографічні довідки та твори ста вісімдесяти п'яти художників, що займались створення плаката і які народилися, жили, навчались та працювали в зазначений період. Серед художників, які творили плакат, були митці різних поколінь, шкіл і художніх течій, політичних поглядів.

Антологія демонструє лише частину плакатного мистецтва України і не включає творів, авторство яких не встановлено. На жаль це досить велика кількість, агітаційних, політичних, рекламних, соціальних, культурологічних та учбово-інструктивних плакатів.

УДК 766

ББК 85. 103(2Ук)7

Автор

Андрейканіч А.І.

Дизайн та верстка

Андрейканіч А.І.

Коректор

Островська І.В.

ISBN 966-5467-23-4

©Андрейканіч А.І., 2012

ВСТУП

На жаль, сьогодні у спеціальній літературі немає чіткого визначення, термінології і класифікації плаката, тому це поняття трактується довільно, а подекуди і суперечливо. В енциклопедії українознавства знаходимо таке визначення: «Плакат (оголошення, реклама), – рід ужиткового мистецтва, в якому гасло (політичне, суспільне, торговельно-рекламне, мистецьке та ін..) відтворене в графічній або малярській формі, множується та розміщується в прилюдних місцях. Плакат виконується за проектами мистців, переважно в техніці дереворізу, літографії, офсету, типографії і фотогравюри». В інших виданнях зустрічаємо інше трактування. «Плакат (від франц. Placard, нім. Placat) – різновид графіки, лаконічне помітне зображення на листі паперу, що супроводжується текстом, а також вид образотворчого мистецтва, що служить завданням наочної, найчастіше політичної, агітації та пропаганди, оголошення, яке вивіщується в громадських місцях з метою інформації, реклами, інструктажу тощо». В універсальному словнику-енциклопедії плакат – це «оголошення, реклама або лозунг у мистецькому друкованому, графічному або живописному вигляді, виготовлений за проектом художника, зазвичай збільшений і розміщений у громадських місцях». В альбомі «Українська графіка ХІ – початку ХХ століття автором-упорядником якого є А. В'юнник у розділі «Прикладна графіка написано, що плакат – це «Прикладна, ужиткова, промислова або, як її називають «мала графіка», існує в побуті всюди і повсякденно. Це різноманітні етикетки на промислових товарах, художнє оформлення пакувальних

виробів, наприклад, коробок для цукерок, мальовані обгортки для самих цукерок, малюнки на коробках для сірників, цигарок тощо. До цього виду графіки належать також грошові знаки, поштові марки, поздоровчі листівки, різні промислові торговельні емблеми, видавничі марки, книжкові знаки – екслібриси, гербові знаки, оформлення календарів та інше», хоча на шмуцтитулі плакат внесений до розділу прикладної графіки. У 2010 році вийшла друком книга «Дизайн: словник-довідник» (науково-довідкове видання Національної академії мистецтв України та Інституту проблем сучасного мистецтва), де ми читаємо таке тлумачення терміну: «Плакат (від нім. Plakat – афіша, оголошення) – великоформатний відбиток у вигляді малюнка з коротким супровідним прозовим чи віршованим текстом, що виконує завдання наочної агітації й політичної пропаганди, інформації, реклами, інструктажу (природоохоронні або протипожежні плакати) чи навчального посібника».

У запропонованій статті спробуємо дати більш чітке і, на нашу думку найбільш універсальне тлумачення поняття плаката. Якщо розглядати його як вид образотворчого мистецтва, то до нього відносять такі його види, які втілюють на площині або в просторі зображення навколишнього світу, що сприймаються наочно. Він може відтворювати відчуття реальної дійсності і не тільки відображати її зовнішню схожість, але й розкрити зміст того, що зображено: характер, внутрішню сутність людини, неповторну красу природи, все різнокольорове й пластичне багатство світу. Історично, залежно від завдань і засобів втілення художнього змісту, в образотворчому мистецтві склалися такі його види: графіка, живопис, скульптура. Кожний із перелі-

чених видів образотворчого мистецтва відрізняється від іншого своїм змістом, засобами художньої виразності, матеріалом та образно-пізнавальним впливом на глядача.

Графіка – вид образотворчого мистецтва, у якому використовуються інструменти, якими можна писати, шкрябати, креслити, малювати і де головними зображувальними засобами є контурна лінія, штрих, пляма, а також тон аркуша. Графіка поділяється на два головних види – рисунок та друковану графіку. Друкована графіка в свою чергу має такі різновиди, як станкова, книжково-журнальна та газетна, прикладна (промислова). Оскільки плакат важко віднести до одного з цих різновидів, то його можна виділити в окремий різновид – плакатна графіка.

З цього випливає, що плакат – це вид друкованої графіки, що належить до її окремого різновиду плакатної графіки, виконується за проектами мистців у різних графічних та живописних техніках. Сьогодні найпоширеним засобом створення плаката є використання комп'ютерних технологій.

Він увібрав у себе найкращі досягнення станкової та книжкової графіки, фотографії та типографіки, а також є невід'ємною частиною візуальної культури, потужним засобом масової інформації та впливу на свідомість людей. Ми зустрічаємо його навколо нас як і на вулицях міст і сіл, у навчальних закладах та підприємствах, при вході в кінотеатр чи концертний зал, у вітринах магазинів, так і на рекламних щитах вздовж вулиць та доріг. Він може бути досить великих розмірів (кілька метрів) і зовсім маленьких – у вигляді сірникової етикетки та поштової марки, яку часто справедливо називають мікроплакатом. Специфіка художньої мови плаката визначається тим, що

він повинен сприйматися з великої відстані, привертати увагу на фоні інших засобів візуальної інформації, тому, як правило, виконується він на аркушах великого розміру.

Плакат (афіша) є одним із найдавніших рекламно-інформаційних засобів привертання уваги. Це повідомлення для публіки і розглядається воно як інформативний, психологічний і комерційний інструмент, залежно від того, які цілі переслідуються. Афіша – рекламне або довідкове листове видання, що сповіщає про який-небудь культурний захід. На афішах, як правило, широко рекламуються різноманітні шоу, концерти, театральні і музичні прем'єри, спортивні заходи, презентації, виставки і т. ін. Афіші – дуже зручний і масовий рекламний носій для проведення як короткотермінових рекламних акцій, так і триваліших рекламних кампаній. Афіші розклеюють на спеціальних щитах, розташованих у найбільш людних місцях.

До особливостей жанру можна віднести наступне: в ідеалі плакат має бути досить великого розміру, щоб добре сприйматись на великій відстані, у зв'язку з цим шрифтова частина на ньому повинна бути виконана шрифтами, які чітко сприймаються глядачем. Для тексту важливим є не тільки шрифт, але і його розташування в форматі та колір. Сьогодні в плакатах часто використовують фотографію, як варіанти в поєднанні з малюнком та живописом, що, на жаль, значно зменшує художню вартість плаката. Тому велику увагу дослідники приділяють плакатам, створеним на в кінці XIX – на початку XX сторіччя, які стали предметом колекціонування. Зразком може бути найбільша в Європі колекція плакату Альфонса Мухи, що зберігається у фондах Львівського музею етнографії

та художнього промислу Національної академії наук України. В Україні близькими до плаката можна вважати «тези» Києво-Могилянської академії, в яких гравіровані ілюстрації вияснявали богословські й філософські тексти, та народні картинки – «лубки».

Зібраний ілюстративний матеріал та аналіз зразків дає змогу виокремити певні види плаката, які, у свою чергу, можна об'єднати у три групи (типи): шрифтовий плакат, поєднання шрифту і графічного зображення та саме графічне зображення.

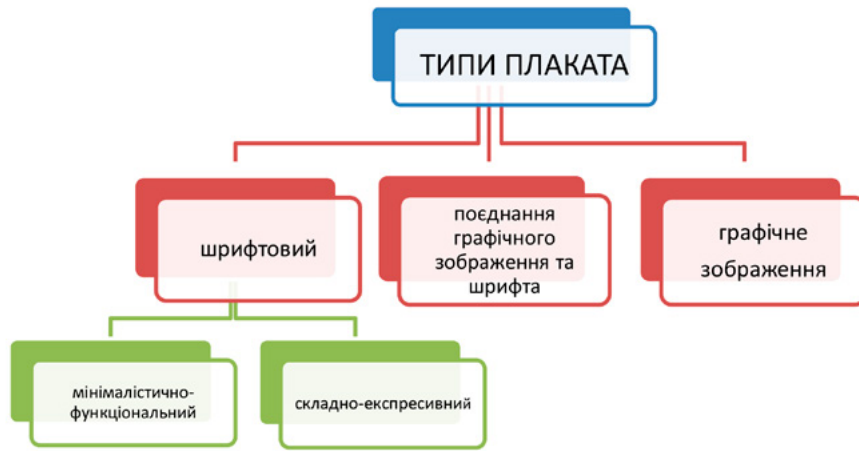

Рис. 1. Типи плаката

Шрифтовий плакат. Головним елементом композиції такого плаката є шрифт. Шрифтові плакати – це прості композиційні рішення, мінімальний набір шрифтів, скупа орнаментика, здебільшого центрово-осьове вирівнювання елементів. Він зорво впливає на людину гармонійною злагодженістю всієї композиції, характером малюнка букв, його органічним зв'язком із змістом, кольоровою гамою та ритмом.

Шрифтовий художній плакат як унікальне явище мистецтва існує вже протягом багатьох століть, але до цього часу не було написано окремого дослідження на цю тему. У 1977 р. вийшла в світ книга С.І. Смирнова «Шрифт

і шрифтовий плакат», перший розділ якої був присвячена короткій історії латинського та кириличного шрифтів і їх систематизації. У другому розділі давалися докладні рекомендації з написання кирилических плакатних шрифтів і способів розміщення їх в плакатному аркуші. Книг, що повністю були б присвячені шрифтовому плакату, в мистецтвознавстві до цього часу не було.

Художній шрифтовий плакат є формою творчості, що поєднує в собі принципи мистецтва плаката і мистецтва шрифту. Таким чином, на сьогоднішній день можна виділити два основних художніх типу шрифтового плаката: мінімалістично-функціональ-

ний і складно-експресивний. Перший тип зобов'язаний своєю появою традиції стандартизованого текстового блоку, а також функціональної типографіки XX ст. Другий тип увібрав в себе національні особливості шрифтових культур різних народів, традиції каліграфії, принцип живої асиметрії і висловлює собою не тільки суть репрезентованого глядачеві повідомлення, а й творче обличчя автора плаката.

Слід також зазначити, що мінімалістично-функціональний тип шрифтового художнього плаката є міжнародним, носить риси наднаціонального сучасного дизайну, а складно-експресивний тип, навпаки, є сучасною інтерпретацією національних традицій і художніх особливостей шрифтових культур різних народів. Другий найбільш розповсюджений тип плаката – поєднання графічного зображення та шрифту. Третій тип плаката у вигляді графічного зображення є найменш розповсюдженим. Серед усього різноманіття плакатів, можна виокремити декілька видів плаката: пропагандистський, рекламний, соціальний, культурологічний та навчально-інструктивний. Пропагандистський плакат поділяється на два підвиди: агітаційний та політичний. Щоб краще зрозуміти визначення цього виду плаката, насамперед потрібно дати визначення поняттю «пропаганда». Всупереч поширеній думці про те, що пропаганда виникла з появою засобів масової інформації, вона існує вже кілька тисячоліть. Вперше це слово (з лат. *propaganda* – те, що підлягає поширенню, *propago* – розповсюджую) було вжито у папській буллі, скерованій проти протестантизму. З ініціативи папи Григорія XV 1622 року було створено місіонерську установу під назвою «Конгрегація пропаганди віри» (*Sacra Congregatio de Propaganda Fide*), метою

якої було розповсюдження віри. Поняття «пропаганда» науковці визначають по-різному. Зокрема, один з перших її дослідників – американський вчений Гарольд Лассвелл сформулював своє розуміння цього явища, як «створення одностайної позиції шляхом маніпулювання важливими поняттями-символами». Леонард Уільям Дуб у своєму визначенні схиляється до думки, що пропаганда завжди продиктована свідомим плануванням. Ролан Барт запропонував таке трактування цього поняття: «Пропаганда – метод поширення інформації з метою керування суспільними поглядами та інтересами». За визначенням з *World Book Multimedia Encyclopedia*, пропаганда – це односторонній процес передачі інформації, розроблений з метою впливати на мислення та дії людей. Агітплакати, агітфарфор, агітканина поруч з газетами, радіо та кіно в першій третині XX століття справляли неабиякий вплив на формування світогляду, ідеологічних засад і настроїв у суспільстві.

Однією зі складових політичної реклами XIX ст. було рекламне оголошення. Так, 1896 року американський рекламист Емер Елвіс запропонував одну з моделей рекламних звернень AIDA (*attention–interest–desire–action*, тобто увага–зацікавленість–бажання–дія), суть якої полягала в тому, що ідеальне рекламне звернення має насамперед привертати мимовільну увагу. Шляхи досягнення цієї мети досить різноманітні: вдале гасло, використання контрастів, яскраве оформлення, нестандартне рішення тощо. Американські дослідники політичної реклами виокремлюють п'ять головних вимог до політичного рекламного гасла: воно має відповідати мовним стандартам; легко запам'ятовуватися; нести емоційний позитивний заряд; мати тісний

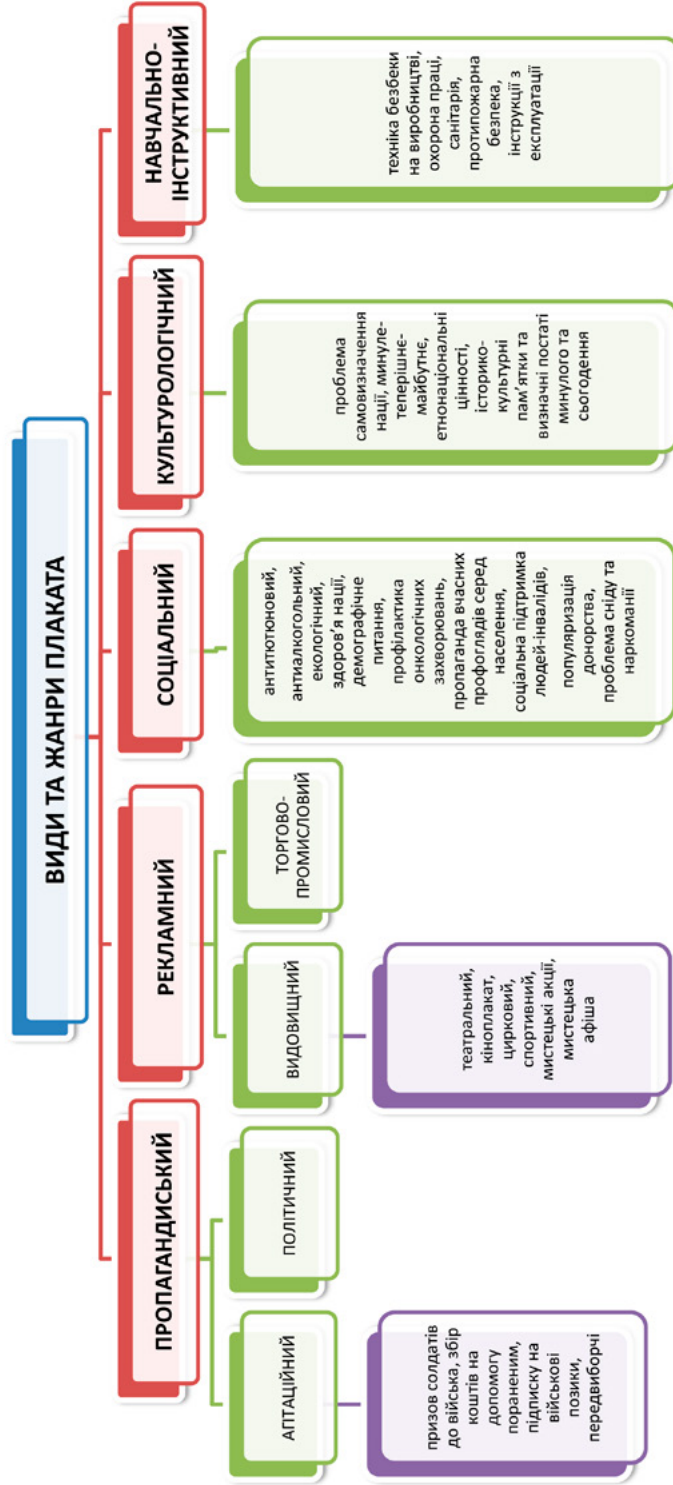

Рис. 1. Рис. 2. Види та жанри плаката

зв'язок з об'єктом рекламування; бути чітко комунікативно спрямованим (наявність конкретного адресата з конкретними цілями та настановами).

Рекламний плакат можна розділити на два підвиди: торгово-промисловий та видовищний (кіноплакат, театральний, цирковий, спортивний, музичні афіші, мистецько-культурні акції). Розвиток торговельних відносин спричинив розвиток реклами. Тому і не дивно, що перші її зразки були знайдені під час археологічних розкопок античних міст. Бурхливий розвиток індустрії наприкінці XIX – на початку XX століття для реклами та популяризації продукції викликав також розвиток торгово-промислового плаката. Найбільш популярними та розповсюдженими в зображальній рекламі в ті часи стали друковані її форми: афіші, плакати, листівки та оголошення. Рекламний плакат містить текст та графічне зображення. Текст по відношенню до зображення грає допоміжну роль. Основа рекламного плакату – цікава художня композиція та короткий текст, який доповнює один одного. Ефект сприйняття досягається використанням яскравих фарб, що добре помітні на відстані.

Соціальний плакат – це плакат, який пропагує базові соціальні цінності. У соціальному плакаті відображені соціальні прояви особистості, специфіка соціальних відносин у суспільстві, значущі соціальні проблеми, загрози і лиха. У числі найбільш актуальних проблем, які відображаються в плакаті – це: здоров'я нації, демографічне питання, профілактика онкологічних

захворювань, в тому числі у дітей, пропаганда вчасних профоглядів серед населення, соціальна підтримка людей-інвалідів, популяризація донорства, проблема СНІДу та наркоманії. Соціальний плакат відповідає соціальним замовленням суспільства. Образний лад і основна ідея плаката на соціально значиму тему перебувають у прямій залежності від панівного в суспільстві соціально-політичного устрою і відносини «системи» до особистості окремої людини. Сьогодні соціальний плакат – носій нової ідеології демократизму, гуманізму і толерантності, він належить до сфери соціальної реклами.

Культурологічний плакат відображає питання, що пов'язані із самовизначення нації, історичною спадщиною, етнонаціональними цінностями, історико-культурними пам'ятками та визначними постатями минулого та сьогодення; формує у молодого покоління позитивний образ майбутнього, сприяє його культурному та духовному росту.

Навчально-інструктивний плакат пропагує наукові знання, методи праці, різні правила і т.ін. На відміну від інших видів плаката, містить значну кількість тексту, цілу серію малюнків і призначений для більш тривалого використання. Основне призначення плаката з охорони праці і здоров'я – сформувати у людини правильну оцінку небезпечних і шкідливих ситуацій шляхом інформаційної і емоційної дії, зорієнтувати її його поведінку в потрібному напрямі, сприяти формуванню умінь і навичок безпечної життєдіяльності.

АКІМОВ МИКОЛА ПАВЛОВИЧ

Народився 3 квітня 1901, м. Харків – помер 6 вересня 1968, м. Москва, Росія – графік, театральний художник, сценограф, режисер.

Навчався у вечірніх класах Рисувальної школи Товариства захоочування мистецтв, студії С. М. Зейденберга, художній майстерні під керівництвом М. С. Добужинського, А. Е. Яковлева, С. І. Шухасва. Працював у майстерні плаката петроградського Пролеткульту. Викладав малюнок на Вищих курсах політпросвітробітників у Харкові та працював як театральний художник у Харківському дитячому театрі. Повернувся до

Петрограда, де вступив до ВХУТЕМАС. Займався ілюструванням, оформленням книг, створенням ескізів декорацій до кінофільмів, театральних спектаклів Ленінграда та Москви. Викладав у Ленінградському інституті театру, музики та кінематографії. Художній керівник та режисер Ленінградського театру комедії. Виконав театральні плакати до своїх спектаклів.

Акімов М.П.
Афіша
«Продавцы славы»
1925

Акімов М.П.
Афіша «Гартюф»
1929

Акімов М.П.
Афіша «Диктатура»
1930

АКОПОВ АРТЕМ ТИГРАНОВИЧ

Народився 10 квітня 1905, м. Карс, Туреччина – помер, невідомо – графік.

У 1930 р. закінчив Київський художній інститут, де навчався в А. Середи, В. Касяна та О. Усачова. Працював у галузі плаката, книжкової та рекламної графіки. Серед кращих його плакатів: «Молодь, опанувуй мотоспорт – готуйся до оборони країни», «Крізь сльози», «Хліб». У період Другої світової війни виконав багато карикатур і малюнків.

Акопов А.Т.
Плакат «Молодь,
опанувуй мотоспорт –
готуйся до оборони
СРСР».
1940

Александров О. І.
Плакат «Ленінський
комсомол був і
залишається
молодим
резервом
нашої революції.
(Сталін)».
1936

АЛЕКСАНДРОВ ОЛЕКСАНДР ІВАНОВИЧ

Народився 14 лютого 1894, м. Харків – помер 18 вересня 1948, м. Київ – живописець, графік.

У 1909-1914 роках навчався у Харківській художній школі в О. Любимова. Під час громадянської війни в Російській імперії перебував у лавах Червоної армії, де в основному малював плакати, також портрети, оформляв вистави. У 1920-1940 рр. працював у різних видавництвах України, виконував політичні плакати, оформляв книги, малював живописні твори.

АЛЬТМАН НАТАН ІСАЙОВИЧ

Народився 1889, м. Вінниця – помер 1970, м. Ленінград, Росія – живописець, графік, художник театру, скульптор.

Художню освіту здобув в Одеському художньому училищі у 1902-1907 рр. Удосконалював художню майстерність у Парижі в приватній художній студії (1910-1911 рр.), зазнав впливу новітніх мистецьких стилів, особливо французького кубізму. 1912 р. переїхав у Петербург. Був одним із засновників «Єврейського товариства розвитку мистецтв». Брав участь в оформленні революційних свят у Петрограді та Москві. Багато працював як портретист. Займався графікою, проектами створення поштових марок та книжковою графікою.

Альтман Н. І.
Плакат
«Петрокоммуна».
1919

Альтман Н. І.
Плакат «Еврейское
счастье».
1925

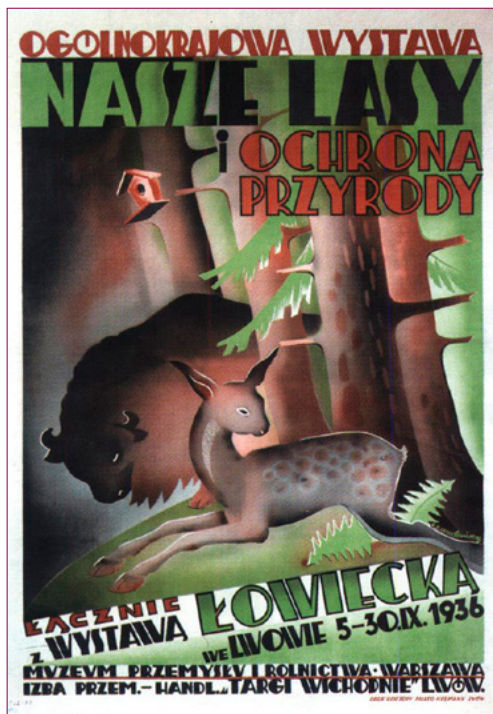
Альтман Н. І.
Афіша. Московский
государственный
еврейский театр
(ГОСЕТ). Гастролі
в Парижі.
1928

АЦЕДАНСЬКА ІРЕНА

Народилася 1906, Львів – померла 1983, м. Глівіце, Польща – художник, графік

У 1927-32 роках навчалась в Інституті художніх мистецтв у Львові в К. Ольпінського, К. Сіхульського, С. Матусяка, Л. Тировича. Займалась настінним живописом та графікою, іноді плакатом. Авторка численних ландшафтних гравюр, виконаних в техніці ксилографії. Належала до Спілки львівських художників-графіків, Товариства художників графіків у Кракові, Спілки польських художників-пластиків. Брала активну участь у виставковій діяльності.

АЦЕДАНСЬКИЙ ЗИГМУНД

Народився 1909, м. Перемишль – помер в 1991, м. Глівіце, Польща – художник, графік, дизайнер.

У 1927-32 роках навчався в Інституті художніх мистецтв у Львові в К. Ольпінського, К. Сіхульського, С. Матусяка, Л. Тировича. Займався художньою та прикладною графікою (плакат), паперопластиком та ілюструванням. Належав до Спілки львівських художників-графіків, Товариства художників графіків у Кракові, Спілки польських художників-пластиків. Брав активну участь у виставковій діяльності. Часто співпрацював з дружиною – Іреною Ацеданською. У 1937 році отримав II приз за туристичний плакат м. Львова.

Ацеданська І.
Плакат
«Ogólnokrajowa
Wystawa «Nasze lasy i
ochrona przyrody»...»
1936

БАБИЧЕНКО ДМИТРО НАУМОВИЧ

Народився 7 травня 1901, м. Житомир – помер 30 липня 1991, м. Москва, Росія – художник, режисер-мультиплікатор, сценарист.

Вищу художню освіту здобув в Інституті пластичних мистецтв у Києві. Працював карикатуристом у журналах і газетах спочатку в Києві, потім у Москві, художником в цеху художньої мультиплікації на кінофабриці «Союзкіно», «Межрабпомфільм». Виконав ряд плакатів. Подальша творча діяльність Д. Бабиченка пов'язана з кіностудією «Союзмультфільм». Там він стає одним із засновників студії мультиплікації на телебаченні при творчому об'єднанні «Екран».

Бабиченко Д. Н.,
Сутесв В. Г.
Плакат «Веселые
ребята».
1934

Бабиченко Д. Н.
Плакат «Позор
получающим
зарплату в черной
кассе!».
1929

Бабиченко Д. Н.
Плакат.
1930

БАБУШКІН ЯКІВ ЗЕНОВІЙОВИЧ

Народився 3 червня 1907, м. Харків – помер, невідомо – художник кіно.

Навчався студії при клубі ім. ІІІ Інтернаціоналу в Харкові у І. Ш. Казарновського (1922-1923) і на режисерському факультеті Всесоюзного державного інституту кіномотографії (1928 -1932). З 1932 року працює на Центральній студії документальних фільмів як художник, а з 1945 року як режисер. Виконав для екрану велику кількість заставок, створив низку плакатів.

БАЛАС ВОЛОДИМИР ОЛЕКСІЙОВИЧ

Народився 29 серпня 1906, м. Рогатин – помер 19 квітня 1980, м. Сан-Дієго, США – художник, графік, ілюстратор, скульптор.

Навчався у Львівській політехніці та Варшавській академії мистецтв, де студіював малярство у професора М. Котарбінського, ужиткову та артистичну графіку в професора Е. Бартломейчика. Незрівняний майстер плаката, лаконічними композиційними засобами, чітким рисунком, шляхетним колоритом В. Балас досягнув неординарних ефектів, у роботах «Баль в Академії Мистецтв», «Запорожець за Дунаєм», «Весна». Закінчивши академію мистецтв, переїжджає до Львова. Саме в цей період художник отримав першу нагороду міста Любліна за плакат на туристичну тематику, а також нагороду за плакат з нагоди 70-річчя «Просвіти». Брав активну участь у виставковій діяльності.

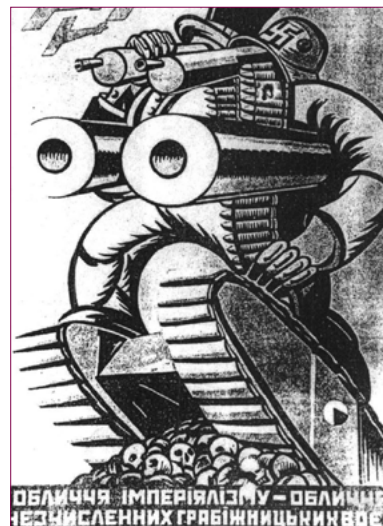
БАЛАСНИЙ М. М.

Дати життя, місце народження і смерті невідомі – живописець, плакатист. Член Асоціації художників Червоної України.

Балясний М.М.
Плакат «Перетворимо СРСР на країну соціалістичної індустрії та електрофікації». 1930

Балясний М.М.
Плакат «Обличчя імперіалізму - обличчя незчисленних грабіжницьких воєн». 1930

БАРЯНСЬКИЙ ВОЛОДИМИР О.

Народився 1 грудня 1892, м. Одеса – помер не пізніше 1966 – живописець, графік.

Член Одеського товариства незалежних художників. З 1919 жив у Франції. Учасник Осіннього салону (1921, 1922), салону Незалежних (1922-1925). Створював малюнки програм і афіш для паризьких театрів і кіностудій.

Барянський В.О.
Плакат «Des robes,
des manteaux,
des fourrures».
1924

Барянський В.О.
Афіша
«Opéra Comique».

БЕЛОПОЛЬСЬКИЙ БОРИС НАУМОВИЧ

Белопольський Б.Н.
Плакат «Колгоспники
та одноосібники».
1932

Народився 28 серпня 1909, м. Харків – помер 1978, м. Москва, Росія – живописець, графік.

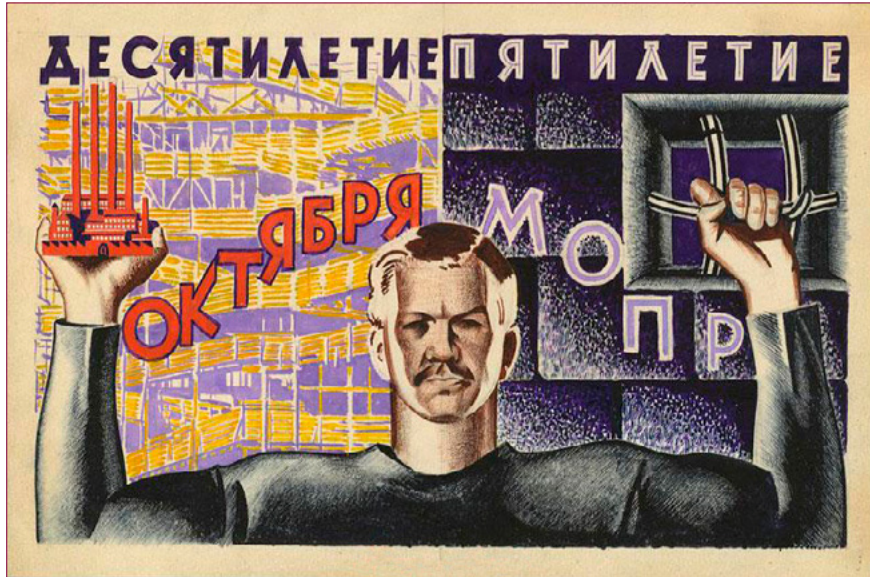
Навчався в Харківському художньому інституті. Займався автолітографією. В 1930-х виконує декоративні панно павільона Української РСР для Всесоюзної сільськогосподарської виставки в м. Москві. Виконав ряд плакатів, писав картини в основному на історичну тематику.

БЕРШАДСКИЙ ГРИГОРИЙ СОЛОМОНОВИЧ

Народився 1895, м. Шпола, Київська губернія – помер 1963, м. Москва, Росія – живописець, графік, плакатист.

Навчався в Астрахані у студії П. О. Власова. Продовжив навчання в Одеському художньому училищі. З 1916 займається живописом, ілюструє і оформляє книги для різних видавництв. На початку 20-х років працює в Харкові, а потім переїздить до Москви. Виконує плакати та твори станкової графіки. Займається розробкою шрифтів.

Бершадський Г.С.
Ескиз плаката
«Десятилетие Октября –
пятiletие МОПР».
1927

Бершадський Г.С.
Ескиз плаката «Десяти-
летие Октября – 5 лет
МОПР».
1927

БЛОЦЬКИЙ ВОЛОДИМИР

Народився 1885, м. Львів – помер 1920 (1928?) м. Закопане, Польща – живописець, графік.

З 1904 року навчався у Краківській академії мистецтв у Ф. Цинка, К. Ляцка, Л. Вичулковського. В 1910 р. відбулась перша спільна виставка (Виставка трьох). Відвідав Італію та Францію. Найбільшу популярність мав у Львові, де отримував численні замовлення на портрети. Малював жанрові картини, пейзажі, еротичні композиції. Займався акварфорте та плакатом.

Блоцький В.
Афіша
«Wystawa trzech.
Błocki, Kurczyński,
Wodyński ...».
1911

Блоцький В.
Афіша
«Wystawa Sztuki
Współczesnej Tow.
Prz. Szt. P. Tow.
Dziennikarzy Pol.».
1913

БОБРОВНИКОВ ОЛЕКСІЙ ВІКТОРОВИЧ

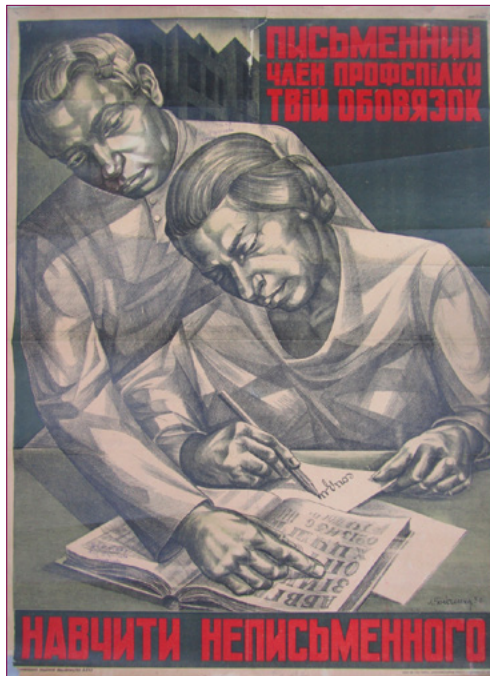
Народився 11 квітня 1912, м. Київ – помер 8 вересня 1998, невідомо – художник театру та кіно.

Навчався на кінофотофакультеті Київського художнього технікуму, театрального факультеті Київського художнього інституту. Працював у Київському державному театрі оперети, на Київській студії художніх фільмів і в Уманському міському театрі. Був художником -постановником кіностудії імені О. Довженка.

БОГОМАЗОВ ОЛЕКСАНДР КОСТЯНТИНОВИЧ

Народився 7 квітня 1880, м. Ямпіль Харківської губернії – помер 3 червня 1930, м. Київ – графік, живописець, педагог, теоретик мистецтва.

Навчався в Київському художньому училищі, де вчився в О. Мурашка та І. Селезньова. Брав уроки у приватних студіях С.Світославського в Києві, К.Юона та Ф.Рерберга в Москві. Співпрацював з газетою «Киевская мысль», для якої виконав серію політичних карикатур. Разом з Олександром Екстер організував у Києві мистецьке об'єднання «Кільце». З 1919 – співробітник Всеукраїнського відділу мистецтва Народного комісаріату освіти УРСР, керував оформленням революційних свят у Києві. Член Асоціації революційного мистецтва України. Викладав у Київському художньому інституті.

Бойченко І.В.
Плакат «Письменний член профспілки твій обов'язок. Навчити неписьменного». 1930

Болотов К.
Кіноплакат «Місс Тутті Фрутті». 1926

БОЙЧЕНКО ІВАН ВАСИЛЬОВИЧ

Народився 28 квітня 1896, невідомо – помер 8 лютого 1959, невідомо – художник. З 1938 -1941 рр. – керівник Спілки художників України.

БОЛОТОВ К.

Дати життя, місце народження і смерті невідомі – плакатист.

Працював у жанрі кіноплаката. В 1927 р. на виставці Лейпцигу був відзначений нагородою його плакат «Еспанська танцюристка». Брав участь у виставковій діяльності.

БОНДАРОВИЧ АНАТОЛІЙ МАРТИНОВИЧ

Народився в 1892, невідомо – помер 1975, невідомо – живописець, графік.

Навчався в Харківському художньому училищі у М. Федорова, М. Пестрікова, М. Беркоса. На початку 1920-х працював у журналах «Всесвіт», «Червоний перець», «Тук-тук», «Уж». Працював у глумі станкового живопису і книжкової графіки.

Босулав А. Ф.
Афіша до
кінофільму
«Взрив».
1928

БОСУЛАЄВ АНАТОЛІЙ ФЕДОТОВИЧ

Народився 15 червня 1904, м. Керч – помер 23 квітня 1964, невідомо – театральний художник, режисер.

Навчався в Харківському художньому технікумі та майстернях Пролеткульту. Працював художником в театрах Харкова. З 1929 року оформляв спектаклі в театрах Ленінграда і Москви. Виконував афіші до кінофільмів ВУФКУ.

Босулав А. Ф.
Афіша до
кінофільму
«Кира Кираліна».
1929

БРАЙЛОВСЬКИЙ ЛЕОНІД МИХАЙЛОВИЧ

Народився 6 червня 1867, м. Харків – помер 7 липня 1937, Рим, Італія – графік, театральний художник, архітектор.

Навчався в Петербурзькій академії мистецтв. Отримав звання класного художника 1-го ступеня, три роки удосконалювався в Римі й Парижі. Брав участь у багатьох групових виставках в Римі, Мілані, Парижі, Лондоні, Амстердамі, Гаазі, Мюнхені, Будапешті, Нью-Йорку, Белграді. Колекція акварелей Брайловського була закуплена Ватиканом. В 1933 р. заснував музей російського релігійного мистецтва при Конгрегації східних церков у Ватикані.

Брайловський Л. М.
Плакат «Куклы в
пользу детей,
сирот военных».
1914

БРІ-БЕЙН МАРІЯ ФЕЛІКСІВНА

Народилась 1892, м. Одеса – померла 1971, Москва, Росія – живописець, графік.

У 1910-1915 роках навчалася в Одеському художньому училищі у К. К. Костанді і в 1924 році в Москві у І. І. Машкова. Була членом ТЮРХ, Асоціації художників революційної Росії, Асоціації художників революції. Учасниця виставок з 1917 року. Автор багатьох живописних робіт. З 1930 року виконує агітплакати. У 1934 році отримала 1-у премію на конкурсі плакатів до 10-річчя з дня смерті В. І. Леніна.

Брі-Бейн М. Ф.
Плакат «Каждая комсомолка должна овладеть боевой техникой...».
1932

Брі-Бейн М. Ф.
Плакат «Передадим молодым рабочим опыт старых производителей».
1933

Брі-Бейн М. Ф.
Плакат «Женщина-пролетарка, овладей авиационной техникой...».
1931

БРИСКІН ВЕНІАМІН МАРКОВИЧ

Народився 14 вересня 1906, м. Ромни – помер 1982, м. Москва, Росія – графік, плакатист.

Навчався в Харківському художньому інституті у С. М. Прохорова, М. А. Шаронова. Жив у Харкові, Москві. Малював для харківського журналу «Уж», журналу «Крокодил», газет – «Комсомольська правда», «Правда». Працював художнім керівником плакатної редакції видавництва «Образотворче мистецтво». Автор книги «Досвід роботи над агітплакатом».

БУРА-МАЦАПУРА ВІРА ІВАНІВНА

Бутович М. Г.
Афіша до концерту
за «Прелюдями»
Ф. Ліста
у Паризькій
консерваторії.
1920-1930-ті

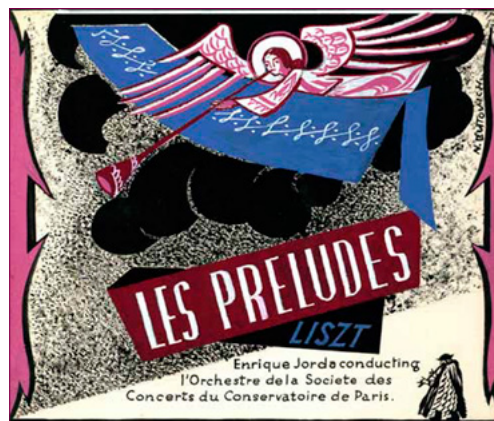
Народилась 5 вересня 1900, с. Бучки Стародубського повіту Чернігівської губернії – померла 29 січня 1991, м. Київ – графік. Навчалася в Київському художньому інституті. Член Асоціації революційного мистецтва України. Працювала в низці видавництв: «Культура», «Вукоопспілка», «Мистецтво» та на «Укррекламфільмі». Очолювала офортну майстерню при Київському художньому інституті.

БУТОВИЧ МИКОЛА ГРИГОРОВИЧ

Народився 1 грудня 1895, с. Петрівка Полтавська губернія, в – помер 21 грудня 1961, м. Гакенсек, США – живописець,

графік, поет.

Навчався у Вищій художньо-промисловій школі у Празі, Шарлоттенбрузькій мистецько-промисловій школі, Лейпцигській академії графічних мистецтв. Працював у жанрі ілюстрації, іконопису, графіки, портрета, оформлював книжкові видання, малював ескізи до книжкових обкладинок львівських видань, брав активну участь у виставках української графіки. Оселившись у Львові, викладав у Мистецько-промисловій школі, на архітектурному відділі Львівської політехніки та Української вищої студії образотворчого мистецтва. Після Другої світової війни опинився в Західній Німеччині, звідкіля в 1948 р. переїхав до Америки. Працював у сфері прикладного мистецтва. Належав до Об'єднання українських митців Америки, брав участь у художніх виставках.

БАРАБА Г.

Дати життя, місце народження і смерті невідомі – живописець, плакатист.

Працював у 1920-х роках.

ВАХТЕЛЬ ВІЛЬГ (ВІЛЬГЕЛЬМ)

Народився в 1875, м. Львів – помер 1942, США – живописець, графік.

Навчався у Краківській академії мистецтв у Л. Лоффера, Л. Вичулковського, Мюнхенській академії. Проживав у Львові. Виставляв свої твори в Товаристві шанувальників мистецтва у Львові від 1900 р. та Товаристві шанувальників мистецтва у Кракові. Малював на єврейську та біблійну тематику, реалістичні портрети, жанрові картини та пейзажі.

ВЕЙСЕР МАРІЯ

Народилася в 1912, м. Львів – померла, невідомо – живописець, графік.

Навчалась в Краківській академії мистецтв в майстерні В. Яроцького.

ВИГ ЖИВАЛЬСЬКИЙ ФЕЛІКС

Народився 1875, м. Перемишль, Польща – помер у 1944, околиці Жешува, Польща – живописець, графік.

Навчався в Академії мистецтв у Мюнхені у Й Гертеріха, К. Марра, Академії Джуліан в Парижі. відвідав Італію та Єгипет. З 1908 р. жив у Львові. Малював портрети, акти, приморські пейзажі, краєвиди з Італії та України. Займався декоративним настінним живописом. Спроектував та виготовив алегоричні розписи будинку Торгово-промислової палати у Львові. Викладав у Вільній академії мистецтв Л. Підгорецького. Займався графікою, ілюстрував книги та часописи, проектував вітражі, костюми та театральні декорації.

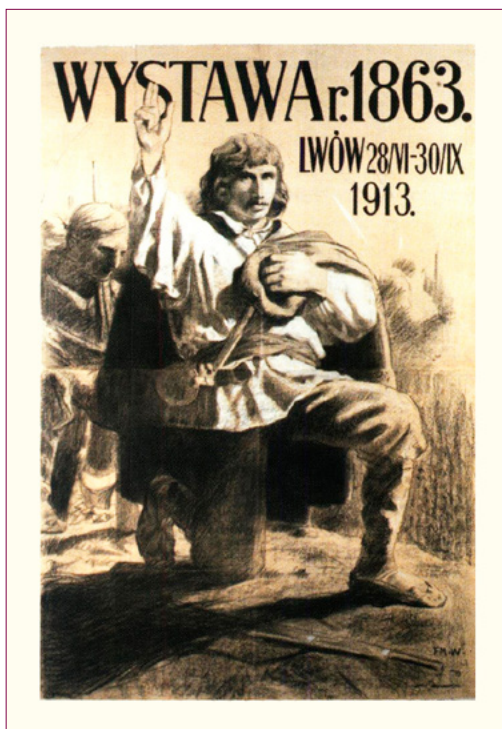

Вахтель В.
Афіша «Tow. Prz. Stuk P w Muzeum przemysłowym Wystawa dzieł Wilh. Wachtla» 1914

Вейсер М.
Плакат «XVIII Międzynarodowe Targi Wschodnie we Lwowie». 1938

Вигживальський Ф.
Афіша «Wystawa
r. 1863 Lwów».
1913

Вигживальський Ф.
Плакат «II Marsz
Zadwórzeński, zawody
piesze Zadwórze-
Lwów, 44 klm».
1928

Вигживальський Ф.
Афіша
«Powszechna Wystawa
Sztuki Polskiej we
Lwowie».
1910

ВИШЕСЛАВЦЕВ МИКОЛА МИКОЛАЙОВИЧ

Народився 1890, с. Анно, Полтавської губернії – помер 1952, м. Москва – графік.

Навчався в художній студії І.І. Машкова, та за кордоном, в Італії, Франції. Малював портрети поетів, композиторів, художників, музикантів, вчених. Оформляв та ілюстрував книги для видавництва, виконував афіші. Викладав у Московському державному художньому інституті ім. В.І. Сурикова та Московському поліграфічному інституті.

ВІНТЕРОВСЬКИЙ ЛЕОНАРД

Народився в 1886, м. Чернівці – помер 1927, м. Львів – живописець.

Навчався в Краківській академії мистецтв у Л. Лоффера, Т. Аксентовича. Згодом вчився у Відні. Брав участь у виставках Краківського товариства шанувальників мистецтва. З 1898 р. жив у Львові, потім у Варшаві. Малював портрети, архітектуру, пейзажі та жанрові сцени.

ВІТВІЦЬКИЙ ЯНУШ

Народився в 1903, м. Львів – помер 1946, м. Львів – архітектор, історик мистецтва..

Навчався на факультеті архітектури Львівської політехніки, в університеті Яна Казимира. Продовжив освіту в Парижі та Римі. Займався власною архітектурною практикою. Працював над панорамою давнього Львова. Працював у реставраційній майстерні асистентом, а пізніше – ад'юнктом кафедри історичної архітектури Львівської політехніки.

Вишеславцев М.М.
Афіша «Таис»
1919

Вінтеровський Л.
Афіша «Bal i Koncert
1807 w Teatrze
Miejskim we Lwowie».
1911

ВОЛКОВА МАРИНА ІСАЇВНА

Народилася 1905, м. Сімферополь – померла в 1979, м. Москва – живописець, плакатист.

Навчалась в Харківському художньому інституті у І. Бойченка, О. Кокеля. В 1930-их виконувала плакати.

ГАЛЬБА ВОЛОДИМИР ОЛЕКСАНДРОВИЧ

Народився 1908, м. Харків – помер в 1984, м. Ленінград, Росія – графік, плакатист.

Навчався в майстернях М. І. Кравченка і О. О. Радакова в Ленінграді. З 1926 року учасник виставок. Малював карикатури для газет, журналів «Нева», «Огонёк», ілюстрував книги, створив низку політичних плакатів.

ГАН ОТТО

Народився в 1904, Станіслав, тепер Івано-Франківськ – помер 1942, Львів – живописець.

Навчався у Львові в Державній промисловій школі на факультеті декоративного мистецтва у К. Сіхульського. Захоплений творчістю Сезанна, протистояв тогочасному напрямкові навчання. У 1923-1928 перебував у Франції (Academie Moderne Ферона Леже). З 1930 року член львівської спілки «Артес». Брав участь у виставковій діяльності.

Вітвицький Я.
Афіша
«Wystawa Związku
Studentów Arhitektury
w Auli Politechniki».
бл. 1924

Волкова М.І.
Плакат «До нових
перемог! Ру, за
новий побут».
1933

ГАНФ ЮЛІЙ АБРАМОВИЧ

Народився 1898, м. Полтава – помер 1973, м. Москва – графік, карикатурист.

У 1917-1919 рр. займався живописом і скульптурою в студії Е.А. Штейнберга в Харкові. Працював у «Вікнах сатири УкРОСТА», газеті «Комуніст», журналі «Червоний перець». У 1922-1923 рр. навчався в Москві у ВХУТЕМАСі у І.І. Нівінського і М.О. Шервядєва. Виконував ілюстрації. З 1930 створював політичні плакати.

Ганф Ю.А.
Плакат «Геть злодіїв з широкого шляху!». 1921

Ганф Ю.А.
Плакат «Готовься к обороне. Читай «Красную звезду!»». 1931

Ганф Ю.А.,
Ротов К.П.
Плакат «Окно Изогиза. Плакат-газета № 31». 1932

ГАНФ (ЯНГ) ЙОСИП АБРАМОВИЧ

Народився 1899, м. Полтава – помер, невідомо – графік. Навчався у Вищому художньо-технічному училищі в Петрограді. Учасник виставок з 1922 року. Малював політичні карикатури для журналів «Смехач», «Крокодил» і газет «Правда» та «Известия». Виконав ряд плакатів.

Ганф Й.А.
Плакат «Красная Армия - верный страж Страны Советов».
1930

Ганф Й.А.
Плакат «Правильной организацией труда освободим колхозников для работы в социалистической промышленности. Дадим миллионы рабочих рук на фронт индустриализации».
1931

Ганф Й.А.
Плакат «Железнодорожник!! Подписывайся на свою газету «Гудок»».
1925

Ганф Й.А.,
Черномордик А.
Плакат «Долой пьяниц! Заявим громко...».
1929

ГАРЛЯНД ЗИГМУНТ

Народився 1881, м. Вроцлавек, Польща – помер 1942, Львів – архітектор.

Навчався в Академії мистецтв у Петербурзі протягом одного семестру. Архітектурний факультет закінчив у Дрездені, живопис вивчав у Мюнхені, у майстерні А.Азбе. Близько 1920 оселився у Львові. Працював в архітектурному бюро. Викладав на факультеті декоративного мистецтва Державної промислової школи, з 1923 року – директор Інституту мистецтв. Брав участь у архітектурних конкурсах, проектував житлові інтер'єри та меблі. Виставляв свої роботи у Варшавському салоні Кривульта, Товаристві шанувальників мистецтва у Львові, Товаристві сприяння розвитку мистецтва у Варшаві.

Гарлянд З.
Плакат «Salon Wiosenny TPSP».
1930

Гарлянд З.
Плакат «Dnie Śląsko-Wileńskie we Lwowie».
1933

Гарлянд З.
Плакат «Wystawa Związku Dziesięciu Artystów Plastyków».
1929

ГАРЛЯНД-ЗАЙОНКІВСЬКА АННА

Народилася 1883, м. Львів – померла 7 січня 1930, Львів – живописець.

Навчалась у приватній школі С. Качора-Батовського у Львові, Школі мистецтв для жінок Т. Цертовичуни в Кракові, Мюнхені, Парижі, Лондоні та Італії. Жила у Львові, викладала малювання в гімназії ім. Королеви Ядвіги. Заснувала Всенародну спілку польських художниць. Учасниця мистецьких виставок у Львові, Відні, Варшаві, Лодзі, Кракові, Познані. Малювала пейзажі, портрети, натюрморти, релігійні композиції. Працювала над книжково-журнальним оформленням, прикладною графікою.

Гарлянд-Зайонківська А.
Плакат «Wystawa Polskiej
Książki w Pałacu Sztuki».
1928

Герардов М.М.
Плакат. «Бал - сказка».
1901

ГЕРАРДОВ МИКОЛА МИКОЛАЙОВИЧ

Народився 1873, Одеса – помер 1919, Петроград, Росія – графік.

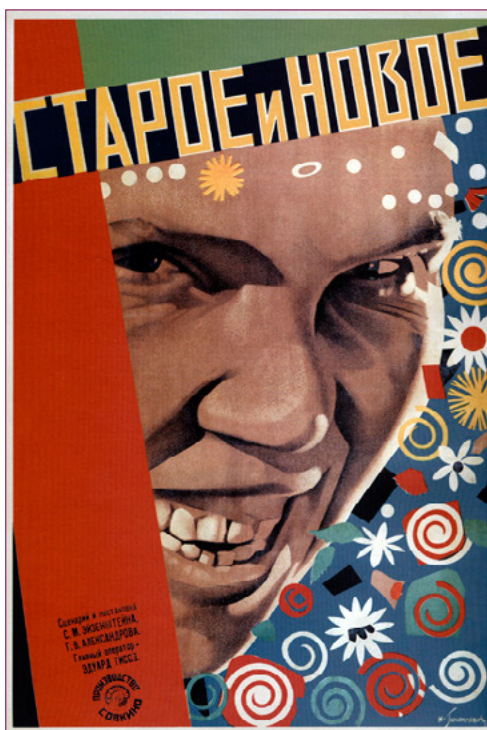
Навчався в Одеській художній школі, Імператорській Санкт-Петербурзькій академії мистецтв у В. Мате. Брав участь у виставках з 1904 р. Працював у техніці літографії та офорту. Співробітник газети «Русь». З 1900 виконує театральні плакати, малюнки для петербурзьких журналів. Викладав у Художній школі Товариства заохочення мистецтв з 1908 по 1910 рр. Виконав ілюстрації до повістей М. Гоголя.

Герасимович Й.В.
 Киноплакат
 «Последний
 извозчик
 Берлина».
 1928

Герасимович Й.В.
 Киноплакат
 «Третья жена мул-
 лы».
 1928

Герасимович Й.В.
 Киноплакат «Старое
 и новое».
 1929

ГЕРАСИМОВИЧ ЙОСИФ ВАСИЛЬОВИЧ

Родився 6 січня 1894, м. Любомль, Волинської губернії – помер 1982, м. Москва – графік, живописець.

Художню освіту здобув у Студії І. І. Машкова та привітній художній школі К. Ф. Юона. Жив в Москві. З 1920-х рр. займався кіноплакатом, виконав ряд політичних плакатів. Член Асоціації художників революційної Росії. Брав участь у Першій та Другій виставках кіноплаката в Москві (1925, 1926), III Міжнародній виставці декоративного мистецтва в Монці і Мілані (1927) та інших.

Герасимович Й.В.
Кіноплакат
«120000».
1929

Герасимович Й.В.
Кіноплакат
«Саламандра».
1928

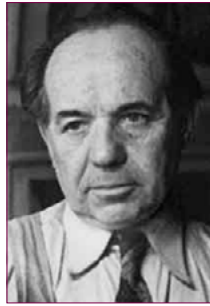
Герасимович Й.В.
Кіноплакат
«Знойный принц».
1928

ГЛУСКІН ОЛЕКСАНДР МИХАЙЛОВИЧ

Народився 1899, м. Одеса – помер 1969, м. Москва – графік, живописець.

Навчався в приватній школі Ю. Р. Бершадського, Одеському художньому училищі у К.Костанді та Ю. Р. Бершадського. З 1919 року – учасник виставок. Працював у «Вікнах сатири» Одеського відділення «ЮГРОСТА». Переїздить до Москви. Був членом художніх об'єднань «НОЖ», «Бытие», Асоціації художників революції. Викладав у Московській художній школі.

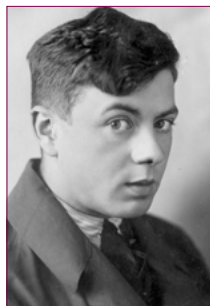
Глускін О.М.
Ескіз. Вікно
«ЮГРОСТА»
1920

«Мистецтво», «Назустріч» та «Наші дні». З 1947 р. – проживав у США. Співзасновник і голова Об'єднання українських митців в Америці та організатор його виставок. Як художник, творив у різних жанрах – живопис, графіка, плакат, екслібрис, художнє оформлення книг. Особливо плідною була його робота у монументальному малярстві: він розписав понад 30 церков Америки, Європи та Австралії.

ГОРДИНСЬКИЙ СВЯТОСЛАВ ЯРОСЛАВОВИЧ

Народився 30 грудня 1906, м. Коломия, тепер Івано-Франківська область – помер 8 травня 1993, м. Верона, США – графік, мистецтвознавець, поет, перекладач, літературний критик.

Навчався в мистецькій школі О. Новаківського, Академії мистецтв у Берліні, Академії Жюльєна в Парижі. Працював у Ф.Леже в «Модерній академії». Член ради Союзу українських митців у Парижі. В 1931 р. повернувся до Львова. Один із засновників Асоціації незалежних українських митців, організатор і учасник усіх її збірних виставок та співредактор її видань. Співредактор журналів

ГОРІЛИЙ ПАВЛО ПЕТРОВИЧ

Родився 28 січня 1908, м. Харків – помер 31 грудня 1941, невідомо – графік, живописець.

В 1926-1930 рр. навчався в Харківському художньому інституті. Працював у Харкові. Виконував в основному політичні плакати. Активний учасник виставок українських художників.

Горілий П.П.
Плакат «Хай живе
Червона Армія...».
Друга пол. 1930-х

ГРИГОРЬЄВ СЕРГІЙ ОЛЕКСІЙОВИЧ

Народився 1910, м. Луганськ – помер 1988, м. Москва, Росія – живописець, графік, плакатист.

Навчався в художній школі Запоріжжя, Вхутемасі в Москві, Київському художньому інституті у К. Єлеви, Ф. Красицького, Ф. Кричевського.

У 1930 -ті рр. виконує плакати на індустріальну тематику, картини, присвячені життю радянської молоді, портрети, пейзажі. Викладав у Харківському та Київському художніх інститутах.

Гринец Д. М.
Плакат «Хочу
бути пілотом!».
1937

Гринковський Я.
Афіша «V Wystawa
Obrazów Cechu Art.
Plast. «Jednoróg».
1927

ГРИНЕЦЬ ДМИТРО МИТРОФАНОВИЧ

Народився 1905, с. Золотоноша, Полтавської губернії – помер, невідомо – графік, плакатист.

Навчався у Харківському художньо-му інституті у С. Прохарова. У 1931 році отримав першу премію на Всеукраїнському конкурсі плаката. Працює як плакатист, виконує плакати на теми соціалістичного будівництва та війни. Виконує портрети політичних діячів, письменників, вчених, артистів. Займається ілюстрацією та оформленням книг.

ГРИНКОВСЬКИЙ ЯН ПІОТР

Народився 1891, с. Желехів, біля Львова – помер у 1971, м. Краків, Польща – живописець.

Навчався в Державній промисловій школі у Львові, Краківській академії мистецтв

у С. Дембицького, Ю. Пашкевича, В. Вейса. У 1921-1922 рр. вивчав декоративний живопис у Парижі. Займався живописом, художньою графікою, плакатом і сценографією. Був членом угруповання «Формісти» і «Бунт». Був одним із засновників Художнього цеху «Одноріг» у Кракові. Учасник художніх виставок у Кракові, Львові, Лодзі, Варшаві, Празі, Ризі. Після війни жив у Кракові, працював сценографом.

ГРИНШТЕЙН ІСААК ХАСКЕЛЕВИЧ

Народився 1909, м. Бобринець – помер в 1966 м. Москва, Росія – графік, плакатист.

Навчався в Одеському художньому інституті. Виконував обкладинки для журналів, штатний художник журналу «Огонек». Викладав в Одеському художньому інституті. З 1934 р. жив у Москві. Виконував плакати та ілюстрував дитячі книги.

Гринковський Я.
Плакат
«Uroczysta Akademia
ku czci Stanisława
Wyspiańskiego».
1927

Гринковський Я.
Плакат «Wystawa
Sztuki Węgierskiej.
Towarzystwo Przyj.
Sztuk Pięknych?
Kraków».
1927

ГУСЯТИНСЬКИЙ АНАТОЛІЙ МАРКОВИЧ

Народився 1900, м. Харків – помер 1940, м. Москва, Росія – живописець, графік, плакатист.

Навчався у студії І. Г. Мясоедова в Полтаві, у 1923-1924 рр. навчався у ВХУТЕМАСі в Москві у В. Фаворського. З 1932 р. учасник виставок. Викладав в ізо студії робітничої молоді в Харкові (1919-1922), Московському державному художньому інституті, технічному училищу при Держзнаку.

ГЕРСТЕЛЬ

Студент факультету архітектури Львівської політехніки. У доступних джерелах інформації більше не знайдено.

Герстель
Плакат
«Raut chóru żyd:
akad: «Kinor»».
1912

Глатті Ю.
Плакат «W całym
Lwowie umieszczono
skrzynki na listy
miejscowe».
1930-i

Гнадігер Р.
Плакат «Własny
kapitał narodowy
stworzymy tylko
oszczędnością».
Komunalna Kasa
Oszczędności Powiatu
Lwowskiego».
1930-i

ГЛАТТІ ЮЛІУШ

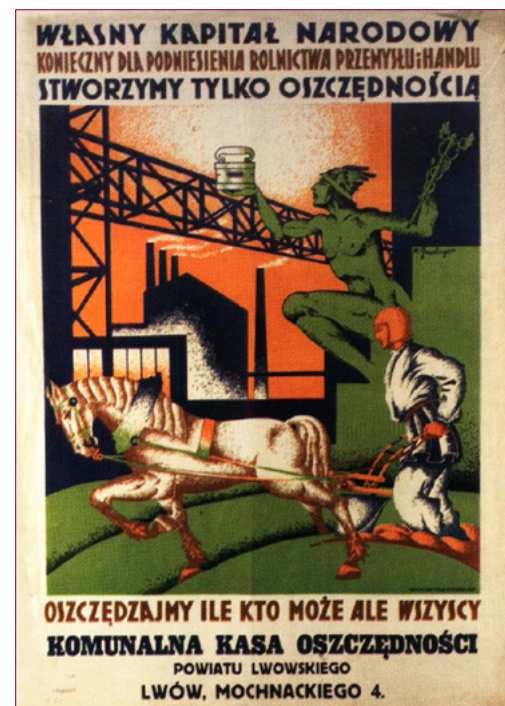
Народився 1908, м. Львів – помер в 1984, м. Катовіци, Польща – живописець, сценограф.

Навчався в Державному інституті образотворчого мистецтва у Львові. Займався живописом, графікою, сценографією, до Другої світової війни жив у Львові. У 1945 році переїхав до Катовіц, де зосередився на сценографії.

ГНАДІГЕР РОМАН

Народився, невідомо – помер близько 1969, невідомо – архітектор.

Пов'язаний з Львівською політехнікою та Державним інститутом образотворчого мистецтва.

ДЕЙНЕКА ОЛЕКСАНДР ОЛЕКАНДРОВИЧ

Народився 20 травня 1899, м. Курськ, Росія – помер 12 червня 1969, м. Москва, Росія – живописець, графік, скульптор, педагог.

Відвідував художню студію, організовану М. М. Якименко-Забуга. З 1916 по 1917 рр. навчався в Харківському художньому училищі у М. Р. Пестрикова і О. М. Любимова. В 1919-1920 рр. керував художньою студією при Курському політуправлінні і «ВікнамиРОСТА» в Курську. З 1920 по 1925 р. навчався на поліграфічному факультеті в Московському ВХУТЕМАСі у В. А. Фаворського. З 1925 р. член Товариства художників-станковистів, з 1928 р. член художнього об'єднання «Октябрь», а в 1931-1932 рр. Російської асоціації пролетарських художників (РАПХ). Поряд з живописом багато працює в галузі графіки. Велика кількість його малюнків надрукована в журналах «Прожектор», «Красная Нива», «Даешь», «Безбожник». Займається створенням агітаційних та політичних плакатів. Викладав в багатьох художніх закладах Москви.

Дейнека О.О.
Плакат «Окно Изгиза.
Плакат-газета №30.
Полный ход».
1932

Дейнека О.О.
Плакат
«Паровоз - Гришка
в ворота
Выбегает на парях.
Берегись...».
1920

Дейнека О.О.
Плакат
«Механизируем
Донбасс»
1930

Дейнеко О.К.
Плакат «Береги
книгу! Книга друг
человека».
1924

ДЕЙНЕКО ОЛЬГА КОНСТАНТИЇВНА

Делоне С.
Плакат «Zenith».
1914

Денисов М.
Афіша «Кольцо».
1914

Народилася 1897, м. Чернігів – померла 1970, м. Москва, Росія – живописець, графік, ілюстратор, плакатист.

Навчалася в Центральному училищі технічного малювання барона Штігліца, ВХУТЕМАСі у М. М. Купріянова, В. А. Фаворського. Була членом Об'єднання робітників революційного плаката (1931-1932). Учасниця виставок.

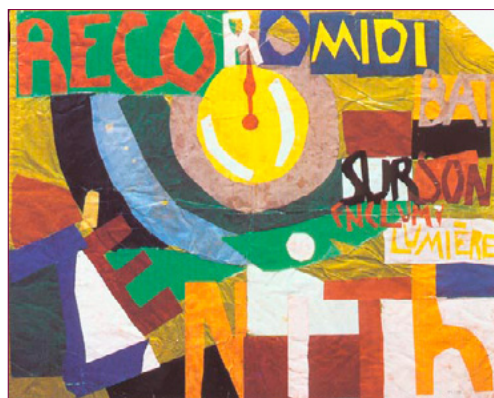

ДЕЛОНЕ СОНЯ ЄЛІЇВНА

Народилася 14 грудня 1885, м. Градизьк, Полтавської губернії – померла 5 грудня 1979, Париж, Франція – живописець, графік, модельєр, дизайнер. Справжнє ім'я Сара Єліївна Штерн.

Навчалась у Художній Академії Карлсруе в Німеччині. Перейшла до Франції. Відома як ілюстратор книг, дизайнер візерунків для тканин і театральних костюмів. Працювала також над скульптурою, керамікою і акварелями. У 1920 р. відкрила модне ательє. Брала участь в оформленні Паризької Всесвітньої виставки 1937 року, виконувала декорації та костюми до балетів С. Дягілева, кінофільмів. Займалась моделюванням одягу. Організувала паризький салон мистецтв Реаліт Нувель. Одна з найвидатніших представників геометричного абстракціонізму та симультанізму.

ДЕНИСОВ М.

Дати життя, місце народження і смерті невідомі.

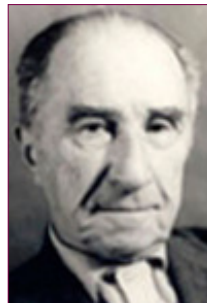

ДЛУГАЧ МИХАЙЛО ОСКАРОВИЧ

Народився 1893, м. Київ – помер 1988, м. Москва, Росія – живописець, графік.

Навчався в Київському художньому училищі у І. Ф. Селезнева, М. І. Струнникова. У 1922 р. переїздить до Москви. Працює над рекламою для кінотеатрів та в акціонерній спілці «Совкино». Член Асоціації художників революції, Об'єднання робітників революційного плаката. З 1920-х по 1940-х рр. один з провідних кіноплакатистів. Працює також в області політичного, агітаційного та циркового плаката.

ДЕРЕГУС МИХАЙЛО ГОРДІЙОВИЧ

Народився 5 грудня 1904, с. Веселе, Харківської губернії – помер 31 серпня 1997, м. Київ – живописець, графік.

Навчався в Харківському художньому інституті. В 1920-х малював для журналів Харкова та Києва. З 1930 р. виконував політичні та агітаційні плакати. Викладав у Харківському художньому інституті. Ілюстрував книги для видавництва України. Був головним редактором видавництва «Мистецтво». Працював у живописі, графіці, декоративно-ужиткового мистецтві, розписі інтер'єру, створення тематичного панно.

Дерегус М. Г.
Плакат «До осінньої сівби будь наготові!». 1931

Длугач М. О.
Кіноплакат «Судья Рейтан». 1925

Длугач М. О.
Кіноплакат
«Электрический
стул».
1928

Длугач М. О.
Кіноплакат
«Сплетня».
1928

Длугач М. О.
Кіноплакат
«Жальма».
1929

Длугач М. О.
Кіноплакат
«Дорогги Вернон».
1924

ДОВГАЛЬ ОЛЕКСАНДР МИХАЙЛОВИЧ

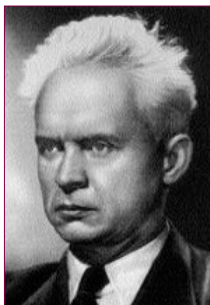
Народився 27 січня 1904, с. Дебальцево, Донецька область – помер 12 березня 1961, м. Харків – графік.

Навчався в Харківському художньому інституті, де вчився у І. Падалки, О. Маренкова, С. Прохорова. Викладав у Харківському художньому технікумі. Працював у галузі станкової й книжкової графіки, плаката.

ДОВЖЕНКО ОЛЕКСАНДР ПЕТРОВИЧ

Народився 29 серпня 1894, хутір В'юнище Чернігівської області – помер 25 листопада 1956, Переделкіно, Московська область, Росія – письменник, кінорежисер, кінодраматург, художник.

Навчався у Глухівському учительському інституті на економічному факультеті Комерційного інституту. Відвідував лекції в берлінській Академічній вищій школі образотворчого мистецтва та приватну художню майстерню. У 1923 р. повернувся до Харкова і працював як художник-ілюстратор «Вістей», автор політичних карикатур. Працював на Одеській кінофабриці та Київській студії художніх фільмів. Створив низку кіноплакатів. З 1933р. працював на «Мосфільмі».

ДЯДИНЮК ВАСИЛЬ

Народився 1900, м. Лужинець на Поділлі – помер 1945, м. Відень, Австрія – живописець, графік.

Навчався в школі О. Новаківського, на кафедрі рисунку факультету архітектури Львівської політехніки, Школі мистецтва та ремесла у Парижі. У 1930-1933 рр. керував Львівською школою релігійного живопису при монастирі студитів. Брав участь у виставках. Малював портрети, пейзажі, натюрморти, алегоричні та релігійні композиції, проектував килими та порцеляну.

Довгаль О. М.
Плакат
«Впіймали на
гарячому вчинку -
дамо по загривку!».
1920-30-ті

Довженко О. П.
Кіноплакат
«Синій пакет».
1926

Дядинок В.
Плакат
«My piјemy tylko
pasteryzowane mleko
Masłosojuzu»
1936

Ємельянов Л. М.
Плакат «Рабочие и
работницы,
крестьяне и
крестьянки,
выполним завет
Ильича - укрепим
кооперацию!».
1920-і

Ємельянов Л. М.
Плакат «Борись с
вредителями!»
1924

ЄМЕЛЬЯНОВ ЛУКА МАРТЬЯНОВИЧ

Народився 1883, м. Київ – помер, невідомо – живописець, графік.

Навчався в Московському училищі живопису, скульптури і архітектури. Отримав звання некласного художника. Викладав у навчальних закладах Новоржева і Катеринослава. Займався живописом, в основному натюрмортом. У 1920-і рр. виконує торгіву рекламу та плакати.

Ємельянов Л. М.
Плакат «Знания и
труд новый быт
нам дадут...».
1924

ЄРМІЛОВ ВАСИЛЬ ДМИТРОВИЧ

Народився 22 березня 1894 в м. Харків – помер 6 січня 1968, м. Харків – живописець, графік, художник-конструктор.

Навчався в Харківській учбово-ремісничій майстерні декоративного живопису у Л. Тракала, Харківській художній школі у М. Федорова, приватній студії Є. Штейнберга, О. Грота, Московському училищі живопису, скульптури та архітектури, студії І. Машкова, П. Кончаловського. Член Асоціації революційного мистецтва України. Активний учасник мистецьких виставок. Викладав у Харківському художньому технікумі, Харківському художньому інституті. Був членом харківської групи «Союз семи». З 1920-го керує відділом пропаганди УкрОСТА, рисувального цеху заводу художньої індустрії. Створює декоративні та агітаційні полотна для бюро Агітпропу «Червона Україна», харківського Клубу Червоної армії, оформляє вулиці і площі Харкова до зустрічі делегатів Другого конгресу Комінтерну. У 1921-у р. розробляє художнє оформлення для агітпоїзда «Червона Україна».

Єрмілов В. Д.
Афіша «Виставка.
Книга і преса України
на 10 роковини
жовтня».
1927

Єрмілов В. Д.
Ескіз плаката
«Учись грамоте.
Знання и машины».
1929

Єрмілов В. Д.
Ескіз плаката
«УССР - РСФСР».
1929

Єрмілов В. Д.
Ескіз плаката
«Лозунг УРА».
1929

Єрмілов В. Д.
Ескіз плаката
«Республика РСФСР».
1929

Єрмілов В. Д.
Ескіз розпису
агітпоїзду.
1921

ЄФІМОВ (ФРІДЛЯНД) БОРИС ЮХИМОВИЧ

Народився 15 вересня 1900, м. Київ – помер 1 жовтня 2008, м. Москва, Росія – графік, майстер політичної карикатури, плакатист.

З 1920 року працює як художник-карикатурист в газетах «Коммунар», «Большовик», «Вісті», керівником відділу об'єднаної агітації ЮгРОСТА в Одесі. Був завідувачем Ізосекції відділення агітпунктів Південно-західного фронту в Харкові. Після

ля повернення до Києва став начальником художньо-плакатного відділу Київ – УкрРОСТА. Паралельно співпрацює з газетами «Киевский пролетарий» і «Пролетарская правда». У 1922 році переїхав до Москви, де працює як карикатурист. Всього за роки творчої діяльності створив десятки тисяч політичних карикатур, агітаційних плакатів, гумористичних малюнків, ілюстрацій, шаржів, а також станкових серій сатиричних малюнків.

Єфімов (Фрідлянд) Б.Ю. Плакат «Новий земельний закон Радянської влади на Україні». 1920

Єфімов (Фрідлянд) Б.Ю. Плакат «Деникіна знищено. Черга за польським панством». 1920

Єфімов (Фрідлянд) Б.Ю. Плакат «Пани бурляки - або куди ближче чи до Києва - чи до Варшави?». 1920

ЖАКОВ-ТИТАРЕНКО ПОРФИРІЙ ДМИТРОВИЧ

Народився 6 березня 1881, с. Марефа Харківської області – помер 10 грудня 1949, м. Київ – живописець, графік.

Навчався в Пензенському художньому училищі і у Вищому художньому училищі при Академії мистецтв в Петербурзі (1905-1906). Викладав у Варшавському політехнічному інституті (1906-1914), на вищих жіночих курсах в Москві (1915-1919). З 1924 року у вищих та середніх навчальних закладах Києва. Був членом Асоціації художників Червоної України.

Автор багатьох жанрових картин, виконав на замовлення ВУФКУ біля 50 кіноплакатів, що демонструвались на виставках за кордоном.

ЖИВОТОВСЬКИЙ СЕРГІЙ БАСИЛЬОВИЧ

Народився 1869, невідомо – помер, невідомо – графік.

Навчався в Київській рисувальній школі. З 1888 по 1894 рр. вільнослухач Імператорської Санкт-Петербурзької академії мистецтв. Виконував малюнки для журналів «Нива», «Всемирная иллюстрация», «Скандал», «Стрелья», «Огонек». Малював афіші: рекламні, циркові, для художніх виставок та різних видовищ. Працював під псевдонімами Serge, Пьерро.

Животовський С. В.
Афіша
«Владимира Дуровъ».
1900

Животовський С. В.
Афіша «Гастроли
Анатолія Дурова».
1900

ЖМУРКО ФРАНЦІШЕК

Народився 18 липня 1859, м. Львів – помер 9 листопада 1910, м. Варшава, Польща – живописець.

Навчався у Краківській академії мистецтв у Я. Матейка, Академії образотворчих мистецтв у Відні та в Мюнхені у О. Вагнера. Студіював у Римі. 1880 року оселився у Кракові. малював портрети, античні, історичні, релігійні та символічні композиції. Свої твори виставляв у Салоні О. Кривульта, галереї Товариства сприяння розвитку мистецтва у Варшаві, Товаристві шанувальників мистецтва у Кракові, а також на міжнародних виставках у Парижі, Лондоні, Чикаго, Сан-Франциско.

ЖУК МИХАЙЛО ІВАНОВИЧ

Народився 20 вересня 1883, м. Каховка – помер 8 червня 1964, м. Одеса – графік, маляр, кераміст, поет і перекладач, педагог.

Навчався в Київській рисувальній школі М. Мурашка, Московському училищі живопису, скульптури і архітектури та Краківській академії мистецтв. У 1925 – 1953 роках викладав у Одеській художній школі. Працював у галузях станкового живопису, книжкової графіки, художньої кераміки, плаката, ескібриса. Створив з натури галерею портретів діячів української культури – І. Франка, М. Коцюбинського, В. Винниченка, Г. Сковоро-

Жмурко Ф. (?)
Афіша
«Посмертна виставка произведений Франца Жмурки».
1911

Жук М.І.
Плакат
«Хто здав продподаток – обмінює лишки в кооперативі на крам».
1921

Жук М.І.
Плакат
«Тільки серп і молот знищать смерть і голод».
1921

Жук М.І.
Плакат
«Іван Франко».
1925

Жук М.І.
Плакат
«Михайло
Коцюбинський».
1925

Жук М.І.
Плакат
«Григорій
Сковорода».
1925

Жук М.І.
Плакат
«Марко Вовчок».
1925

ЗАЙХОВСЬКИЙ ФРАНЦІШЕК

Народився в 1860, м. Львів – помер 1923, м. Львів – живописець, рисувальник, літограф.

Навчався в Краківській академії мистецтв у Ю. Унежинського. Займався ужитковою графікою, проектував вітражі та плакати, малював пейзажі, жанрові сцени, сільські краєвиди з етнографічними типами, портрети, легіонні сцени. У 1900 році взяв участь у конкурсі плакатів для видання «Галичина в картинах» (II місце).

Зайховський Ф.
Плакат
«IV Zlot Sokolstwa
Polskiego we
Lwowiu».
1903

Зайховський Ф.
Плакат
«Jarmark Wyrobów
Krajowych we
Lwowiu na Wzgórzu
Stryjskiem».
1911

ЗАЛЬЦЕР СЕМЕН ЗЕЛЬМАНОВИЧ

Народився 1898, м. Одеса – помер 1941, м. Одеса – графік, плакатист.

Навчався в Одеському художньому училищі у К. К. Костанді. Учасник художніх виставок в Одесі в 1918 і 1919 рр.

У 1920-х рр. створив серію агітаційних плакатів, брав участь в оформленні Вікон ЮгРОСТА, декорації для спектаклів. З 1922 р. постійно публікує свої карикатури в журналах «Червоний перець», «Облава», «Зритель», «Театр, клуб, кино», «Оса», «Прожектор», «Черноморская коммуна». Викладав в художній школі, організованій Ю. Р. Бершадським. В 1941 р. створив низку сатиричних плакатів.

ЗАЛЬЦМАН ОЛЕКСАНДР МИХАЙЛОВИЧ

Зальцман О. М.
Плакат
«Да здравствует
свободная
Россия! 1917».
1917

Народився 1899, м. Теофіполь – помер 1963, невідомо – художник, архітектор.

Навчався у ВХУТЕМАСі. Викладав в Московському архітектурному інституті. Створив ряд архітектурних проєктів в Москві, Іваново-Вознесенську, Магнітогорську, Горькому.

Зюлі
Плакат
«Чим допоміг ти
Донбасу».
1921

ЗЮЛІ

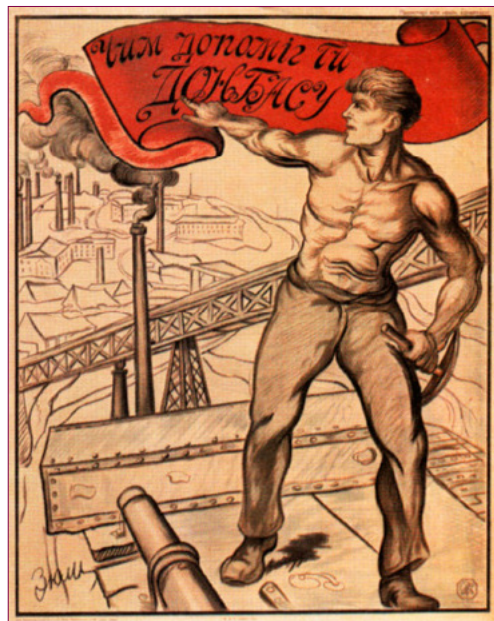
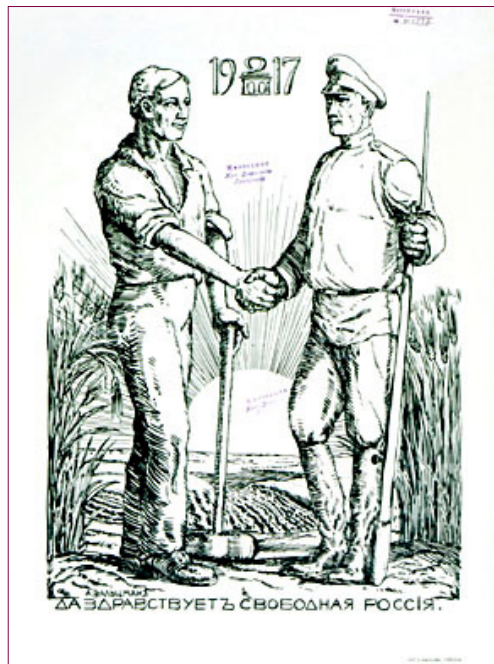
Дати життя, місце народження і смерті невідомі – художник-плакатист 1920-х рр.

ІВАСЮК МИКОЛА ІВАНОВИЧ

Народилася 28 квітня 1865, с. Заставна, Буковина, Австро-Угорщина – помер 25 листопада 1937, м. Київ – художник, педагог.

Навчався у Чернівецькій вищій реальній школі, Віденській і Мюнхенській академіях мистецтв.

Працював і організовував виставки у Львові, Чернівцях і Києві. З 1897 р. жив і працював у м. Чернівці, де у 1899 р. заснував художні курси при міському промисловому музеї, у 1904 р. – художню школу для обдарованих дітей з бідних сімей. У 1926 р. на запрошення уряду УРСР переїхав до Києва, був професором Київського художнього інституту; з 1927 р. працював у системі Всеукраїнського фотокіноуправління, виконував художні плакати для фільмів, малюнки для журналу «Кіно». Створив ескізи для поштових марок УНР, що отримала назву «віденської серії».

ІГНАТОВИЧ ЄЛИЗАВЕТА ОЛЕКСАНДРІВНА

Народилася 1903, м. Луганськ – померла 1983, м. Москва, Росія – плакатист, фотограф.

Член групи «Бригада Ігнатовича» і фотосекції групи «Октябрь». Працювала кінооператором для хроніки, а також для видавництва «Изогиз». Створила низку фотоплакатів.

ІЖАКЕВИЧ ІВАН СИДОРОВИЧ

Народився 18 січня 1864, с. Вишнопіль Уманського повіту на Черкащині – помер 19 січня 1962, м. Київ – живописець, гра-

фік, письменник.

Навчався в Лаврській іконописній майстерні (1876-1882), Київській малювальній школі М. Мурашка (1882-1884), Петербурзькій академії мистецтв (1884-1888). Працював у галузі станкового й монументального живопису, книжкової ілюстрації. Автор низки картин на теми української історії, ілюстрацій до творів Т. Шевченка, Л. Українки, І. Котляревського, І. Франка та численних малюнків на теми народного життя. 1910 року взяв участь разом з Фотієм Красицьким у випуску видавництвом «Час» у рамках благодійної акції плакату з портретом і біографією «символу української нації – Тараса Шевченка». Брав участь у відновленні фресок Кирилівської церкви в Києві, розписував Церкву Всіх Святих над Економічною брамою Києво-Печерської лаври та іконостас Георгіївської церкви у музеї-заповіднику «Козацькі могили».

Ігнатович Є. О.
Плакат «Борьба за политехническую школу есть борьба за пятилетку, за кадры, за классовое коммунистическое воспитание», 1931

КААБАК ВОЛОДИМИР МИХАЙЛОВИЧ

Народився 1888, м. Київ – помер 1938,
невідомо – графік, плакатист.

Навчався в Імператорській Санкт-Петербурзькій академії мистецтв. Учасник громадянської війни, виконував плакати. У 1920-1930-і рр. створює низку плакатів, в основному рекламної та соціальної тематики.

Каабак В. М.
Мирзоянц Ш. О.
Плакат «Консерви
фабрики
Вукопспилки».
1925

Каабак В. М.
Плакат
«Хороший урожай
всегда обеспечен у
знающего хозяина.
Хочешь стать им -
покупай сельскохозяй-
ственную библиотеку
в магазине издатель-
ства «Экономическая
жизнь».
1923

Каабак В. М.
Мирзоянц Ш. О.
Плакат
«Синдикат Сельмаш»
1925

КАПЛАН ЛЕВ БОРИСОВИЧ

Народився 6 жовтня 1899, м. Могилів-Подільський, Вінницької області – помер 19 жовтня 1972, м. Київ – графік, карикатурист.

Навчався в Харківському художньому інституті у М. Шаронова, М. Федорова, О. Кокеля. З 1919 по 1920 рр. виконував плакати для «Вікон УкРОСТА». Член Асоціації художників Червоної України. Працював у галузі станкової графіки, книжкової ілюстрації, співпрацював з сатиричними журналами «Червоний перець» та «Перець».

КАПЛУНОВСЬКИЙ ВОЛОДИМИР ПАВЛОВИЧ

Народився 28 липня 1906, м. Харків – помер 14 лютого 1969, м. Москва, Росія – художник, кінорежисер.

Навчався в Київському художньому інституті. В 30-і рр. XX ст. виконав ряд кіноплакатів.

Каплан Л. Б.
Афіша «Сучасна австрійська гравюра».
1931

Каплан Л. Б.
Плакат
«Життя стало краще, товарищи. Життя стало веселіше. А коли весело жити, робота спориться» (Сталин).
1936

Каплуновский В. П.
Кіноплакат
«Великий утешитель».
1933

КАРПОВ БОРИС МИКОЛАЙОВИЧ

Народився 1896, м. Кременчуг – помер 1968, м. Москва – живописець, графік, плакатист.

Навчався в Московському училищі живопису, архітектури та скульптури, Українській академії мистецтв у О. Мурашка. В 20-і рр. ХХ ст. працює в Одеському театрі революційної сатири «Теревсат», в журналі «Шквал», газеті «Черноморская коммуна», малює пейзажі та натюрморти.

Переїздить до Москви, де виконує живописні, й графічні твори та плакати.

КАРПОВСЬКИЙ НАУМ ПАВЛОВИЧ

Народився 1907, м. Харків – помер 1978, м. Москва, Росія – живописець, графік, плакатист.

Навчався в Харківському художньому інституті у А.Г. Петрицького, О.В. Хвостова. Викладав у Харківському художньому інституті. З кінця 1930-х рр. працював в галузі політичного та агітаційного плаката. Переїхав до Алма-Ати, потім до Москви. Малював для газет та журналів. Був художником в творчо-виробничих майстернях агітплаката ХФ СРСР. Брав активну участь у конкурсах політичного плаката.

КАСІЯН ВАСИЛЬ ІЛІЧ

Касіян В.І.
Плакат
«Pomozte
hladovejicim».
1922

Народився 1 січня 1896, с. Микулинці на Покутті – помер 26 червня 1976, м. Київ – графік, мистецтвознавець і теоретик українського та світового мистецтва.

Навчався в Празькій академії образотворчих мистецтв. Повернувшись в Україну, викладав у Київському художньому інституті. У 1930 році переїхав до міста Харкова, брав участь в організації Українського полігра-

фічного інституту. Працював над плакатами військової, патріотичної тематики. З 1944 р. продовжив працювати в Київському художньому інституті. Першому серед художників, за створену ним «Шевченкіану», присуджена Державна премія України імені Т. Г. Шевченка. У 1971 році за участь у створенні 6-томної «Історії українського мистецтва» присуджена Державна премія УРСР.

КАЧИНСКИЙ ОЛЕКСАНДР

Народився 18 жовтня 1888, м. Харків – помер 1958, США – графік, сценограф, художник інтер'єру.

Навчався в Санкт-Петербурзі, Парижі у П. Рансона та М. Дені. В 1920-і рр. працював для Російського балету С. П. Дягілева у Франції та Іспанії. Виконав ряд афіш. У кінці 1920-х рр. поселився в США. Займався проектуванням інтер'єрів та меблів, станковою графікою. Учасник багатьох групових виставок в Нью-Йорку.

КАЧОР-БАТОВСЬКИЙ СТАНІСЛАВ

Народився 1866, м. Львів – помер 1946, м. Львів – живописець.

Навчався в Краківській школі мистецтв у В. Луцкевича, Ф. Цинка, Віденській та Мюнхенській академії мистецтв. Працював у пейзажному, портретному, історич-

Качинский О.
Афіша
«Exposition
Internationale
D'Art Moderne».
1920

Качор-Батовський С.
Плакат
«Targi Wschodnie,
Orientales, Lwów,
Pologne».
1921

ному, релігійному та настінному живописі. У 1903-1914 рр. керував власною школою живопису у Львові. Був одним із фундаторів Львівського товариства художників «Молоде мистецтво» (засноване 1900 р.), член комісії знавців Товариства шанувальників мистецтв та член правління Спілки польських художників у Львові.

КІБРИК ЄВГЕН АДОЛЬФОВИЧ

Народився 1906, м. Вознесенськ, Херсонської губернії – помер 1978, м. Москва – живописець, графік, плакатист.

Навчався в Одеському художньому інституті, Вищому художньо-технічному інституті в Ленінграді. З 1922 року працював, як карикатурист та книжковий ілюстратор. Організатор і керівник відділу образотворчого мистецтва робітничої молоді. Викладав в Московському державному художньому інституті ім. В. І. Сурікова, керівник творчої майстерні графіки Академії мистецтв СРСР.

КОВЖУН ПАВЛО МАКСИМОВИЧ

Народився 3 жовтня 1896, с. Костюшки на Волині – помер 15 травня 1939, м. Львів – графік, маляр, мистецтвознавець.

Навчався у Київському художньому училищі та Українській академії мистецтв. Учасник Перших визвольних змагань. Працював у Перемишлі в мистецькій майстерні. Сторював обкладинки, еклібриси, видавничі знаки, плакати, ініціали, ілюстрації, карикатури. Разом з М. Осінчуком є автором церковної поліхронії в українсько-візантійському стилі. Писав мистецькі монографії, статі на мистецьку тематику і про окремих мистців. Учасник багатьох крайових і закордонних українських виставок у Празі, Брюсселі, Варшаві, Берліні, Римі, Неаполі. Співорганізатор гуртка діячів українського мистецтва. Редактор журналів «Митуса» і «Мистецтво». Автор багатьох обкладинок та ілюстрацій до творів Івана Франка.

Ковжун П.М.
Афіша «Красві
змагання з нагоди
сорокліття
Сокола-Батька».
1934

КОПЕЛЬМАН ЛЕОН ОЗІАСОВИЧ

Народився 25 травня 1904, с. Старий Вовчинець Глибоцького району Чернівецької області – помер в 1982, м. Чернівці – живописець, графік.

Навчався в Академії мистецтв у Флоренції на факультеті живопису. В 1929–1931 рр. – у школі красних мистецтв у Бухаресті, за спеціальностями «живопис», «рисунок і каліграфія». Був одним із засновників Спілки художників у Чернівцях. Працював у галузі станкової та промислової графіки, малярства, книжкового оформлення, реклами. Автор дереворитів, офортів і рисунків на соціальні та біблійні теми, есклібрисів, міських і карпатських краєвидів, портретів, натюрмортів. Виконав велику кількість плакатів, ескізів книжкової та газетної графіки.

Ковжун П.М.
Плакат
«II Український
ярмарок в
Станіславіві».
1926

Ковжун П.М.
Плакат
«III Краєвий здиг
Українського
Сокільництва у
Львові».
1934

КОРДИШ ЮХИМ ХІЗЕРОВИЧ

Народився 1905, невідомо – помер 1973, невідомо – театральний художник.

Навчався в Київському художньому інституті. З 1932 року працював художником театрів у Вінниці, Одесі, Києві. Виконав низку кіноплакатів для ВУФКУ. З 1941 року працював головним художником Туркменського драматичного театру в Ашхабаді.

КОРЕЦЬКИЙ ВІКТОР БОРИСОВИЧ

Народився 5 травня 1909, м. Київ – помер 4 липня 1998, м. Москва – графік, плакатист.

Навчався в Московській школі образотворчого мистецтва. У 20-30-ті рр. створив галерею портретів акторів. З 1931 р. починає працювати в галузі плаката. Співпрацює у видавництвах «ОГИЗ-ІЗОГІЗ», «Мистецтво». В період другої світової створює близько 40 плакатів. З 1956 р. працює в об'єднанні «Агітплакат». Творчий метод художника заснований на поєднанні натурних фотографій з малюнком олівцем і гуашшю.

КОСАРЕВ БОРИС ВАСИЛЬОВИЧ

Народився 4 серпня 1897, м. Харків – помер 23 березня 1994, м. Харків – графік, художник театру, педагог, фотограф.

Навчався в Харківській художньо-промисловій навчальній майстерні декоративного живопису, в Харківському художньому училищі в студії О. Кокеля, М. Пестрикова. Член групи «Союз семи». У роки громадянської війни оформляв агітпоїзди, революційні свята, співпрацював із «Вікнами ЮгРОСТА». Працював над оформленням тетральних спектаклів у театрах Одеси і Харкова. Створив велику кількість плакатів. Викладав у Харківському художньому інституті.

Корецький В. Б.,
Гіцевич В. А.
Плакат «Профсоюзы
СССР — передовой
отряд мирового
рабочего
движения».
1932

КОЧЕРГІН МИКОЛА МИХАЙЛОВИЧ

Народився 1897, м. Москва, Росія – помер 10 травня 1974, Ленінград, Росія – живописець, графік, художник театру, плакатист.

Навчався в Строгановському художньо-промисловому училищі. В роки громадянської війни керував плакатною майстернею в Харкові. З 1922 р. жив в Ленінграді, займався оформленням спектаклів, ілюструванням дитячих книг, плакатом.

Кочергін М.М.
Плакат
«Миллионная
армия - армия
труда».
1920

Кочергін М.М.
Плакат
«Товарищам
українцям.
Тільки в
братському
союзе
Советської
України
с Советської
Росією -
спасення
рабочих і
крестьян
от мирових
хищників і
грабителей -
помещиков,
капиталистов
і генералов...».
1920

Красицький Ф.С.
Кіноплакат
«Навздогін за долею».
1927

Кричевський В.Г.
Кіноплакат
«Звенигора».
1927

КРАСИЦЬКИЙ ФОТІЙ СТЕПАНОВИЧ

Народився 4 серпня 1873, с. Зелена Діброва Городищенського району – помер 2 червня 1944, м. Київ – живописець, графік.

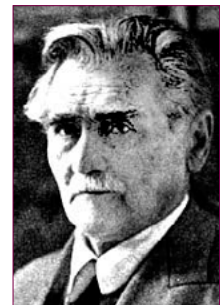
Коштом М.В. Лисенка навчався в Київській рисувальній школі М. Мурашка, пізніше – в Одеському художньому училищі, Петербурзькій академії мистецтв у І. Рєпіна. Викладав у Київському художньому училищі, Миргородському художньо-керамічному технікумі, Київському художньому інституті (1920 – 30-ті рр.). Писав жанрові картини на теми з життя і побуту селян та історичного минулого України. Автор багатьох портретів Т.Г. Шевченка. З 1920 р. – викладач Київського архітектурного інституту.

КРЕМЕРМАН Ш.

У доступних джерелах інформації не знайдено. Виконав ряд плакатів.

КРИЧЕВСЬКИЙ ВАСИЛЬ ГРИГОРОВИЧ

Народився 31 грудня 1872, с. Ворожба Харківської губернії – помер 15 листопада 1952, м. Каракас, Венесуела – архітектор, мистецтвознавець, маляр, графік, майстер декоративно-вжиткового мистецтва.

Після закінчення технічної школи працював під керівництвом архітекторів С. Загоскіна і О. Бекетова. Ви-

кладав історію українського мистецтва в університеті Харкова. Кричевський є автором нового архітектурного стилю – так званого „українського модерну”. Став новатором у галузі української книжкової графіки, блискуче оформивши твори М. Грушевського, В. Винниченка, Д. Ревуцького та багатьох інших. Очолював Миргородський керамічний технікум, працював в Опішні. Працював як театральний декоратор, оформлював українські кінофільми. Створив Малий і Великий Державний герб України. Викладав в Українській академії мистецтв. У Львові очолив Вищу мистецьку школу. Після Другої світової війни переїхав до Парижа, а в 1949 році – до Венесуели.

КРЮКОВ БОРИС ІВАНОВИЧ

Народився в 1895, м. Оргіїв, нині Молдова – помер в 1967, м. Буенос-Айрес, Аргентина – псевдонім Іван Усатенко, живописець, графік, мозаїст.

Навчався в художньої школі Федора Кричевського, займався у викладачів М. Бойчука та

Ю. Нарбути. Після закінчення повернувся до Кам'янець-Подільського, де викладав малювання в художньо-промислового технікумі. Почав працювати у книжковій графіці, ілюструвати і оформляти класичні та модерні літературні твори, в тому числі дитячі. У 1930-х рр. співпрацював з державним видавництвом «Україна», а також з видавництвами «Культура», «Радянський письменник» та інші. В 1943 переїхав з родиною до Львова, де брав участь у виставці українських образотворчих митців (того ж року). Згодом переїхав до Кракова і в 1944 р. – до Австрії, де жив у місті Гмунден. Емігрував до Аргентини, де поселився в Буенос-Айресі. Малював карикатури для українського сатиричного журналу «Мітла». Ілюстрував книжки для дітей та журнали для молоді для видавництва Атлантида (Atlantida).

КУЗЬКОВСЬКИЙ М.

Дати життя, місце народження і смерті невідомі – плакатист.

Працював у кіноплакаті.

Крюков Б.
Плакат
«По графику Маркса
локомотив истории
поставили на рельсы и
повели вперед Ленин и
Сталин.».
1935

КУЛЬЧИЦЬКА ОЛЕНА ЛЬВІВНА

Народилася 15 вересня 1877, м. Бережани Тернопільської області – померла 8 березня 1967, м. Львів – живописець, графік.

Навчалася у студії Р. Братковського та С. Кочора-Батовського у Львові, Віденській художньо-промисловій школі у Г. Геллера, А. Кеннера. Навчалася у Віденській художньо-промисловій школі. На формування оригінального стилю художниці великий вплив мали західноукраїнське народне мистецтво, французький імпресіонізм та різні напрями віденського сецесіону, особливо експресіонізм. Працювала в галузі живопису, естампної графіки, ілюстрації та декоративного мистецтва. Викладала графі-

Кульчицька О.Л.
Плакат
«Леся Українка».
1920

Кунзек Г.
Плакат
«Naprzód»
wychodzi
od 1 grudnia
w podwójnej
objętości...».
1910

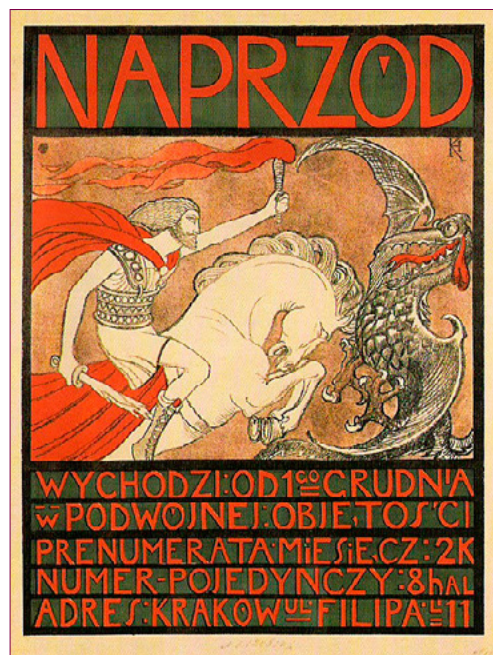

ку у Львівському поліграфічному інституті ім. Івана Федорова.

КУНЗЕК ГЕНРИК

Народився 22 лютого 1871, м. Самбір – помер 17 вересня 1928, Бартовіці біля Кракова, Польща – живописець, графік, скульптор, публіцист, лікар.

Навчався в приватній школі живопису С. Качора-Батовського, Академії Колароссі в Парижі. Здобував професію скульптора в К. Ляшка в Кракові, вивчав рисунок в Краківській академії мистецтв. Як ілюстратор співпрацював з часописами «Вперед», «Кропило», «Наша країна». Був декоратором для краківського кабаре «Зелена кулька». Був одним із засновників товариства «Краківські майстерні». З 1927 року викладач Краківської академії мистецтв, кафедри рисунку та анатомії. Брав участь у виставковій діяльності.

ЛАРІОНОВ МИХАЙЛО ФЕДОРОВИЧ

Народився 3 червня 1881, м. Тирасполь-Херсонської губернії – помер 10 травня 1964, Фонтене-о-Роз, Франція – живописець, графік, театральний художник.

Навчався в Московському училищі живопису, скульптури та архітектури у В.Серова, К. Коровіна та І. Левітана. З 1900 р. бере активну участь у мистецькому житті, його картини експонуються не тільки в Росії, але і в Європі. Вступає до товариства вільної естетики. Під впливом фовізму і наївного мистецтва, працює в примітивістській манері, створюючи яскраві полотна. Співробітник журналів «Золоте руно», «Мистецтво». Вперше в Росії публікує ре-

продукції картин П.Сезанна, В.Ван Гога та П.Гогена. З 1919 постійно проживає в Парижі.

ЛЕЙФЕР В.

У доступних джерелах інформації не знайдено..

Ларіонов М.Ф.
Афіша
«L'Art decoratif
Theatral Moderne».
1918

Лейфер В.
Плакат
«Товарищи, идите в
Красную Армию».
1919

ЛЕУС Я. Д.

У доступних джерелах інформації не знайдено.

Леус Я.
Кіноплакат
«Спартак».
1926

ЛИТВАК МАКСИМ МИХАЙЛОВИЧ

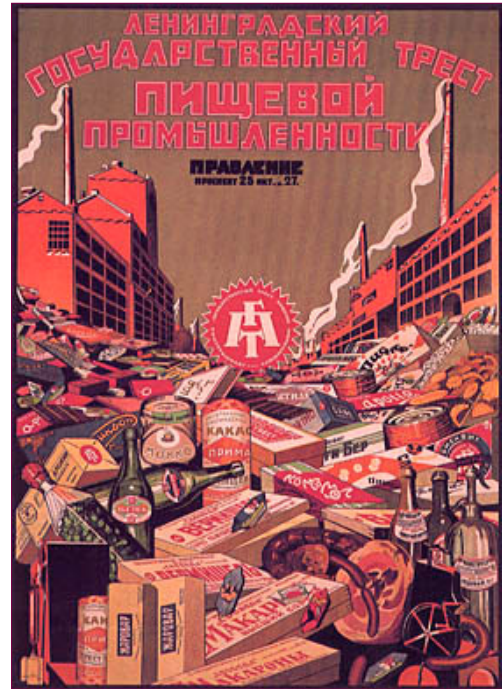
Народився 1898, м. Київ – помер 1943, невідомо – художник театру та кіно, плакатист.

Навчався в Київському художньому училищі. В 1920-х рр. працює художником в театрі «Новая драма» в Петрограді та на Ленінградській кінофабриці. Переїздить в Москву на початку 30-х, працює над оформленням павільонів для Всесоюзної сільськогосподарської виставки.

Литвак М.М.
Кіноплакат
«Песня веснь».
1931

Литвак М.М.
Плакат
«Ленинградский
государственный
трест пищевой
промышленности.».
1925

Литвак М.М.
Плакат
«Всероссийский
кожевенный
синдикат.
Требуйте...».
1925

ЛІСОВСЬКИЙ РОБЕРТ АНТОНОВИЧ

Народився 29 грудня 1893, с. Каменському Катеринославської губернії – помер 28 грудня 1982, м. Женева, Швейцарія – графік.

Навчався в студії О. Мурашка, у 1917-1920 рр. – в Українській державній академії мистецтв під керівництвом Г. Нарбута та М. Бойчука. У 1920 р. емігрував; працював оформлювачем книжкових видань у Львові, у 1927 р. закінчив Берлінську академію мистецтв. У 1929-1945 рр. – професор графіки Української студії пластичного мистецтва в Празі. Працював над оформленням численних книжкових і періодичних видань, плакатів; створив проекти національно-державної символіки України, емблематик політичних організацій, українських шрифтів, фірмових знаків, ескізів тощо. Працював також у галузі прикладного мистецтва. Залишив спогади про Г. Нарбута. Після Другої світової війни виїхав до Лондона, з 1976 р. жив у Женеві. Організував виставки власних творів у Києві, Львові, Варшаві, Берліні, Празі, Римі.

ЛІТИНСЬКИЙ ІБРАГІМ МОЙСЕЙОВИЧ

Народився 1908, м. Київ – помер 1958, м. Київ – живописець, графік, плакатист.

Навчався в Київській художньо-індустріальній школі та на театральному факультеті Київського художнього інституту. Відомий як автор багатьох кіноплакатів.

Лісовський Р.А.
Кіноплакат «Julia
Brigitte Helm»,
1929

Літинський І.М.
Кіноплакат
«Дніпробуд»,
1931

Літинський І.М.
Кіноплакат «Велика
непримність».
1931

Літинський І.М.
Кіноплакат «Квартали
передмістя».
1931

Літинський І.М.
Кіноплакат
«Дві матері».
1931

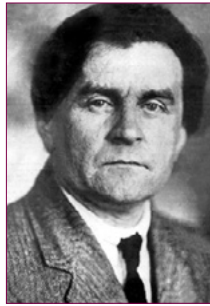

Літинський І.М.
Кіноплакат
«Секрет рапиду».
1931

МАЛЕВИЧ КАЗИМИР СЕВЕРИНОВИЧ

Народився 23 лютого 1878, м. Київ – помер 15 травня 1935, м. Ленінград, Росія – художник-авангардист, один з засновників нових напрямків в абстрактному мистецтві – супрематизму та кубофутуризму, педагог, теоретик мистецтва.

Навчався живопису в Рисувальній школі М. Мурашка в Києві, в студії-школі І. Ф. Рерберга в Москві. Брав участь у виставках об'єднань художників «Бубновий валет» і «Віслючий хвіст» та ін., на яких виставляв свої роботи, написані в неопримитивіському та кубофутуристському стилі.

У 1919-1922 викладав в художній школі Вітебська, а в 1923-1927 – директор Інституту художньої культури в Ленінграді.

В 1927 переїхав до Києва, викладав в Київському художньому інституті, де в цей час працювали Михайло Бойчук, Віктор Пальмов, Федір Кричевський, Вадим Меллер, Олександр Богомазов, Василь Касіян. Однак, початок репресій в Україні проти інтелігенції змусили Малевича знову повернутись до Ленінграда.

Малевич К.С.
Маяковский В.В.
Плакат «Шел австриец
в Радзивиль».
1914

Малевич К.С.
Маяковский В.В.
Плакат
«Глядь, поглядь,
уж близко Вислы
немцев пучит,
значит кисло!».
1914

Малевич К.С.
Маяковский В.В.
Плакат
«Ну и треск-же, ну и
гром-же был от
немцев подле
Ломжи!».
1914

Малевич К.С.
Маяковский В.В.
Плакат
«У союзников
французов».
1914

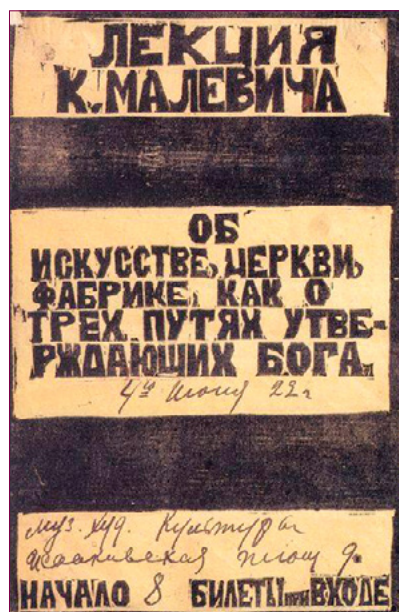

Малевич К.С.
 Эскиз плаката
 «Пролетарии всех
 стран соединяйтесь».
 1918 ?

Малевич К.С.
 Эскиз плаката
 «Съезд комитетов дере-
 венской бедноты».
 1918

Малевич К.С.
 Афиша
 «Лекция
 К. Малевича.
 Об искусстве, церкви,
 фабрике, как о трех
 путях утверждающих
 бога».
 1922

МЕНДЕЛЬ СЕМЕН СОЛОМОНОВИЧ

Народився 27 жовтня 1907, м. Вінниця – помер 19 вересня 1974, Ленінград, Росія – художник театра, графік.

Навчався в Київському художньому інституті на театріно відділенні у В.Є. Татліна. Працює в кіно, виконує сатиричні малюнки. Головний художник Ленінградського театра імені Ленінського комсомолу. Оформляє спектаклі в інших театрах, естрадні та циркові вистави.

Мандель С. С.
Афіша
«Водяна пантоміма
„Бунтар Кармелюк“».
1937

Манн К.
Плакат «Polscy
Academicy zapraszaja
na party. Lwow».
1934

МАНН КАЗИМИР

Народився 7 жовтня 1910, м. Львів – помер 9 серпня 1975, м. Варшава, Польща – графік, архітектор.

Навчався на факультеті архітектури Львівської політехніки, Школі ужиткового мистецтва у Відні під керівництвом Б.Лоффера. Займався ілюстрацією, плакатом, настінним живописом і виставковою справою. У 1936 переїхав до Варшави. Був художнім керівником ательє рекламної графіки «Рух» та ательє рекламної графіки Польської телеграфічної агенції. Співпрацював з Лігою підтримки туризму, був членом товариства художників-графіків реклами.

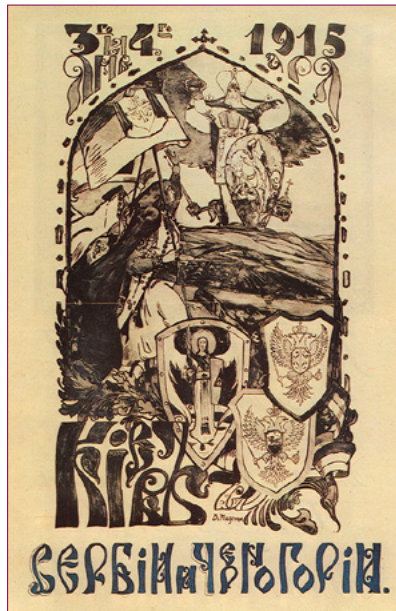
МАРЕНКОВ ОЛЕКСІЙ ВАСИЛЬОВИЧ

Народився 13 березня 1886, м. Орел, Росія – помер 1942, м. Київ – графік, плакатист.

Навчався в Київському художньому училищі в І. Селезньова, Г. Дядченка, Ф. Кричевського. Був членом Асоціації художників Червоної України. Працював у галузі книжкової графіки, плаката, монументального розпису. Викладав у Харківському художньому інституті.

Маренков О.В.
Плакат «Кісьвь Сербїи
и Черногорїи».
1914

Маренков О.В.
Плакат «Наймит
Петлюра продав
Україну польським
панам!».
1920

Маренков О.В.
Плакат «В огні
світової соціальної
революції
пролетаріат
порве пута
неволі ...».
1921

МАТУСЯК СТАНІСЛАВ

Народився 1895, м. Краків, Польща – помер 1945 або 1948, Росія – живописець, графік.

Навчався у Вільній академії мистецтв у Львові, Краківській академії мистецтв у Т. Аксентовича. Жив у Львові, потім у Вільнюсі, де викладав декоративне мистецтво, графіку та рисунок на факультеті мистецтв університету ім. С. Баторія. В 1930 році повернувся до Львова, де працював у Вищій технічній школі, керував власною школою живопису та декоративного мистецтва «Фреска». З 1920 року – член львівських формістів, бере активну участь у їхній виставковій діяльності. Займався ілюструванням книг.

МАШАЛОВ М. П.

Дати життя, місце народження і смерті невідомі – художник-плакатист.

МАШКОВСЬКИЙ (ЗИНДРАМ) КАРОЛЬ

Народився 1868, м. Львів – помер 1938, м. Варшава, Польща – живописець, вітражист, проектувальник інтер'єрів, сценограф, педагог.

Навчався в Ягеллонському університеті, Школі мистецтв у Кракові. Вивчав живопис у Людвіка фон Лоффтца у Мюнхені, продовжив навчання у Парижі. З 1910 р. жив у Кракові. Був художнім директором Технічно-промислового музею та викладав вечірній рисунок у Краківській академії мистецтв. 1925 року переїхав до Познані, де став директором Державної школи декоративного мистецтва. Член Товариства польських художників «Мистецтво» та товариства «Польське прикладне мистецтво». Займався ужитковим мистецтвом, проектував меблі, інтер'єри, сценографію та плакати. Спроектував вітражі для Вірменської катедри у Львові. Брав участь у художніх виставках.

Матусяк С.
Афіша
«Wojewódzka Wystawa
Rolnicza i Regionalna
w Tarnopolu».
1931

Машковський К.
Афіша «Pierwsza
Wystawa Współczesnej
Polskiej Sztuki
Kościelnej w Krakowie».
1911

МЕЛЛЕР ВАДИМ ГЕОРГІЙОВИЧ

Народився 26 квітня 1884, м. Санкт-Петербург, Росія – помер 4 травня 1962, м. Київ – сценічний художник, дизайнер театральних костюмів, ілюстратор та архітектор.

Навчався у Київському художньому училищі. Продовжив навчання у приватній школі графіки та малювання Генріха Кнірра у Мюнхені. Повертається до Києва у 1917 р., працює у галузі мольбертного та монументального живопису, графічного мистецтва та костюмного дизайну. Оформлював масові революційні свята, спектаклі, створював архітектурні проекти. Працює художником у театрі ім. Т. Шевченка у Києві. Співпрацює з Лесем Курбасом у створеному театрі «Березіль». Викладав у Київському художньому інституті разом з Володимиром Татліним та Олександром Богомазовим. Член Асоціації революційного мистецтва України.

Меллер В.Г.
Афіша мистецького об'єднання «Березиль», 1923

Менкінський Р.
Афіша «Wystawa Książki Lwowskiej od XVI do XIX wieku», 1928

МЕНКІНЦЬКИЙ РУДОЛЬФ (МЕНКЕС)

Народився 1887, м. Львів – помер 1942, м. Львів – графік, рисувальник, медальєр.

Вивчав рисунок та графіку на факультеті мистецтв Яна Казимира. Був хранителем, а потім і директором національного музею ім. Яна III Собеського. викладав історію письма та геральдику у Львівській політехніці, проектував обкладинки, ілюстрації до книг, дипломи, вільєтки та численні медалі. Виставляв свої твори у Львові, Варшаві, Загребі та Празі.

МЕРКЕЛЬ ЄЖИ

Народився 1884, м. Львів – помер 1976, Відень, Австрія – живописець, графік.

Навчався в Краківській академії мистецтв у Ю. Меґоффера. Продовжив навчання у Відні, де став членом мистецького товариства «ґаґебунд». Поперемінно проживає то в Австрії, то у Франції. Малював сюжетні сцени та пейзажі. Спочатку в дусі символізму та імпресіонізму, а потім - неокласицизму.

МИЗІН ОЛЕКСАНДР ВАСИЛЬОВИЧ

Народився 1900, м. Харків – помер 1984, м. Москва, Росія – живописець, плакатист.

Навчався в Київському художньому інституті. Член Асоціації революційного мистецтва України. Переїздить до Москви, працює в Московському художньому інституті. Активний учасник мистецьких виставок.

МОЗАЛЕВСЬКИЙ ІВАН ІВАНОВИЧ

Народився 24 вересня 1890, м. Влоцлавек Варшавської губернії, Польща – помер 1975, м. Сімферополь – графік, художній критик.

Навчався в Київському художньому училищі у В.К. Менка та І.Ф.Селезньова, в Рисувальній школі ОПХ у І. Я. Білібіна, відвідував академічну майстерню В. Маґе. Працював в станковій, книжковій та прикладній графіці. Використовував мотиви українського народного мистецтва, національну символіку та орнаменти. Створив власну художню школу в Києві та Кам'янці-Подільському. Розробляв проекти українських грошових знаків. З 1923 викладав в Українській студії пластичних мистецтв у Празі. З 1926 поселяється в Парижі. Редагував художній відділ газети «Українські вісті», публікував статті про українських та російських художників у Франції. Займався оформленням парфумерних гарнитурів, виконував малюнки тканин ті килимів, афіші. Повернувся до СРСР.

Меркель Є.
Афіша
« Raut Palestyńska
w Salach Kasyna
Miejskiego».
1913

Мізін О.В.
Плакат
« Курите папиросы
Табактрест
Украинь».
1923

МУНД ГЕНРИК

Народився 1902, м. Львів – помер 1960, м. Сідней, Австралія – живописець, графік.

Відвідував вечірні лекції рисунку у Вільній академії мистецтв у Львові, продовжив навчання у Вільній школі малярства та рисунку ім. Л. Меґоффера у Кракові, Школі ужиткового мистецтва при музеї промислу у Відні, а також у Парижі, Римі, Лондоні. Керував Ательє рекламної графіки Телеграфічної агенції. в 1933 р. переїхав зі Львова до Варшави. займався переважно ужитковою графікою: крім плакатів, проектував оголошення, віньєтки, рекламу промислових виробів, графічне оформлення книжок та журналів.

Мунд Г.
Афіша
«Wystawa Kartonów
Dekoracyjnych
Henryka Munda».
1927

МУРОН АДОЛЬФ (КАССАНДР)

Народився 24 січня 1901, м. Харків – помер 19 червня 1968, м. Париж, Франція – живописець, театральний художник, плакатист.

Навчався у Паризькій школі красних мистецтв, Академії Жюліана. В 1922 з'являється його псевдонім «Кассандр». В 1923 р. плакат «Le Bucheron» приносить йому успіх і вигідні контракти. Кассандр створює плакати для транспорту, зокрема залізниць. Працює професором графічної реклами в Школі декоративного мистецтва, а потім у Школі графічного мистецтва. Отримавши контракт у США, створює серію плакатів для автомобільної фірми «Форд». У 1939 р. повернувся до Парижу, де упродовж трьох десятиліть створив серію робіт для балетних та театральних спектаклів. Створив кілька нових стилів шрифту: Vifur в 1929, Acier Noir в 1935, і в 1937 - шрифт Peignot, які використовували у плакатах.

Мунд Г.
Плакат
«Spelnijcie obowiazek
wobec sieroty».
1927

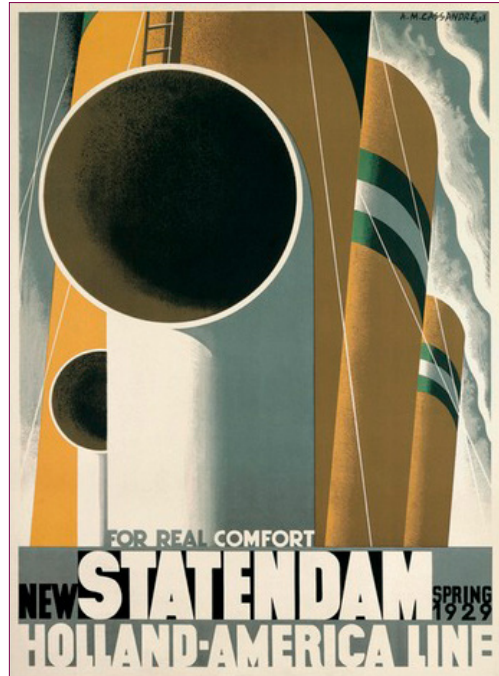
Кассандр А.М.
Рекламный плакат
«PIVOLO»
1924

Кассандр А.М.
Рекламный плакат
«BUGATTI»
1925

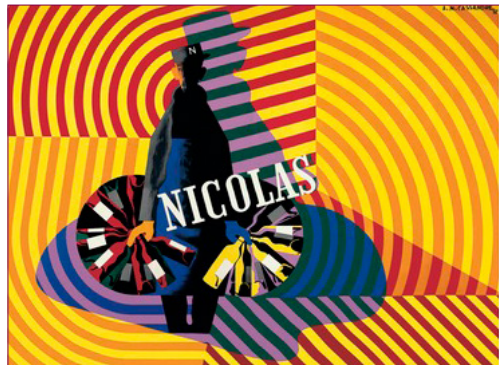
Кассандр А.М.
Рекламный плакат
«Statendam»
1928

Кассандр А.М.
Рекламный плакат
«L'INTRANSIGENT»
1925

Кассандр А.М.
Рекламный плакат
«NICOLAS»
1935

НАРБУТ ГЕОРГІЙ ІВАНОВИЧ

Народився 25 лютого 1886, хутір Нарбутівка біля Глухова – помер 23 травня 1920, м. Київ – графік.

Початкову художню освіту здобув самотужки. В 1906—1917 рр. жив у Петербурзі. Деякий час вчився в І. Білібіна і М. Добужинського. У 1909 р. удосконалював майстерність у Мюнхені, в школі Холлоші. Після повернення до Петербурга став членом мистецького об'єднання «Світ мистецтва». Працював над ілюстраціями до казок, байок, виконав безліч гербів, оформив ряд книг. У березні 1917 переїхав до Києва. Створив ескізи військових мундирів армії України, оформив упаковки та етикетки для українських товарів. Розробив проекти Державного Герба і Печатки Української держави, поштові марки Української Народної Республіки. Співпрацював із журналами «Наше минуле», «Зорі», «Солнце Труда», «Мистецтво». Один з засновників і ректор Української академії мистецтв.

НЕВСЬКИЙ ВАДИМ МИКОЛАЙОВИЧ

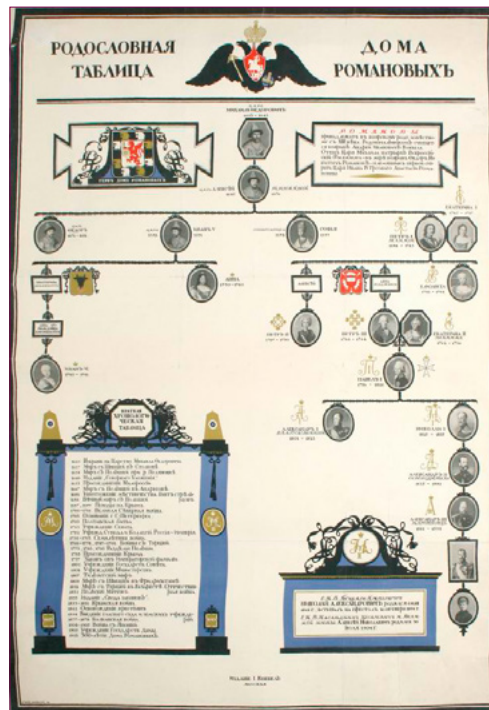
Народився 1884, невідомо – помер після 1938, невідомо – графік, плакатист.

Навчався в училищі технічного малювання барона О. Штігліца у Санкт-Петербурзі. Займався ілюструванням літератури, працював в галузі станкової графіки. Кінець 1910-х - по 1920-х працював в Москві, потім у Харкові.

Нарбут Г. І.
Плакат «Верховный Главнокомандующий Его Императорское Величество великий князь Николай Николаевич».
1914

Нарбут Г. І.
Плакат «Родословная таблица Дома Романовых».
1912

Нарбут Г.И.
Плакат
«Казак и немцы».
1914

Невский В. Н.
Плакат
«Землепользование.
Единоличное -
Товарищеское.
Пошабашили, -
можно и
отдохнуть».
1925

НЮРЕНБЕРГ АМШЕЙ МАРКОВИЧ

Народився 1887, м. Єлизаветград (нині Кіровоград) – помер після 10 січня 1979, м. Москва, Росія – живописець, графік, педагог.

Навчався з в Одеському художньому училищі у К. Костанді. Продовжив навчання в Парижі. Працював з Марком Шагалом в ательє у фаланстері «Ля Рюш». Працював художнім кореспондентом в російськомовній газеті «Паризький вісник». Повертається до Єлизаветграда, де займається художньо-педагогічною та громадською діяльністю. З 1918 р. редактор першої радянської газети Єлизаветграда «Червоне село». Переїздить до Одеси, де керує художньою студією «Вільна майстерня». В 1921 - переїзд до Москви, де працює у Вікнах РОСТУ. Викладає історію західного живопису у ВХУТЕМАСі. Член організації художньої групи НІЖ (Нового суспільства живописців). 1927–1929 рр. відряджений до Парижа Наркомом освіти для читання лекцій про радянське мистецтво. Згодом повертається до Москви. Активний учасник багатьох виставок.

ОЛЬПІНСЬКИЙ КАЗИМИР

Народився 1875, м. Львів – помер в 1936, м. Львів – живописець.

Навчався в Академії мистецтв у Мюнхені, Академії красних мистецтв, Академії Кола-россі в Парижі та Віденській академії мистецтв у К. Похвальського. З 1921 року жив у Львові. Працював на художньому факультеті Державної школи промислу та загальному факультеті Львівської політехніки. Брав

участь у виставках у Львові, Кракові, Варшаві. Малював пейзажі, жанрові сцени, портрети та батальні сцени.

ОЛЬШЕВСЬКИЙ МАР'ЯН КАЗИМИР

Народився 1881, м. Львів – помер в 1915, м. Львів – живописець, графік, мистецький критик, історик мистецтва.

Навчався в приватній школі живопису С. Голлосі в Мюнхені. В 1902 році заснував Гурток для художніх умільців при Львівському університеті. Працював у Міському промисловому музеї, де організовував виставки. В 1911 році разом з групою архітекторів Товариства прикладного мистецтва заснував і очолив товариство «Гурт». малював портрети, пейзажі, натюрморти, алегоричні та фантастичні композиції. проектував вітражі, інтер'єри, одяг, кераміку та килими. Займався ужитковою графікою і рекламним плакатом. Брав участь у виставках у Львові та Кракові. Рекламні плакати Ольшевського були представлені 1928 року на виставці львівської книжки у Львові.

Нюренберг А. М.
Окно РОСТА № 679.
«Запылавшись пришол
новый год...».
1920

Ольпінський К.
Плакат. Без назви
(поранений легіонер).
1916

Ольшевський М.
Плакат «Balsam».
1913

ційного мистецтва України. Пізніше викладав у Харківському та Київському художніх інститутах. В 1936 р. був звинувачений у пропаганді «націоналістичного формалізму». Працював як художник-ілюстратор, виконав ескізи плакатів, розписів декоративних тарілок, тематичних килимів.

Падалка І.І.
Плакат «Ой, за лісом
за зеленим...».
1930

ПАДАЛКА ІВАН ІВАНОВИЧ

Народився 1894, с. Жорнокліви Золотоніського повіту Полтавської губернії – помер 1937, м. Київ – живописець, графік, художник-монументаліст, художник декоративно-прикладного мистецтва.

Навчався у Миргородській художньо-промисловій школі ім. М. Гоголя, в Київській художній школі у І. Селєзньова, в Українській державній академії мистецтв у В. Кричевського та М. Бойчука. Викладав живопис і завідував майстернею дитячих іграшок у Миргородському художньо-керамічному технікумі та Межигірському художньо-керамічному технікумі. Член Асоціації револю-

ПАСТЕРНАК ЛЕОНІД ЙОСИПОВИЧ

Народився 22 березня 1862, м. Одеса – помер 31 травня 1945, м. Оксфорд, Англія – живописець, графік.

Навчався в Одеській рисувальній школі Товариства вишуканих мистецтв. Займався в приватній художній студії Є. С. Сорокіна в Москві. Продовжив навчання в Мюнхенській академії мистецтв у Л. Гертеріха і О. Ліцен-Меєра. Повернувся до Москви, де керував приватною художньою школою, викладав в Московському училищі живопису, скульптури та архітектури, ВХУТЕМАСі. Працював у жанрі портрету, виконував ілюстрації до творів Л.Толстого. З 1921 жив в Німеччині та Англії.

ПЕРЕБИЙНІС БАСИЛЬ

Народився 1 січні 1896, с. Малі Пузирьки Волинської губернії – помер 13 листопада 1961, м.Лондон, Англія – живописець, графік, декоратор.

Навчався в Київській художній школі у Н.А Прахова, Ф.С. Красицького, Ф.Г. Кричевського, Українській академії мистецтв, Краківській академії мистецтв. В роки навчання в Кракові виконував декорації для театру та кіноматографа, афіші, розробляв ескізи електричної реклами, копії вітражів. З 1928 живе в Парижі.

Писав портрети, пейзажі, натюрморти. Брав активну участь у виставках. Декорував інтер'єри віл, розписував фасади магазинів та кінотеатрів, оформляв театральні постановки, концертні номери, виставки. Оформив павільон української преси для Міжнародної виставки в Парижі (1937). В 1945–1946 жив в Ганновері, Німеччина. Організував приватну школу декоративно-прикладного мистецтва і викладав малюнок в Українській гімназії ім. Олеся. Пересяляється до Лондона.

ПЕТРИЦЬКИЙ АНАТОЛІЙ ГАЛАКТІОНОВИЧ

Народився 31 січня 1895, м. Київ – помер 6 березня 1964, м. Київ – живописець, графік, художник театру.

Навчався в Київському художньому училищі у В. Кричевського, студії О. Мурашка, ВХУТЕМАСі. Головний художник Молодого театру Леся Курбаса (1917—1919). У 1927 році був одним із засновників футуристичної організації «Нова генерація». Створював театральні декорації, ескізи кос-

Пастернак Л.Й.
Плакат «На допомогу
жертвам війни».
1914

тюрів, розписував стіни будинків в авангардній манері, малював агітаційні плакати й афіші, займався художнім оформленням книжок і журналів.

Був головним художником Першого державного драматичного театру УРСР й Української музичної драми у Києві. Займався художнім оформленням книжок і журналів. Викладав в Київському художньому інституті.

ПЕТРІ-ПШИБИЛЬСЬКА ЯНІНА

Народилася 1898, м. Болехів – помер в 1960, м. Варшава, Польща – графік, сценограф, скульптор.

Навчалася на факультеті декоративного мистецтва та художнього ромислу при Державній школі промислу Краківській академії мистецтв. Викладала рисунок у Львівській

гімназії ім. Ю.Словацького. Керувала фабрикою ляльок «Домовичок». Була художнім директором Кооперативу художніх майстерень та Ізокомбінату профспілкових художників. В 1949 році переїхала до Варшави. Була членом Спілки львівських художників, Спілки польських художниць у Львові. Займалась графікою, художнім оформленням вечірок і виставок, проектувала плакати, рекламні панно, декорації вітрин магазинів. Як сценограф, співпрацювала з львівськими театрами. Проектувала художні ляльки зі скла, шкіри, сукна.

Петрі-Пшибильська Я.
Плакат «VIII
Międzynarodowe
Targi Wschodnie we
Lwowie».
1928

Петрі-Пшибильська Я.
Плакат
«9. Międzynarodowe
Targi Wschodnie we
Lwowie».
1929

ПОДЕРЕВ'ЯНСЬКИЙ СЕРГІЙ ПАВЛОВИЧ

Народився 15 липня 1916, м. Київ – помер 9 лютого 2006, м. Київ – живописець, графік.

Навчався на архітектурному відділі Київського транспортно-будівельного залізничного технікуму, Ленінградському інституті живопису, скульптури і архітектури. Працював у різних жанрах, в основному портретному. Творчий шлях почав в 1930-і як автор політичних та кіноплакатів, книжкових ілюстрацій. Викладав рисунок та живопис у Київському художньому інституті.

ПОДОЛЬСЬКИЙ ВІКТОР

Народився 1901, с. Озерна, біля Білої Церкви – помер в 1979, Лос-Анджелес, США – графік.

Навчався у Варшавській школі мистецтв у К. Тихого та В. Скочиляса, а також у Парижі та Мюнхені. Належав до товариства художників-графіків «Гравюра». У 1928-1933 рр. викладав техніку графіки, мистецтво шрифту та художнє друкарство у Денній школі декору та Музеї ремесел і прикладного мистецтва у Варшаві, був співзасновником часопису «Пластика». Брав участь у виставках. Після II світової війни жив у США.

Подерев'янський С.П.
Плакат «Вугілля і метал».
1931

Подольський В.
Плакат
«Cukierki Spolem».
Після 1935

ПОНОМАРЕНКО ЯКІВ МАТВІЙОВИЧ

Народився 1875, м. Одеса – помер на початку 1920-х рр., невідомо – живописець, графік, архітектор, плакатист.

Навчався в Одеській рисувальній школі, Імператорській академії мистецтв на архітектурному факультеті. Керував майстернею в Одеському вищому художньому училищі.

Пономаренко Я. М.
Плакат
«Художественно-
промышленная
выставка. Одесса.
1910 г. Май -
Октябрь».
1910

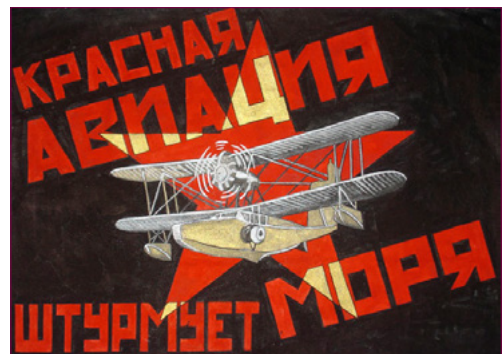
Рабінович Р.М.
Ескіз плаката
«Красная авиация
штурмует моря»
1920-і

Рабінович Р.М.
Ескіз плаката
«Броненосец
Потемкин»
1920-і

РАБІНОВИЧ РОЗАЛІЯ МОЙСЕЇВНА

Народилася 1895, м. Київ – померла в 1988, невідомо – живописець, графік.

Навчалась у Київській рисувальній школі М. Мурашка, студії декоративного мистецтва О. Екстер, ВХУТЕМАСі у Р. Фалька. Входила до складу групи ХЛАМ. Була членом об'єднання РОСТА.

ПУСТОВІЙТ ГАВРИЛО МИХАЙЛОВИЧ

Родився 1900 с. Межиріч Черкаської області – помер 20 березня 1947, м. Київ – графік-монументаліст.

Навчався у Київському художньому училищі, Київському художньому інституті у С. Налепинської-Бойчук, І. Плещинського, М. Бойчука, В. Касіяна.

Працював у галузі книжкової та станкової графіки, переважно в техніці малюнка та літографії, виконав низку плакатів. Співпрацював з видавництвами. Очоловав художньо-конструкторський факультет Харківського поліграфічного інституту.

РАБІЧЕВ ІСААК БЕНЬЄВИЧ

Народився 1896, м. Києві – помер 1957, м. Москва, Росія – театральний художник, плакатист.

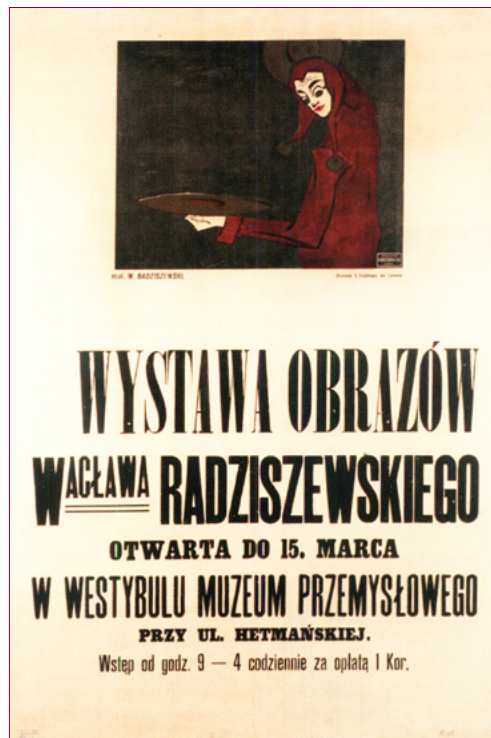
Працював в газеті «Правда», оформляв разом з В. Маяковським «Вікна РОСТу». Співпрацював з Московським державним єврейським театром та іншими єврейськими театрами Мінська, Харкова. Виконував ескізи декорацій та костюмів до спектаклів. Був головним художником Бірбіджанського державного єврейського театру.

РАДЗІШЕВСЬКИЙ ВАЦЛАВ

Народився 1880, м. Львів – помер в 1920, м. Львів – живописець.

Навчався в Краківській академії мистецтв у Ю. Унежинського. Займався декоративним живописом і портретом, а також реалістичними жанровими сценами. Час від часу займався графікою та плакатом. Брав активну участь у художніх виставках, переважно у Львові, а також у Кракові та Станіславі.

Рабичев І.Б.
Плакат
«Золотой
заем даст все!».
1921

Рабичев І.Б.
Плакат
«Осоавнахим -
опора мирного
труда и обороны
СССР. Даёшь
советский
дирижабль!».
1930

Радзішевський В.
Афіша
«Wystawa
Obrazów Wacława
Radziszewskiego w
westybulu Muzeum
Przemysłowego».
1912

Радницький З.
Плакат «Wystawa dwóch Targi Wschodnie! Lwów październik 1921».
1928

Рибак І.
Плакат
«We shall create Communist life».
1926

РАДНИЦЬКИЙ ЗІГМУНТ

Народився 1894, м. Чортків на Поділлі – помер 1969, м. Північна, Польща – живописець.

Навчався у Вільній академії мистецтв Л. Підгорецького, Краківській академії мистецтв під керівництвом С. Дембицького, Ю. Мегоффера, В. Вейса та у паризькій філії у Ю. Панькевича. Після повернення, жив у Львові, співпрацював з мистецькими угрупованнями «Формісти», «Одноріг» та «Авангард». Малював натюрморти, пейзажі, сюжетні композиції та інтер'єри. Виставляв свої роботи на художніх виставках формістів у Львові, також у Парижі, Брюсселі, Пітсбурзі та Нью-Йорку. У 20-х і 30-х викладав рисунок у Гімназії та Університеті ім. Яна Казимира у Львові. На початку 40-х рр. переїхав до Північної, де викладав в ремісничо-торговельній школі. Викладав в Краківській академії мистецтв, був деякий час її ректором.

РИБАК ІСАХАР-БЕР

Народився 1897, м. Слизаветград, тепер Кіровоград – помер 1935, Париж, Франція – живописець, графік, скульптор, сценограф.

Навчався на Робочих художніх курсах у Слизаветграді, Київському художньому училищі у О. Прахова та І. Селезньова, студії О. Мурашко. Один із засновників в Києві єврейської театральної студії. Член художньої секції Культур-Ліги. В 1919-1920 жив в Москві, викладав в вільній художній студії, малював плакати, оформляв революційні свята. Повертається до Києва та Харкова, ілюструє дитячі книги, співпрацює з єврейськими журналами та театрами. Емігрує до Франції. Брав активну участь у виставках у Франції, Бельгії, Голландії, США, Англії.

РІХТЕР ТАДЕУШ

Народився 1873, м. Львів – помер в 1943, м. Варшава, Польща – живописець.

Навчався у Краківській школі мистецтв у Т. Аксентовича, Ю. Унежинського, Мюнхені та Парижі. Малював пейзажі, проектував плакати та есклібриси. Разом з Г. Щиглінським заснував дослідну графічну майстерню.

РОЖАНКІВСЬКИЙ П. С.

Дати життя, місце народження і смерті невідомі – художник, плакатист. У 1926 р. брав участь у Виставці картин Полтавської філії АХРР в Полтаві.

РОЗВАДОВСЬКИЙ ЗИГМУНТ

Народився 1870, Львів – помер 1950, Закопане, Польща – живописець, сценограф.

Навчався в Краківській академії мистецтв у Я. Матейка, приватній школі А. Азбе в

Мюнхені. Після завершення навчання повернувся до Львова. Викладав у Промисловій школі. Виконував театральні декорації. Малював пейзажі, портрети, жанрові сцени з мотивами коней, діорами. Брав участь у виставках у Кракові та Львові.

Рожанківський П.С.
Плакат
«Плакат
«5-го травня
починається
продмісяць!
Швидко виконуй
розкладку!».
1921

Рожанківський П.С.
Плакат
«Хай живе
Жовтнева
революція!».
1920

Розвадовський З.
Плакат
«Jubileuszowy Zlot
Sokolstwa Polskiego
we Lwowie».
1922

Розвадовський З.
 Плакат
 «Вистава домашнього промислу в Коломиї».
 1912

Розе Г.А.
 Плакат
 «Пятилетку не сорвать! Обломаем лапы вредителям и интервентам!».
 1930

Розе Г.А.
 Плакат
 «Совершить кругосветное путешествие можно за 50 копеек, купив лотерейный билет Авиахима».
 1930 - і

РОЗЕ ГРИГОРІЙ АБРАМОВИЧ

Народився 1900, невідомо – помер, 1942
 невідомо – графік, плакатист. З кінця 1920-
 х рр. проживав у Москві.

РОКИЦЬКИЙ МИКОЛА АНДРІЙОВИЧ

Народився 6 квітня 1901, с. Заріччя, тепер Володимир-Волинського району Волинської області – помер 11 лютого 1944, м. Київ – маляр-монументаліст.

Навчався в Київському художньому інституті у М. Бойчука. Орієнтувався на західноєвропейські мистецькі течії, головним чином постімпресіонізм. виставлявся з 1927 року. У 1927-1929 роках у співтворстві з бойчукістами розписав Селянський санаторій в Одесі. Працював на Донбасі, захопився індустріальною темою, писав індустріальні пейзажі, портрети людей праці. Був членом Асоціації революційного мистецтва України, де бойчукісти склали основне ядро. Після загибелі у 1937 р. М.Бойчука працював разом з іншими його учнями в експериментальних майстернях при Київському державному музеї українського мистецтва. Багато зусиль доклав до розвитку українського декоративного килима.

РУДИ ВІЛЬГЕЛЬМ ЛЮДВІК

Народився 1888, м. Львів, невідомо – помер в 1940, м. Козельськ, Росія – живописець, графік. Видав у 1913 році папку «Магістрат Львова», 56 карикатур, виконані технікою літографії. У 1911-1914 рр. очолював Львівське графічне ательє «Стиль». У 30-х рр. перебував у Парижі.

Рокицький М. А.
Панно-плакат
для Київського
вокзалу
(рисунок).
1931

Руди В..
Афіша
«Restauracya,
pokoej do śniadań
A. Tiegera? Lwow,
L. Sapielny 29».
1911

САВВІН ВІКТОР МАРКОВИЧ

Саввін В. М.
Плакат «Сталин».
1934

Народився 1907, невідомо – помер 1971, Харків – графік, плакатист. Член Асоціації художників революційної України, Харківського об'єднання робітників образотворчого мистецтва «Художник». Займався станковою графікою, малював плакати. З 1929 брав участь у художніх виставках.

САМОКИШ МИКОЛА СЕМЕНОВИЧ

Самокиш М.С..
Плакат «День святого
Георгія. 26 ноября
День св. Георгия - День
героев!».
1916

Народився 25 жовтня 1860, м. Ніжин – помер 18 січня 1944, Сімферополь – художник-баталіст, графік.

Навчався в Імператорській академії мистецтв у П. Шамшина, В. Верещагіна, К. Веніга, В. Орловського, М. Клодта, В. Якобі, в майстерні батального живопису у Б. Віллевальде. Був нагороджений п'ятьма золотими та двома срібними медалями за учнівські роботи. Під час російсько-японської війни був фронтовим кореспондентом. З 1911 р. – викладач Петроградських державних вільних художньо-учбових майстерень з 1913-го – керівник батальної майстерні, дійсний член Імператорської академії мистецтв. Під час першої світової війни виїздив на місця бойових дій, його фронтові замальовки публікувалися у журналах «Нива», «Солнце России», «Лукоморье» та інших. Після війни жив у Криму, брав участь у створенні художніх студій і музею в Євпаторії, керівник батально-історичних майстерень Харківського і Київського художніх інститутів.

СЕМЕНОВ-МЕНЕС СЕМЕН АБРАМОВИЧ

Народився 1895, м. Гродно, Білорусія – помер 1982, м. Москва, Росія – графік, дизайнер, сценограф, плакатист.

Навчався в Харківському художньому училищі. 1919-1925 працював в українських «Вікнах РОСТА». Розписував агітпаровози та агітпароплави. З 1925 живе в Москві. Оформляє театральні вистави, виконує кіноплакати і кінорекламу, бере участь в оформленні міжнародних виставок. Оформляє павільон на Всесоюзній сільськогосподарській виставці в Москві, павільон «Наука» на Виставці досягнень народного господарства, музей К.Цюлковського.

Семенов-Менес С. А.
Кіноплакат
«Кукла с миллионами».
1929

Семенов-Менес С. А.
Кіноплакат
«Конец С-Петербурга».
1927

Семенов-Менес С. А.
 Киноплакат
 «Жизнь за жизнь».
 1928

Семенов-Менес С. А.
 Плакат
 «Грязные руки - источник заразы. Мой руки после работы и перед едой».
 1931

Семенов-Менес С. А.
 Киноплакат
 «Турксиб».
 1929

Семенов-Менес С. А.
 Киноплакат
 «Поцелуй Мэри».
 1926

СЕРЕБРЯНИЙ ЙОСИФ ОЛЕКСАНДРОВИЧ

Народився 1907, м. Городня, Чернігівської губернії – помер 1979, м. Ленінград, Росія – живописець, графік, плакатист.

Навчався у Інституті пролетарського образотворчого мистецтва в Ленінграді. З 1925 року учасник виставок. У 1931-1934 рр. працює як театральний художник. Виконує ряд плакатів. Викладав в Інституті живопису, скульптури та архітектури ім. І. Ю. Рєпіна.

СИЛКІН БОРИС ВАСИЛЬОВИЧ

Дати життя, місце народження і смерті невідомі – художник-плакатист. Працював художником політвідділу Київського окружного військкомату.

Силкін Б. В.
Плакат «На коня, робітнику й селянину! Червона кіннота – залог перемоги». 1920

Силкін Б. В.
Плакат «Do szeregów armji Czerwonej». 1920

Силкін Б. В.
Плакат «Вступайте до Червоної кінноти!». 1920

СИРОТЕНКО ОЛЕКСАНДР ІВАНОВИЧ

Народився 10 червня 1897, с. Ворожба Сумської області – помер 16 жовтня 1975, м. Київ – живописець, педагог.

Навчався в Київському художньому училищі, Київському художньому інституті

у Ф. Кричевського. Брав активну участь у всесоюзних і всеукраїнських виставках. Член Асоціації художників Червоної України (1925–1929), Українського Мистецького Об'єднання (1929–1931). Член СХУ (1932). У 1941 р. воював на фронтах Великої Вітчизняної війни, 1942–1944 рр. провів в евакуації у Самарканді, де працював викладачем Українського відділення при Московському художньому інституті. Викладав у Київському державному художньому інституті.

Сиротенко О.
Ескіз плакату
«Силосування
корму»
Початок 1930-х

Сиротенко О.
Ескіз плакату
«Наша школа...»
Початок 1930-х

СІХУЛЬСЬКИЙ КАЗИМИР

Народився 1879, м. Львів – помер в 1942, м. Львів – живописець, графік.

Навчався в Краківській академії мистецтв у Ю. Меґоффера, Л. Вичулковського та С. Висп'яньського, Школі ужиткового мистецтва у Відні. Продовжував навчання у Мюнхені, Парижі, Дрездені та Флоренції. Член Товариства польських художників «Мистецтво» та віденського «Гаґенбунду». У 1920-х та 1930-х викладав у Школі декоративного мистецтва та художнього промислу у Львові, викладав у Краківській академії мистецтв. Захоплювався народним мистецтвом Підгалля та Гуцульщини. Малював символічні композиції, портрети, карикатури, співпрацював з часописами «Хохол», «Liberum Veto», «Вперед». Виставляв свої роботи в Товристві шанувальників мистецтва в Кракові та Львові.

Сіхульський К.
Плакат «Wieczór Wyspiańskiego w piątek, dnia 20 marca w Sali Filharmonii», 1908

Сіхульський К.
Плакат «XV Wystawa «Sztuki» Kraków», 1911

Сіхульський К.
Плакат «V Międzynarodowe Targi Wschodnie we Lwowie 1925», 1925

СОБОЛЬ НАУМ ФЕДОРОВИЧ

Народився 16 березня 1898, станція Кодима, нині Одеської області – помер 10 жовтня 1967, м. Харків – театральний декоратор.

У 1916-1920 роках навчався в мистецькій студії Юлія Бершадського в Одесі. Член Товариства незалежних художників від 1918 року та Асоціації революційного мистецтва України. Учасник республіканських і всесоюзних виставок від 1927 року. Оформив близько 100 спектаклів у театрах України та Росії.

СОЛТАН АЛЕКСАНДЕР

Солтан А.
Плакат
«Kakao Spolem».
Після 1935

Народився 1903, м. Херсон – помер в 1994, м. Варшава, Польща – графік.

Навчався у Варшавській академії мистецтв у М. Котарбінського, В. Сковчиляса, Л. Вичулковського. Займався прикладною та ужитковою графікою. Оформляв етикетки, розробляв упаковки та оформляв обкладинки книг. У 1930-х співпрацював з кооперативом «Разом». Викладав у Поліграфічному ліцеї у Варшаві. Був художнім директором видавничого кооперативу «Знання».

Солтан А.
Плакат
«Gilzy Spolem».
Після 1935

СПАСЬКИЙ ВАСИЛЬ ВАСИЛЬОВИЧ

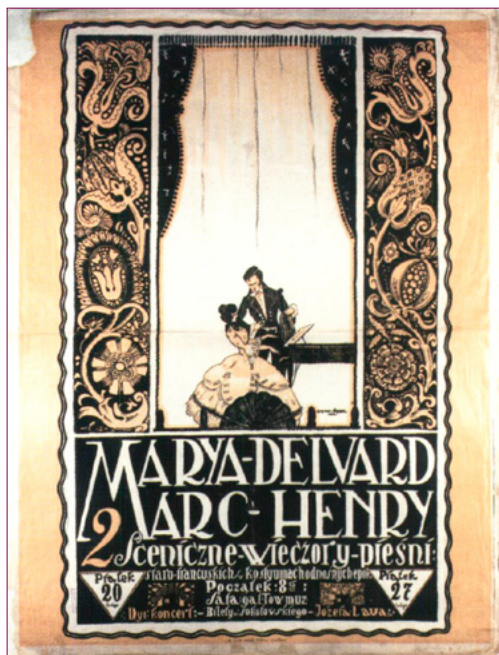
Народився 1873, невідомо – помер 1923, невідомо – художник, плакатист.

СПЕРБЕР ЗИГМУНД

Народився 1888, невідомо – помер 1944, невідомо – архітектор, графік.

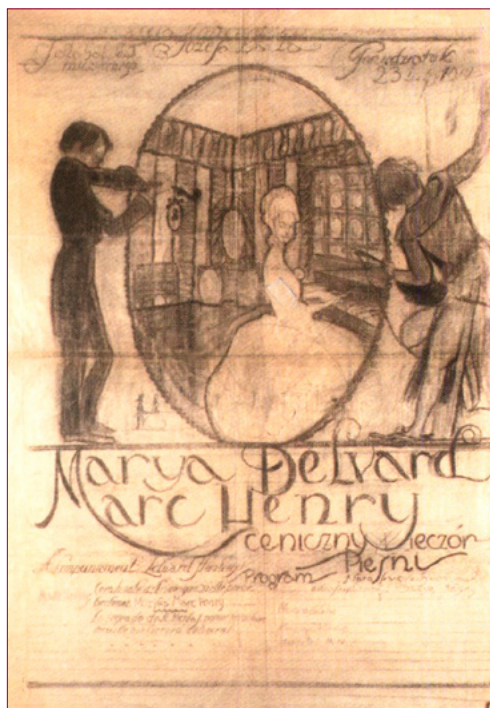
1919 року брав участь у виставці членів Товариства єврейського мистецтва у Львові. де представляв мотиви синагогального мистецтва. В 1920 році був секретарем І виставки єврейського мистецтва в Залі Кагалу у Львові. У 1930-х рр. оздоблював входи до кінотеатрів неоновим світлом, проектував світлові рекламні стовпи. Перебудував та модернізував кінотеатр «Казино» та «Емпір» у Львові.

СТАРЧЕВСЬКИЙ АБРАМ ЛЬВОВИЧ

Народився 1897, м. Павлоград – помер 1969, м. Москва, Росія – графік, плакатист.

Навчався в Одеському художньому училищі. З 1922 по 1937 рік працює в Харкові, де створює велику серію політичних плакатів, виконував плакати на сільськогоспо-

Спербер З.
Плакат «Marya-Delvard Marc-Henry. 2 Sceniczne Wieczory Pieśni». 1914

Спербер З.
Ескіз плаката «Marya-Delvard Marc-Henry. Sceniczne Wieczory Pieśni». 1914

Старчевский А. Л.
Плакат «10 лет Октября». 1927

дарську тематику, тему спорту та освіти. Створював ілюстрації до художніх творів, дитячих книг, періодичних видань.

СТАХЕВИЧ ПЕТРО

Народився 1858, с. Новосілки-Гостинні Львівської області – помер 1938, м. Краків, Польща – живописець, ілюстратор.

Навчався в Краківській академії мистецтв у Я. Алейка, Мюнхенській академії, згодом у Парижі, Голландії та Італії.

Писав ікони, жанрові картини та пейзажі. Займався ужитковою графікою та плакатом. Один з перших плакатів – «Загальна крайова виставка» 1884 року. З 1886 р. працював у Кракові. Був один із засновників ілюстрованого часопису «Світ». Ілюстрував «Quo vadis?» та трилогію Г. Сенкевича.

Стахевич П.
Плакат
«Piwo Okocimskie».
1930-і

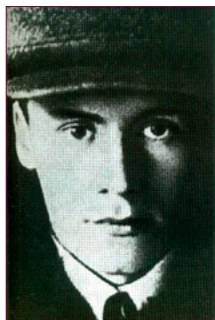
Стахевич П.
Плакат
«Загальна вистава у
Львові».
1894

Фольц (?) за
Стахевич П.
Плакат
«Sanatorium dla
chorych piersiowych
Dyrektor Dr K. Dluski
Zakopane».
1902

СТЕНБЕРГ ВОЛОДИМИР АВГУСТОВИЧ

Народився 23 березня 1899, м. Москва, Росія – помер 1 травня 1982, м. Москва, Росія – графік, сценограф, плакатист.

Навчався в Строгановському художньо-промисловому училищі. Виконав декорації для вистав в Київському театрі оперети. Працював над оформленням театральних вистав у Москві. Продовжував навчання в перших державних вільних майстернях. Займався створенням агітплакатів, оформленням театральних спектаклів, оформленням міста, виставок. Член об'єднання молодих художників. Працював у Інституті художньої культури. З 1924 року працює в «Совкіно» над кіноплакатами. Головний художник Дніпробуду. Викладав в Архітектурно-будівельному інституті. Після смерті брата продовжує працювати Головним художником Червоної і Радянської площ, Головним художником Мосради. У 1923-1925 приєднується до «Лефу». Багато працює як театральний художник, в основному з А.Я. Таїровим і В. Е. Мейерхольдом, у галузі книжкового дизайну і плакату. Був одним з основоположників конструктивізму.

Стенберг В. А.,
Стенберг Г. А.
Кіноплакат
«Броненосец
Потёмкин».
1925

Стенберг В. А.,
Стенберг Г. А.
Кіноплакат
«Сплетня».
1928

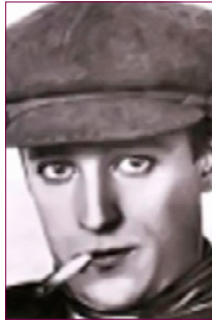
Стенберг В. А.,
Стенберг Г. А.
Кіноплакат
«Джимми Хиггинс».
1929

СТЕНБЕРГ ГЕОРГІЙ АВГУСТОВИЧ

Народився 7 жовтня 1900, м. Москва, Росія – помер 15 жовтня 1933, м. Москва, Росія – графік, сценограф, плакатист.

Навчався в Строгановському художньо-промисловому училищі. Продовжує навчання в перших державних вільних майстернях. Займається створенням агітплакатів, оформленням театральних спектаклів, оформленням міста, виставок. Член об'єднання молодих художників. Працює в Інституті художньої культури. З 1924 року працює в «Совкино» над кіноплакатами. Головний художник Дніпробуду. Викладав у Архітектурно-будівельному інституті.

Стенберг В. А.,
Стенберг Г. А.
Кіноплакат
«Проданный аппетит».
1928

Стенберг В. А.,
Стенберг Г. А.
Кіноплакат «Цемент».
1928

Стенберг В. А.,
Стенберг Г. А.
Кіноплакат «Человек с
киноаппаратом».
1929

СТЕФАНОВИЧ КАСТАН

Народився 1886, м. Львів або Дрогобич – помер 1920, під Рогачевом, Білорусія – живописець.

Навчався у батька А. Стефановича, Львівській політехніці в Е. Ковача, Краківській академії мистецтв у Ю. Панкевича та Ю. Мегоффера, Мюнхенській академії мистецтв у О. Сейтца. Малював декоративно-фантастичні картини, портрети, займався монументальним живописом, плакатом, мистецькою фотографією, ілюстраціями до книжок, проектував жіночий одяг і облаштуванням інтер'єрів.

Стефанович К.
Плакат «Muzeum Przemysłowe Miejskie. Wykłady niedzielne o stylu gotyckim». 1910

Стефанович К.
Плакат «Wystawa Karnawalowa Ligi Pomocy Przemysłowej we Lwowie». 1911

Зелінський Ф. за Яном Стикою
Плакат «V. Złot Sokolstwa Polskiego w Krakowie». 1910

СТИКА ЯН

Народився 1858, м. Львів – помер в 1925, м. Рим, Італія – живописець.

Навчався в Академії мистецтв у Відні у К. Гріпенкерля та Л. Мюллера, Римі, Кракові у Я. Матейка, Парижі. Займався історичним та релігійним живописом. З 1900 р. жив у Парижі. Час від часу займався ілюструванням і ужитковою графікою.

СТРАХОВ-БРАСЛАВСЬКИЙ АДОЛЬФ ЙОСИФОВИЧ

Народився 18 жовтня 1896, м. Катеринослав – помер 3 січня 1979, м. Харків – скульптор, графік, плакатист.

Навчався а Одеському художньому училищі. Повертається в Катеринослав і бере участь в організації Катеринославської агітаційно-художньої майстерні на зразок Московських «Вікон РОСТу». Виконує малюнки на політичні і сатиричні теми для газет, плакати, листівки. На запрошення Державного видавництва України переїздить до Харкова. Малює обкладинки для книг та продовжує створювати плакати.

Страхов-Браславский А. Й.
Плакат «Родина моя
комсомол».
1928

Страхов-Браславский А. Й.
Плакат «Днепрострой
построен».
1932

СУДОМОРА ОХРІМ ІВАНОВИЧ

Народився 19 березня 1889, м. Бориспіль – помер 13 жовтня 1968, м. Київ – графік, плакатист.

Навчався в іконописній майстерні Києво-Печерської лаври у класі І. Їжакевича, Київській художній школі. З 1913 працював у книжковій графіці для київських, віденських і празьких видавництв «Час», «Дніпросоюз», «Дзвін», «Вернигора». Оформляв журнал «Сяйво» і численні дитячі казки. З 1924 р. продовжує працювати у харківських і київських видавництвах «Шлях Освіти», «Книгоспілка», «Радянське Село», «Радянська Школа», журналі «Жовтень» і «Піонерія», «Малі Друзі». Ілюстрував дитячі казки. Виконав низку плакатів.

Судомора О.І.
Плакат «Гей сюди,
дівчата живо...!».
Початок 1920-х

Тирович Л.
Плакат «Święto
Marjańskie
Młodzieży
Szkolnej, Lwów».
1932

ТИРОВИЧ ЛЮДВІК

Народився 1901, м. Львів – помер 1958, м. Лодзь, Польща – живописець, графік.

Навчався в Державній промисловій школі у Львові у К. Сіхульського, Варшавській школі мистецтв у В. Сковчиляса, М. Котарбінського, Е. Бартоломейчика та В. Ястшембовського. Відіграв важливу роль у створенні та діяльності Спілки художників «Артес» у Львові. Займався художньою та ужитковою графікою (екслібриси, плакати, типографія, книжкова графіка). Засновник Спілки львівських художників-графіків. З 1930 р. викладав графіку в Технічній школі, а згодом - Інституті образотворчого мистецтва у Львові. Брав участь у виставках, зокрема у конкурсах плаката. Після II світової війни - директор Ліцею образотворчого мистецтва, а згодом викладач, директор Закладу графіки в Школі мистецтв у Лодзі.

ТИШЛЕР ОЛЕКСАНДР ГРИГОРОВИЧ

Народився 14 липня 1898, м. Мелітопіль – помер 1980, м. Москва, Росія – живописець, графік, театральний художник.

Навчався в Київському художньому училищі у І. Ф. Селезньова, Ф. С. Красицького, В. Г. Кричевського. У 1917-1918 рр. відвідував студію О. Екстер. Займається агітаційно-оформлювальною роботою в Києві. Створює «Вікна сатири РОСТА». Продовжує навчання у ВХУТЕМАСі в майстерні А. В. Фаворського. Член об'єднання станковістів. Працює художником-постановником у театрах Москви, Ленінграда, Ташкента, Києва, Одеси.

Тишлер О. Г.
Плакат
«Антисемітизм -
сознательная
контрреволюция.
Антисемит - наш
классовый враг».
1928

ТОЛКАЧОВ ЗІНОВІЙ ШЕНДЕРОВИЧ

Народився 12 лютого 1903, Білорусь – помер 30 серпня 1977, невідомо – маляр-монументаліст і графік.

Навчався у ВХУТЕМАСі в Москві, Київському художньому інституті у Федора Кричевського. Виконав портрети комуністичних діячів, українських письменників, ілюстрував книги, виконував плакати, сатиричні малюнки до часопису «Перець».

ФАЗІНІ САНДРО

Народився 23 грудня 1892, м. Київ, справжнє ім'я Срул Арьевич Файнзильберг) – помер 1942, Аушвіц, Польща – живописець, фотограф.

Навчався в Одеському художньому училищі. Працював в журналі «Крокодил», ілюстрував поетичний альманах «Срібні труби». Член об'єднання незалежних художників. В 1920-х працював художником в ЮгРОСТА під керівництвом Б. Ефимова, де малював плакати а стилі Магісса на революційні теми. Емігрував до Франції. В Парижі виставлявся в знаменитих салонах Осінньому, Тюїрлі, Незалежних. Його світлини виставлялись на Всесвітній виставці в Парижі.

ФАТАЛЬЧУК ВОЛОДИМИР ДМИТРОВИЧ

Народився 6 серпня 1903, м. Горохів на Волині – помер 20 лютого 1981, невідомо – графік.

Навчався у Київському художньому інституті у В. Касіяна, А. Середи, І. Пещинського. Працював разом з Ольгою Юнак у книжковій графіці та плакаті.

ФІДМАН ВОЛОДИМИР ІВАНОВИЧ

Народився 1884, м. Одеса – помер 1949, м. Москва, Росія – архітектор, графік, плакатист.

Навчався в Одеській художній школі, Імператорській академії мистецтв, Вільних художніх майстернях, ВХУТЕМАСі. У роки громадянської війни виконав низку політичних плакатів. Працював асистентом в архітектора Р. Клейна в Москві, інституті художньої культури, Московському архітектурному інституті. Працював в галузі книжкової та журнальної графіки.

ФІНОГЕНОВ А.

У доступних джерелах інформація відсутня. Працював у жанрі кіноплаката.

Фідман В.І.
Плакат «Вторая годовщина Красной Армии».
1920

Фідман В.І.
Лебедев О.В.
Плакат «Всероссийская сельскохозяйственная выставка...».
1923

Фіногенов А.
Кіноплакат
«Тарас Трясило».
1926

Фрідкін Б. М.
Каплан А.Л.
Плакат
«Рабочий читай,
подпишись!
«Пролетарий»,
«Коммунист»,
«Пламя»».
1925

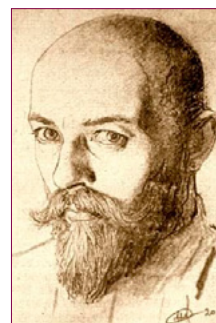
ФРІДКІН БОРИС МАРКОВИЧ

Народився 1901, м. Харків – помер 1977, м. Москва, Росія – графік, плакатист. Навчався в Харківському художньому інституті у Б.Кратка. Працював для «ЮгРОСТА», співпрацював з журналом «Червоний перець», газетою «Вісті» в Харкові. З 1935 переїздить до Москви, де ілюструє художні твори, виконує в основному агітплакати та працює в журналі «Крокодил» і «Огонек».

ХАСЕВИЧ НІЛ АНТОНОВИЧ

Народився 13 листопада 1905, с. Дюксин, Костопільського повіту, тепер Волинська область – помер 4 березня 1952, Полісся – графік.

Навчався у Варшавській академії мистецтв у Мілоша та Мечислава Котарбінських, Бонавентура Ленарта. Член Українського мистецького гуртка «Спокій» у Варшаві. Працював у галузі станкової, газетно-журнальної графіки, есклібрису, плаката, малярства, декоративно-ужиткового мистецтва, мистецької публіцистики. Співпрацював з видавництвами у Варшаві, Луцьку, Рівному. Працював у редакції підпільного журналу «До зброї», ілюстрував сторінки видань «Український Перець», «Хрін». Автор ескізів військових відзнак УПА.

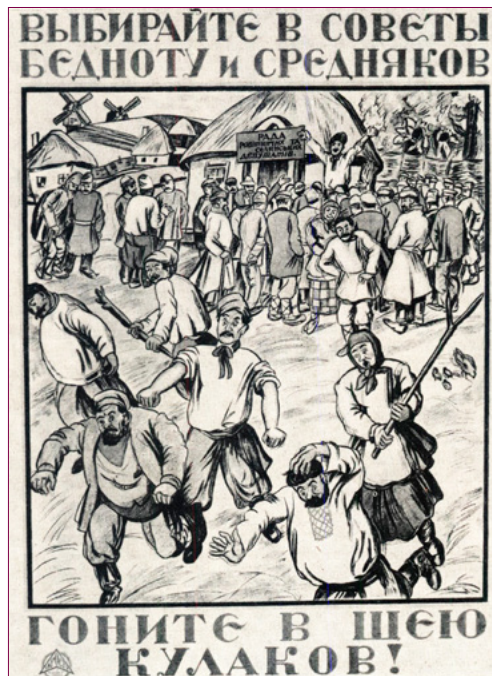
ХВОСТЕНКО-ХВОСТОВ ОЛЕКСАНДР ВЕНІАМІНОВИЧ

Народився 5 квітня 1895, с. Борисівка, нині Белгородської області Росії – помер 16 лютого 1968, м. Київ – художник театру, графік, плакатист

Навчався в Московському училищі живопису, скульптури і зодчества, художній майстерні Олександрі Екстер у Києві. У 1920-1921 створює агітаційні плакати, художню рекламу і оформляє стенди оголошень. Починаючи з 1920 року працює над театральними декораціями, в тому числі

для опери і балету, в Харкові та Києві, як правило у конструктивістському стилі.

Хвостенко-Хвостов О.В.
Плакат «Выбирайте в советы бедноту и середняков. Гоните в шею кулаков!». 1920

Хвостенко-Хвостов О.В.
Плакат «Геть пана з України!». 1920

ХОЛОДНИЙ ПЕТРО ІВАНОВИЧ

Родився 18 грудня 1876, м. Переяслав на Полтавщині – помер 7 червня 1930, м. Варшава, Польща – живописець, художник-монументаліст, графік, проєктант ужиткового мистецтва.

Відвідував вечірні заняття у Київській рисувальній школі М. Мурашка, де і здобув мистецьку освіту. В 1921 переїздить до Миколаєва а в 1922 р. до Львова. Очолив Гурток діячів українського мистецтва (ГДУМ), 1920-і рр. стали роками активної творчої роботи митця. Створює портрети, ікони, стінні декорації, проєктує вітражі, займається графікою та

Холодний П.І.
Афіша «Українське
кооперативне
свято».
1926

Хомов М.М.
Плакат
«Книга крепит
социалистическую
стройку. Выполним
пятилетку не в 5,
а в 4 года».
1930

ХОМОВ МИКОЛА МИХАЙЛОВИЧ

Народився в 1903, м. Крилів, Херсонської губернії – помер 1973, м. Москва, Росія – живописець, плакатист.

Навчався в художньо-промисловому училищі в Маріуполі, Вхутеїні в Москві. З 1926 року працював у кіноплакаті.

ЦИМБАЛ ВІКТОР ІВАНОВИЧ

Народився 16 квітня 1901, с. Ступичне на Черкащині – помер 28 травня 1968, Нью-Йорк, США – маляр, графік.

Навчався у Київській мистецькій школі, Українській студії пластичного мистецтва у Празі. Перебуваючи у таборах полонених вояків

УНР 1920—1922 рр. у Польщі, малював портрети, декорації і карикатури у таборових виданнях, цикл «Типи інтернованих». До празького періоду належать численні обкладинки, екслібриси та ілюстрації дитячих книг, в основному для видавництва «Світ Дитини» у Львові. В 1928 емігрував до Аргентини, а згодом до США, де працював ілюстратором і в комерційній рекламі для фірм Аргентини й США.

ЦАПОК ГЕОРГІЙ АНТОНОВИЧ

Народився 19 квітня 1896, м. Харків – помер 21 червня 1971, м. Краків, Польща – театральний художник, графік.

Навчався в Харківському художньому училищі у М. Пестрикова та О. Любимова. Член групи харківських кубофутуристів “Союз Семи”. До 1916 працював у театрах Харкова, Києва, Дніпропетровська. Оформляв вистави в Харківській опереті, Першому Державному українському театрі для дітей, у Театрі Революції й одночасно в Київському театрі ім. І. Франка. У 1939-1946 роках головний декоратор Харківського російського театру. Поза театром брав участь у декоруванні фойє Харківського цирку (1919), у виконанні стінопису

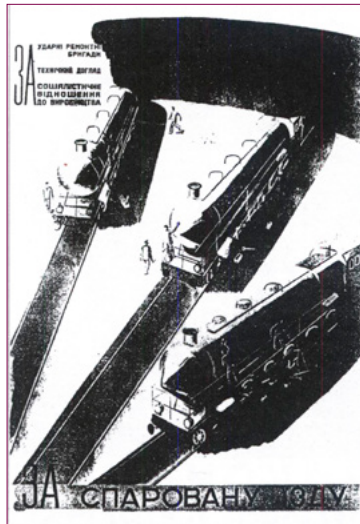
Будинку актора. У 1926-29 рр. виконав серію пропагандистських і антирелігійних плакатів. Працював також у книжковій графіці.

ШАВИКІН ДМИТРО МИКОЛАЙОВИЧ

Народився 21 березня 1902, м. Александров, нині Володимирської області Росії – помер 29 березня 1965, м. Київ – маляр, графік.

Навчався в Київському художньому інституті у М. Бурачека, Ф. Кричевського і Л. Крамаренка. З 1927 р. – член ОСМУ. Виконував настінні розписи, ескізи gobленів, тематичні панно, пейзажі, портрети, плакати. Працював також у книжковій графіці, оформлював й ілюстрував дитячі журнали і книги. Брав активну участь у виставках у Києві, Харкові, Москві, Алма-Аті, Варшаві, Кракові. Викладав у Харківському художньому інституті.

Шавикін Д. М.
Плакат
«За спаровану їзду».
1931

ШИРШОВ Н.

У доступних джерелах інформації не знайдено.

ШИППІХ Б.

У доступних джерелах інформації не знайдено.

Ширшов Н.
Плакат
«Т-во «Час» у Києві».
1921

Шиппих Б.
Плакат
«Чужого не хочу,
а свого не віддам!».
1917

Шиппих Б.
Плакат
«Згинуть наші
воріженьки,
як роса на сонці.
Запануєм і ми,
браття, у своїй
сторонці!».
1917

ШКОЛЬНИК ЙОСИП СОЛОМОНОВИЧ

Народився 1883, м. Балта Одеської губернії – помер 1926, м. Ленінград, Росія – графік, сценограф.

Навчався в Одеському художньому інституті, Імператорській академії мистецтв. Один із засновників та членів художнього об'єднання «Союз молодежи». Оформив ряд театральних вистав. В 1917 р. брав участь в оформленні революційних свят. Працював як художник оформлювач. Був директором Малого театру, членом колегії відділу образотворчого мистецтва Народного комісаріату, директором Петроградського декоративного інституту.

ШЛЕЙФЕР САВЕЛІЙ (ЦАЛІЯ) ЯКОВИЧ

Народився 17 вересня 1881, м. Одеса – помер 1943, Освенцем, Польща – живописець, художник театру.

Навчався в Одеському художньому училищі, Імператорській академії мистецтв. Працював в театрі мініатюр. був членом художнього об'єднання «Треугольник». Один із засновників та членів художнього об'єднання «Союз молодежи». Брав активну участь у художніх виставках. Відкрив в Петрограді приватну школу мистецтв, викладав рисунок, живопис. У 1927 році емігрував до Парижа, де працював як живописець, художник кіно.

Школьник Й.С.
Афіша
«Театр мініатюр».
1911

ШУЛЬГА ІВАН МИКОЛАЙОВИЧ

Народився 31 жовтня 1889, с. Михайлівка, Таврійської губернії – помер 3 квітня 1956, м. Київ – графік, плакатист.

Навчався в Одеському художньому училищі у майстернях К. Костанді, Г. Ладиженського, Д. Крайнева, Петербурзькій академії мистецтв, де викладали В. Савинський, Я. Цюнглінський, І. Творожников. З 1922 жив і працював в м. Харкові. Викладав у Харківському державному художньому інституті, працював у редакціях харківських газет і журналів. Член Асоці-

ації художників Червоної України, Українського мистецького об'єднання. Учасник багатьох художніх виставок з 1927 р. Виконав низку плакатів на теми індустріалізації, спорту.

ЩЕГЛОВ МИХАЙЛО МИХАЙЛОВИЧ

Щеглов М. М.
Плакат
«Требуите консервы
Крымконсервтреста».
1925

Народився 17 вересня 1885, м. Самара, Росія – помер 15 жовтня 1955, м. Симферополь – графік, плакатист.

Абсолютент Московського Строгановського училища. Працював у галузі політичної сатири та книжкової графіки. Співробітник багатьох газет і журналів. У 1916—1955 рр. викладач у мистецьких інститутах і середніх мистецьких школах Томська, Рибинська, Харкова і Симферополя.

ЮНАК ОЛЬГА

Народилась 9 травня 1905, м. Київ – померла 5 травня 1993 – графік.

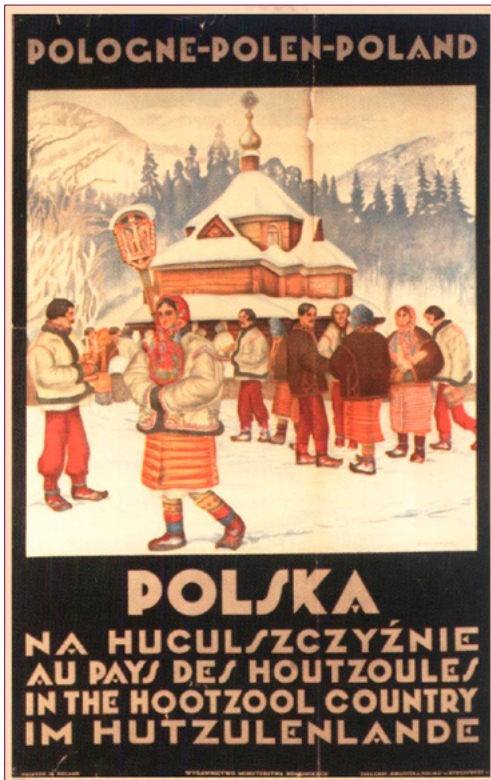
Навчалася в Київському художньому інституті у В. Касіяна, І. Плещинського, А. Середи, С. Налепінської-Бойчук і В. Юнга. Разом з В. Фатальчуком виконувала політичні плакати. Займалась оформленням книг, виконала ю мист. оформлення кн.: «Вибрані твори ювілейні медалі до 150-річчя нар. Т. Шевченка, та пам'ятні значки, разом з О. Олійником і В. Фатальчуком.

ЯРОЦЬКИЙ ВЛАДИСЛАВ

Народився 1879, с. Підгайчики, повіт Зборів – помер 1965, м. Краків, Польща – живописець, графік, архітектор

Навчався на факультеті архітектури Львівської політехніки, Краківській академії мистецтв у Ю. Меґоффера та Л. Вичулковського, Академії Джуліан у Парижі. Член Товариства польських художників «Мистецтво», віденської «Сецесії». Вів курси рисунку у Львівській політехніці та Державній промисловій школі, сценограф Міського театру у Львові. З 1921 року професор Краківської академії мистецтв. Малював карикатури для часописів «Liberum Veto» та «Щолбан», плакати. Був головою Товариства шанувальників мистецтва у Кракові. Брав активну участь у художніх виставках у Львові, Варшаві, Познані, Кракові, Закопаному.

ЯРОШ ЯН

Навчався у Львівській політехніці. Був відомим карикатуристом. Член Львівської експериментальної кіностудії «Оріон-фільм», де створив один з перших мальованих анімаційних фільмів.

Яроцький В.
Плакат
«Polska, Na Huculsczyźnie».
1926

Яроцький В.
Плакат
«Liberum Veto».
1905

Ярош Я.
Плакат
«Naftusia, sezon zimowy
Truskawiec».
1930

ТЕРМІНОЛОГІЧНИЙ СЛОВНИК

Агітпроп – в 1917-1991 роках розуміли комуністичну агітацію і пропаганду радянської держави, тобто – систему ідеологічного «виробництва» та контролю, ідейно-культурну продукцію одержавлених культурних та мистецьких інституцій і установ.

Академія образотворчих мистецтв у Варшаві (пол. Akademia Sztuk Pięknych w Warszawie) – вищий навчальний заклад.

Початок свого існування веде від відділу образотворчих мистецтв, створеному при Варшавському університеті 1816 року. Після розпаду університету, в 1831 році, російська влада створила в 1844 році школу образотворчих мистецтв. Її учні брали активну участь в патріотичній демонстрації в часи польського повстання 1860-1861 років, в результаті чого вона була закрита в 1864 році. У 1865 році відроджена як малюнок школа. 1920 року ця школа була перетворена в муніципальну школу декоративно-прикладного мистецтва. У 1904 році він заснував Варшавській школі витончених мистецтв. Тоді серед її професорів були Конрад Кржижановський, Кароль Тихий, Фердинанд Руциць, першим директором був Казимир Стабровський. У 1909-1920 очолював школу Станіслав Ленц. У 1932 році школа була перетворена в академію.

Після Другої світової війни, в 1945 році заклад відновив роботу, а 1950 року був об'єднаний з Коледжем образотворчих Мистецтв, наступником традицій муніципальної школи декоративно-прикладного мистецтва та живопису. У 1957 році отримав знову призвали до Академії образотворчих мистецтв.

Академія образотворчих мистецтв у Відні (нім. Akademie der bildenden Künste) – державна художня академія у Відні, Австрія, одна з найстаріших в Європі.

Віденська художня академія постала в 1692 році як приватна академія придворного художника Петера Штруделя за зразком Римської Академії Святого Луки. В 1772 році всі існуючі на той час школи мистецтва поєднувалися в Академію об'єднаних образотворчих мистецтв. В

1872 році Академія отримала статус вищого навчального закладу, а в 1998 році, зберігши свою колишню назву, вона стала університетом.

В 1898 та 1910 роках Отто Вагнер представив проекти нової будівлі Академії образотворчих мистецтв, які проте не були втілені в життя.

З 1 квітня 1877 року Академія розміщується в побудованій Феофілом ван Гансеном будівлі на площі Шіллерплац. До складу Академії входять картинна галерея (250 полотен пензля відомих майстрів, від періоду раннього Ренесансу і аж до XVIII – початку XIX ст., таких як: Босх, Лукас Кранах Старший, Рембрандт, Рубенс, Тиціан, Мурільйо та Гварді), а також гравюрний кабінет – одна з найвизначніших збірок графіки в Австрії. Обидві колекції – живопису і графіки служать навчальним матеріалом для студентів Академії. Культурні цінності зазнали значних пошкоджень під час Другої світової війни.

Асоціація незалежних українських митців (АНУМ) – мистецька організація, що функціонувала у 1931-1939 роках у Львові. Заснована 1931 року групою українських митців: Святославом Гординським, Павлом Ковжуном, Ярославою Музикою та іншими. В основу діяльності асоціації були покладені принципи сформульовані учасниками попередника АНУМ – «Гуртка діячів українського мистецтва» (ГДУМ), який існував у Львові у 1922-1926 роках. За короткий час свого існування асоціація досягла відчутних результатів у презентації світові української культури та її найкращих представників. За 9 років свого існування АНУМ провела 14 виставок з широкою географією учасників, кожна з яких експонувала твори українських митців з США (Олександр Архипенко) та Європи – В. Баяс (Варшава), А. Петрицький (Київ), І. Падалка (Харків), Я. Лукавецький (Прага) та ін. Одним з найважливіших досягнень АНУМ була організація видавництва перших в історії мистецьких видань українською мовою. Крім 11 детальних каталогів виставок, асоціація коштом членських внесків видала сім монографій про українських художників (М. Андрієнка, Л. Геца, М. Глуценка, О. Гриценка, О. Кульчицьку, О. Сахновську та ін.). Особливу роль у становленні українського мистецтва і мистецтвознавства відіграв журнал «Мистецтво», що видавався асоціацією у 1932-1936 роках. Довколо цього видання сформувалася з грона АНУМ і згуртувалася група талановитих критиків і мистецтвознавців (С. Гординський, М. Голубець, П. Ковжун, М. Драган, В. Січинський та ін.), яка стала рушієм розвитку асоціації.

Асоціація революційного мистецтва України (АРМУ) – творче об'єднання українських радянських художників (1925-1932).

Засновано наприкінці 1925 у Києві. Об'єднувала художників різних різних стилістичних течій і груп. Після 1927 провідне місце в ній посіли прихильники та учні Михайла Бойчука. Виступала за консолідацію революційних художніх сил і створення мистецтва в довершених сучасних художніх формах, які відповідали б класовій ідеології пролетаріату.

Декларувала рівноцінність ужиткового й образотворчого мистецтва. Обстоювала перевагу монументального мистецтва над станковим. АРМУ мала свої філії, студії і гуртки на місцях, зокрема в Донбасі, влаштовувала худож. виставки (республіканська в Харкові, 1927).

Асоціація художників революційної Росії (АХРР) – творче об'єднання російських художників 1922-1932, які пішли на співпрацю із комуністичним режимом.

АХРР декларувала боротьбу «за нове радянське образотворче мистецтво», яке нібито одне буде зрозуміле народові, не цуралося відвертої пропаганди «героїки, життя і побуту Червоної Армії, робітників, селянства».

АХРР на словах виступала проти формалістичного мистецтва, всіляко випинала орієнтацію на техніку і традиції «передвижників». Зрештою, Асоціація, яка об'єднувала митців російської імперської школи, таки спромоглася дати перші притомні зразки ідеологічного мистецтва - соцреалізму. Більшість членів АХРР щасливо пережила роки сталінського терору, вправно виконуючи ідеологічні замовлення комуністичної Москви. У той же час їх побратами із України, які також нібито виступали за «за нове радянське образотворче мистецтво», яке буде зрозуміле народові, вибиті майже до ноги. АХРР мала численні філії, зокрема в Києві і Полтаві. Вона організовувала великі тематичні виставки.

Асоціація художників Червоної України (АХЧУ) – творче об'єднання українських радянських художників, що діяло у 1920-х роках. Ініціативна група АХЧУ виникла 1923 у Києві, а статут офіційно затверджено в серпні 1926. Схвалювала відому декларацію Асоціації художників революційної Росії (АХРР) від 1922. Основна мета – об'єднання митців для активної участі в соціалістичному будівництві на основі «реалістичного» відтворення революційної дійсності, творчого опанування прогресивних традицій вітчизняного мистецтва, насамперед

художників-передвижників. Відбулося два всеукраїнські з'їзди АХЧУ (1928 і 1930). АХЧУ мала філії в Києві, Харкові, Полтаві, Одесі, Чернігові, Херсоні, Миколаєві та уповноважених в інших містах. 1929 київська група членів виїшла зі складу АХЧУ й заснувала Українське мистецьке об'єднання. 1930 АХЧУ перетворилася на Всеукраїнську асоціацію пролетарських митців (ВУАПМІТ). АХЧУ мала власне видавництво з плакатною майстернею при ньому (1929-1932), матеріали якого успадкувало видавництво «Мистецтво».

Вище художнє училище при Імператорській академії мистецтв у Петербурзі – Петрограді. Свою назву носило до 1918 року. Виникло на базі Виховного училища при Імператорській Академії мистецтв, заснованого в 1764 році і проіснував до 1840 року.

ВУФКУ – Всеукраїнське фотокіноуправління було створене 13 березня 1922 р. на базі Всеукраїнського кінокомітету й отримало юридичний статус від Української економічної ради 2 травня 1922 р. Державна організація об'єднала всю галузь, включаючи кіностудії (Одеську, Ялтинську, а згодом - і Київську), кінопрокат, кінопромисловість, кіноосвіту та кінопресу України та Криму у період з 1922 по 1930 рік. 1926 року ВУФКУ стає другим після кіностудій США кінопостачальником для Німеччини.

ВХУТЕІН – Вищий художньо-технічний інститут в Петрограді - Ленінграді (1922 - 1930) і Москві (1927 - 1930). Назву отримав в результаті реорганізації ВХУТЕМАС. У Ленінграді назву носив до 1930. В 1930 в Ленінграді було створено Інститут пролетарського образотворчого мистецтва (після 1932 - Інститут живопису скульптури та архітектури; тепер - Інститут живопису, скульптури та архітектури ім. І. Ю. Рєпіна).

ВХУТЕМАС – Вищі державні художньо-технічні майстерні, учбовий заклад в Москві. Створений в 1920 постановою Радянського уряду як «... спеціальний художній вищий технічно-промисловий учбовий заклад, що має на меті підготувати художників-майстрів вищої кваліфікації для промисловості, а також конструкторів і керівників для професійно-технічної освіти» Утворений шляхом злиття московських 1-х і 2-х Вільних художніх майстерень. Включав факультети: художні (живописний, скульптурний, архітектурний) і виробничі (поліграфіч-

ний, текстильний, керамічний, деревообробний і металообробний). Практично готувало в основному художників-станковистів і архітекторів. Одночасно перед виробничими факультетами було поставлено завдання підготовки художників нового типу, здатних працювати не лише в традиційних видах мистецтв пластичних, але і в створенні всього наочного середовища, що оточує людину (предмети побуту, знаряддя праці і т.д.). В 1926 році був перетворений в Вхутеін.

ВХУТЕМАС – Вищі художньо-технічні майстерні в Петрограді (1921-1922), а також у Москві (1920-1927). Назва отримали в результаті перетворення ПГСХУМ при відтворенні в Петрограді Академії мистецтв. Проіснували в Петрограді до 1922 року, в Москві до 1927.

Гурток Діячів Українського Мистецтва (ГДУМ) – організація професійних художників та учнів мистецьких шкіл, діяльність якої ґрунтувалася на ідеї українського національного мистецтва, соборності. Існував у Львові з 1922 по 1926 рік.

Інститут пролетарського образотворчого мистецтва (1930-1932). Назву отримав в результаті перетворення ВХУТЕІН після чергової реорганізації навчального закладу. Назва носив до 1932.

Об'єднання сучасних митців України (ОСМУ) – творче об'єднання українських художників. Засноване в 1927 групою майстрів, які вийшли з АРМУ (А. Петрицький, А. Шаронов, І. Беклемішева, Д. Шавикін та інш.). Творчість членів об'єднання було збагачене тогочасним світовим мистецтвом, орієнтоване на народне світобачення, якому не властива розважливості високого академічного малярства чи замкнена розрахунковість конструктивізму. Навпаки, лише в тих простих формах світ побачено наче вперше, де поєднані органічно космічне і побутове, загальне й окреме, природа та людина, сподівання революції та її трагедії. Існувало до 1932.

Петроградські державні вільні художньо-навчальні майстерні. Свою назву отримали в результаті Постанови Ради народних комісарів від 12 квітня 1918 про скасування Імператорської Академії мистецтв та її подальшого перетворення в Петроградські державні вільні художньо-навчальні майстерні (ПГСХУМ). Їх офіційне відкриття відбулося незадовго до святкування першої річниці Жовтневої революції.

Проіснували до 1921 року.

Плакат (нім. Plakat, фр. placard – об'ява, афіша, від plaquer – наклеїти, лат. placatum – повідомлення, свідоцтво) – різновид графіки. Витвір мистецтва, різновид тиражованої графіки. Лаконічне, помітне, найчастіше кольорове зображення з коротким текстом, виконане, як правило на великому аркуші паперу, виготовляється з рекламною, інформаційною, навчальною метою. Плакат і афіша мали значний вплив книжкової ілюстрації та станкової графіки, що пройшла до 19 століття значний історичний розвиток. Широкі можливості удосконаленої техніки кольорової літографії додали афішам і плакатам яскравості, кольорової насиченості.

Товариство заохочування мистецтв (Общество поощрения художеств), філантропічне товариство любителів мистецтва в Петербурзі (1821-1929). Засноване дворянами-меценатами.

Товариство влаштовувало виставки, конкурси, дбало про збут творів. Подавало матеріальну допомогу на студії за кордоном й інші потреби, з якої користалися й українські мистці: Т. Шевченко, І. Сошенко, С. Алексєєв, А. Мокрицький, Г. Лапченко, П. Борисполець, К. Трутовський, С. Васильківський, М. Самокиша.

Товариство видавало журнал «Искусство и художественная промышленность» і серію «Художественные сокровища России»; з 1857 утримувало в Петербурзі рисувальну школу.

Українська студія пластичного мистецтва, організована в Празі 1923 за типом високих мистецьких шкіл Українським Товариством Пластичного Мистецтва на чолі з Д. Антоновичем, який став її директором і професором. Курс навчання 4-річний, абсолюенти отримували титул магістрів мистецтва. Найбільше число студентів було 67 (1925).

Викладачами У.С.П.М. були: І. Мірчук (естетика), С. Літов, Ю. Русов (пластична анатомія), Ф. Слюсаренко (класична археологія), С. Тимошенко (до 1929, архітектура), В. Січинський (перспектива), К. Стахівський (скульптура), С. Мако й І. Кулець (рисунок, малярство), І. Мозалевський, Р. Лісовський (графіка). У.С.П.М. влаштовувала щорічні виставки (до 1939 року їх було 13). Не припинялася праця студії й за німецької окупації. Визначніші вихованці студії – К. Антонович, Ю. Вовк, П. Громницький, С. Зарицька, Іван Іванець, В. Касіян, М. Кричевський, О. Лятуринська, Г. Мазепа, П. Омельченко, Я. Фартух, П. Холодний мол., В. Хмелюк, В. Цимбал і багато ін.

Українське мистецьке об'єднання (УМО) діяло у 1929-1931 рр. у Києві, об'єднувало мистців-реалістів старшого покоління, які вийшли з АХЧУ (Ф. Кричевський, К. Трохименко, І. Їжакевич, М. Козик, Ф. Коновалюк, В. Коровчинський, Г. Прахов, Г. Світлицький, О. Сиротенко, Т. Тимошук, І. Хворостецький, І. Шульга та ін.) й здійснювали гасло «Мистецтво в масі». УМО було критиковане членами АРМУ і АХЧУ за зазадництво й реакційність.

Української академії мистецтва (УАМ), створеної 18 грудня 1917 з ініціативи видатних діячів культури, науки і мистецтва – академіка Михайла Грушевського, вчених Дмитра Антоновича і Григорія Павлуцького, художників Василя Кричевського, Федора Кричевського, Вадима Меллера, Михайла Бойчука, Олександра Мурашка, Георгія Нарбута, Миколи Бурачка, Михайла Жука, Абрама Маневича.

Статут Академії затвердила Українська Центральна Рада 5 листопада 1917 року, а урочисте відкриття відбулося 5 грудня того ж року у приміщенні Української Центральної Ради. Академію очолювала Рада Академії у складі Дмитра Антоновича, Павла Зайцева, Данила Щербаківського та ін. Ректорами Академії були: Василь Кричевський, Федір Кричевський Олександр Мурашко, Георгій Нарбут, Михайло Бойчук. Перші професори: Михайло Бойчук (монументальне мистецтво), Микола Бурачек (пейзаж), Василь Кричевський (архітектура, композиція), Федір Кричевський (побутово-історичне малярство, портрет), Абрам Маневич, Олександр Мурашко, Михайло Жук (станкове малярство, рисунок), Юрій Нарбут (графіка), Данило Щербаківський (українське народне мистецтво, історія українського мистецтва). 1921 року до

професорського складу додатково увійшли: Лев Крамаренко (монументально-декоративне малярство), Вадим Меллер (театральне оформлення), Софія Налепінська-Бойчук (дереворит), Євген Сагайдачний, Бернард Кратко (скульптура), Андрій Таран (мозаїка) та ін.

1922 року розпорядженням Губернського відділу професійної освіти при Наркоматі освіти Академію перетворено на Київський Інститут Пластичних Мистецтв, який 1924 року, після об'єднання з Київським архітектурним інститутом, дістав назву Київський художній інститут.

Харківський художній інститут – вища мистецька школа, заснована 1927-1928 з мистецькою промисловою школою при ній, як наступник Харківського художнього технікуму образотворчого мистецтва (з 1921), створеного на базі Художньої школи та її попередника Харківської Малювальної Школи. 1934 знову деградований до художнього технікуму. Під час війни 1942-1944 працював у Самарканді; шойно 1945 повернено йому назву і статус вищої мистецької школи. Мав три факультети: малярський, графіки, скульптурний. Готував малярів, графіків, скульпторів і (до 1934) архітекторів.

1963 Харківський художній інститут ліквідовано вдруге і на його базі створено Харківський Художньо-Промисловий Інститут. З інститутом були пов'язані малярі Микола Бурачек, М. Козік, Б. Косарів, М. Самокиша, Семен Прохоров, О. Симонов, М. Федоров, Радченко Гліб, Олександр Хвостенко-Хвостов, Леонід Чернов, Іван Шульга; графіки – Йосип Дайц, Василь Срмилов, Василь Касян, Іван Падалка, Олексій Маренков, Олександр Мартинець; скульптори – Е. Блох і Б. Кратко; архітектори О. Бекетов, Є. Клевицький; мистецтвознавець Стефан Таранушенко та інші.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

Аникст М., Бабурина Н., Черневич Е. Русский графический дизайн 1880-1917. – М.: Внешсигма, 1997. – 160 с.

Асеєва Н. Ю. Українсько-французькі художні зв'язки 20-30-х років ХХ ст. – К.: Наук. думка, 1984 – 125с.

Асеєва Н. Ю. Украинское искусство и европейские художественные центры, конец XIX-начало XX веков. – К: Наук думка, 1989. – 197 с.

Бабурина Н. И. Русский плакат первой мировой войны. М., 1992.

Бабурина Н. И. «Плакат немого кино», Арт-Родник, 2001. – 192 с.

Бабурина Н. И. Русский плакат, вторая половина XIX в. – начало XX в. – Л.: Худож. РСФСР, 1988. – 190 с.: ил.

Бартошевич А. Н. Акимов – художник, Л., 1947.

Белецкий П. А. Георгий Иванович Нарбут. – Л.: Искусство, 1985. – 238 с.

Белічко Ю. В. Українське радянське мистецтво періоду громадянської війни. – К.: Мистецтво, 1980. – 183 с., іл. – (Нариси з історії укр. мистецтва).

Білокін С. Многоцвіття Павла Ковжуна // Вітчизна. - 1988. - № 6. - С. 178-186.

Бірюльов Ю. Мистецтво львівської сецесії. – Л.: Центр Європи, 2005. - 184 с.

Бойцов Д., Шмагалю Р. Иван Мозолевський. – В кн.: На перехресті Європи і віку. – Л.: ЛІАМ, 1996. – С. 3-113.

Бутник-Сиверский Б. С. Советский плакат эпохи гражданской войны 1918-1921. – М.: Изд-во Всесоюз. кн. палаты, 1960. – 696 с.: ил.

Вериківська І. М. Становлення української радянської сценографії. – К: Наук думка, 1981. – 208 с.

Врона І. Київський Художній Інститут (Його сучасний стан і робота) // Мистецько-технічний ВІШ: 36. Київ, худож. ін-ту. – К: КХІ, 1928. - С. 7-18.

Врона І. І. М. Г. Дерегус. – К., 1958.

Генкина М. Художники Русского Зарубежья – жертвы Катастрофы // Евреи в культуре Русского Зарубежья. Т. 3. Иерусалим, 1994. С. 24-32.

Горбачев Д. Анатолий Галактионович Петрицкий. – М.: Сов. худож., 1971. - 152 с.

Графічна школа Івана Падалки. Харків, 1920-ті роки: Каталог виставки, присвяченої 100-річчю від дня народження художника. – Х.: Харк. худож. музей, 1994. – 18 с.

Енциклопедія українознавства. У 10-х томах. / Головний редактор Володимир Кубійович. – Париж; Нью-Йорк: Молоде життя, 1954-1989.

Ернст Ф. Георгій Нарбут. Життя й творчість // Георгій Нарбут. Посмертна виставка творів. – К: Всеукр. Істор. музей ім. Т. Шевченка, 1926. – С. 11-86.

Жадько В. О. Український некрополь. – К., 2005. – С.172.

Золотоверхова І. І. Український радянський кіноплакат 20–30-х років. – К.: Наук. думка, 1983. – 126 с.: іл.

Історія українського мистецтва: В 6 т. Т. 5. Радянське мистецтво 1917-1941 р. – К: АН УРСР, 1967. – 478 с.

Історія українського мистецтва: В 6 т. Т. 4, кн. 2. Мистецтво другої половини XIX-XX ст. – К: Голов. ред. УРЕ, 1970. – 436 с.

Лагутенко О. Українська графіка першої третини ХХ століття. – К.: Грані-Т, – 2006. – 240 с.

Лагутенко О. GRAPHEIN ГРАФІКИ. Нариси з історії української графіки ХХ століття. – К.: Грані-Т, – 2007. – 168 с.

Лебединська Т. М. Альтман Натан Ісайович // Енциклопедія сучасної України. – Т. 1. – К., 2001. – С.419.

Лобановський Б. Б., Говдя П. І. Українське мистецтво другої половини XIX – початку ХХ століття. – К: Мистец., 1989. – 206 с.

Лобузіна, К. В. Ілюстрований електронний каталог «Радянський лубок із фондів Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського» / К. В. Лобузіна, О. М. Донець // Бібл. вісн. – № 1. – К., 2009. – С. 16–20.

Луканова А. Г. Символистские тенденции в творчестве М. Ларионова и Н. Гончаровой // Символизм в авангарде / РАН; Гос. ин-т искусствознания Мин. культ. РФ; отв. ред. Г. Ф. Коваленко. М., 2003. С. 156-166.

Мельник О. Прикладна графіка Роберта Лісовського: Поєднання функції та естетики – С. 478-490.

Мистецтво Львова першої половини ХХ століття: Каталог виставки / Авт. ст. та упоряд. О. Ріпко. – Л.: Каменярь, 1996. – 102 с.

Мистецтво України: Біографічний довідник / За редакцією А. В. Кудрицького. – К., 1997. – С. 71.

Михайло Жук. Альбом / Авт.-упоряд. І.І. Козирод, С. С. Шевельов. – К: Мистецтво, 1987. – 120 с.

Михайлів Ю. М. Жук Українське малярство. – Х.: РУХ, (1930-1931). – 31с.

Мусієнко П. Н. Фотій Красицький. – К.: Мистецтво, 1975. – 71 с.: іл.

Нере Жиль. Малевич. – М.: TASCHEN, Арт-Родник, 2003. – 96 с.

Образотворче мистецтво Радянської України. 1917-1966: Бібліогр. друк. творів / Редкол.: В. М. Скачков (відп. ред.), М. І. Багрич, М. І. Зубар, Передм. М. І. Зубаря. – Х.: Ред. – вид. від. Книжкової палати УРСР, 1968. – 611 с.

Павло Ковжун. Творча спадщина художника: Матеріали. Біобібліографічний довідник (Постнарбутівська плеяда-1) / Упорядники Іван Мельник, Роман Яців. – Львів: Львівська Національна Академія Мистецтв. Науково-дослідний сектор, 2010. – 254 с.

Павлов В. П. Українське радянське мистецтво 1920-1930-х років. – К: Мистецтво, 1983. – 192 с.

Павловський В. Василь Григорович Кричевський. Життя і творчість. – Нью-Йорк Укр. Вільна Акад. Наук у США, 1974. – 222 с.

Петро Іванович Холодний, 1876-1930: каталог посмертної виставки праць / Авт. ст. та упоряд. М. Драган – Львів, 1931. – 32 с. іл.

Поздняков В. П., Селівачов М. Р. Джерела мистецтва Георгія Нарбута петербурзького періоду // Укр. мистец. у міжнар. зв'язках. – К., Наукова думка, 1983. – С. 165-173.

Поліщук В. Василій Єрмілов. – Х.: РУХ, 1931. – 57 с.

Попова Л., Павлов В. Українське радянське мистецтво 20-30-х років. – К: Мистецтво, 1966. – 73 с.

Попова Л., Цельтнер В. Украинская графика первых десятилетий // Творчество. – 1964. – №2. – С 12-13.

Ріпко О. Мистецьке життя Львова 1920-1930-х років // Жовтень. – 1989. – № 4. – С. 69-82.

Роберт Лісовський (1893-1982): Каталог виставки творів, присвяченої 100-річчю з дня народження художника / Авт. ст. та упоряд. Р. Яців. – Л.: Ін-т народознавства АН України, 1993. – 32 с.

Роготченко О. О. Соціалістичний реалізм і тоталітаризм / Інститут проблем сучасного мистецтва Академії мистецтв України. — Київ: ФЕНІКС, 2007. – 608 с.: іл.

Рубан В. Забытые имена: Рассказы об украинских художниках XIX – начала XX ст. – К: Наукова думка, 1990. – 228 с.

Савицкая Л. На пути обновления. Искусство Украины в 1890-1910-е годы. – Х.: ТО Ексклюзив, 2003. – 468 с.

Сенів І. Творчість Олени Львівни Кульчицької. – К: Вид-во АН УРСР, 1961. – 179 с.

Сыркіна Ф. Театральний плакат Н. Акімова, М., 1963.

Словник художників України / За ред. М. П. Бажана (відп. ред.) та ін. – К.: Головна редакція Української Радянської Енциклопедії, 1973. – 272 с., іл.

Соколюк Л. Графіка бойчукістів. – Харків-Нью-Йорк: Вид-во М. П. Коць, 2002. – 224 с.

Український авангард 1910- 1930 років: Альбом // Авт. ст. та упор. Д Горбачов. – К: Мистецтво, 1996. – 400 с.

Українська радянська енциклопедія. – 2-е видання. – Т. 1. – Київ, 1977. – С. 502.

Українська радянська графіка / Авт. ст. та упор. І. Врона. – К: Держ. вид-во образ. мистец. і муз. літ. УРСР, 1958. – 196 с.

Українська графіка XI – початку XX ст.: Альбом / Авт.-упор. А. В'юнник – К: Мистецтво, 1994. – 328 с.

Українське мистецтво та архітектура кінця XIX – початку XX століть – К: Наук думка, 2000. – 238 с.

Український політичний плакат / Авт.-упоряд. Л. В. Владич. – К.: Політвидав України, 1981. – 119 с.

Федорук О. К. Микола Бутович. Життя і творчість. – Київ-Нью-Йорк Вид-во. М. П. Коця, 2002. – 431 с.

Фогель З. В. Василій Єрмілов. – М: Сов. Худож., 1975. – 133 с.

Хан-Магомедов С. О. Казимир Малевич. – М.: Фонд «Русский авангард», 2009. – 272 с. – (Серія «Кумири авангарда»).

Хмурий В. Анатоль Петрицький // Життя й революція. – 1928. – №7. – С. 141-160.

Хмурий В. Український революційний плакат. – Х.: 1932. – 120 с.

Холостенко Є. Микола Рокицький. – Х.: РУХ, 1933. – 52 с.

Цинковська І. І., Юхимець Г. М. Опис аркушевих образотворчих документів. – К.: НБУВ, 2000. – 71 с.

Шабльовська А., Сеньків М. Польський плакат. Інститут народознавства Національної академії наук України. 2009.

Шмагало Р. Мистецька освіта в Україні середини XIX - середини XX ст.: структурування, методологія, художні позиції. – Л.: Укр. технології, 2005. – 528 с.

Яців Р. Художник і українське ділове життя 1920-30-х років: візуальна індефікація стосунків // Народознавчі Зошити. –1997. – №1, – С. 37-49.

ЗМІСТ

ВСТУП	3	Горілий Павло Петрович	32
Акимов Николай Павлович	9	Григорьев Сергей Олександрович	33
Акопов Артем Тигранович	10	Гринец Дмитро Мартинович	33
Александров Олександр Іванович	10	Гринковський Ян Пйотр	33
Альтман Натан Ісайович	11	Гринштейн Ісаак Хаскелівич	34
Апеданська Ірена	12	Гусятинський Анатолій Маркович	34
Апеданський Зигмунд	12	Герстель	34
Бабиченко Дмитро Наумович	12	Глатті Юліуш	35
Бабушкін Яків Зеновійович	14	Гнадігер Роман	35
Балая Володимир Олександрович	14	Дейнека Олександр Олександрович	36
Балаясний М.	14	Дейнеко Ольга Константинівна	37
Барянський Владимир О.	15	Делоне Софія Єліївна	37
Белопольський Борис Наумович	15	Денисов М.	37
Бершадський Григорій Соломонович	16	Дерегус Михайло Гордійович	38
Блоцький Володимир	17	Длугач Михайло Оскарович	38
Бобровников А. В.	17	Довгаль Олександр Михайлович	40
Богомазов Олександр Костянтинівич	18	Довженко Олександр	40
Бойченко Іван Васильович	18	Дядинок Василь	40
Болотов К.	18	Ємельянов Лука Мартьянович	41
Бондарович Анатолій	19	Єрмілов Василь Дмитрович	42
Босулаєв Анатолій Федотович	19	Єфімов (Фрідлянд) Борис Юхимович	44
Брайловський Леонід Михайлович	19	Жаков-Титаренко Порфирій Дмитрович	45
Бри-Бейн Марія Феліксівна	20	Животовський Сергій Васильович	45
Бура-Мацапура Віра Іванівна	21	Жмурко Францішек	46
Бутович Микола Григорович	21	Жук Михайло Іванович	46
Варвара Г.	21	Зайховський Францішек	48
Вахтель Вільг	22	Зальцер Семен Зельманович	48
Вейсер Марія	22	Зальцман Олександр Михайлович	49
Вигживальський Фелікс	22	Зюлі	49
Вишеславцев Микола Миколайович	24	Івасюк Микола Іванович	49
Вінтеровський Леонард	24	Ігнатович Єлизавета Олександрівна	50
Вітвіцький Януш	24	Їжакевич Іван Сидорович	50
Волкова Марина Ісаївна	25	Каабак Володимир Михайлович	51
Гальба Володимир Олександрович	25	Каплан Лев Борисович	52
Ган Отто	25	Каплуновський Володимир Павлович	52
Ганф Йосиф Абрамович	26	Карпов Борис Миколайович	53
Ганф Юлій Абрамович	27	Карповський Наум Павлович	53
Гарлянд Зигмунт	28	Касіян Василь Ілліч	53
Гарлянд-Зайончківська Анна	29	Качинський Олександр	54
Герардов Микола Миколайович	29	Качор-Батовський Станіслав	54
Герасимович Йосиф Васильєвич	31	Кібрик Євген Адольфович	55
Глускін Олександр Михайлович	32	Ковжун Павло Максимович	55
Гординський Святослав Ярославович	32	Копельман Леон Озіасович	56
		Кордиш Юхим Хізерович	56
		Корецький Віктор Борисович	57
		Косарев Борис Васильович	57
		Кочергін Микола Михайлович	58
		Красицький Фотій Степанович	59
		Кремернам Ш.	59
		Кричевський Василь Григорович	59

Крюков Борис Іванович	60	Самокиш Микола Семенович	89
Кузьковський М.	60	Семенов-Менес Семен Абрамович	90
Кульчицька Олена Львівна	61	Серебряний Йосиф Олександрович	92
Кунзек Генрик	61	Силкін Борис Васильович	92
Ларіонов Михайло Федорович	62	Сиротенко Олександр Іванович	93
Лейфер В.	62	Сіхульський Казимир	94
Леус Я. Д.	62	Соболь Наум Федорович	95
Литвак Максим Михайлович	63	Солтан Александер	95
Лісовський Роберт Антонович	64	Спаський Василь Васильович	95
Літинський Ібрагім Моїсейович	64	Спербер Зигмунт	96
Малевич Казимир Северинович	66	Старчевський Абрам Львович	96
Мандель Семен Соломонович	68	Стахевич Петро	97
Манн Казимир	68	Стенберг Володимир Августович	98
Маренков Олексій Васильович	69	Стенберг Григорій Августович	99
Матусяк Станіслав	70	Стефанович Кастан	100
Машалов М.П.	70	Стика Ян	100
Машковський Кароль	70	Страхов-Браславський Адольф	
Меллер Вадим Георгійович	71	Йосипович	101
Менкіцький Рудольф (Менкес)	71	Судомора Охрім Іванович	102
Меркель Ежи	72	Тирович Людвік	102
Мизін Олександр Васильевич	72	Тишлер Олександр Григорович	103
Мозалевський Іван Іванович	72	Толкачов Зіновій Шендерович	103
Мунд Генрик Пйотр	74	Фазіні Сандро	103
Мурон Адольф (Кассандр)	74	Фатальчук Володимир Дмитрович	103
Нарбут Георгій Іванович	76	Фідман Володимир Іванович	104
Невський Вадим Миколайович	76	Финогенов А.	104
Нюренберг Амшей Маркович	78	Фрідкін Борис Маркович	105
Ольпінський Казимир	78	Хасевич Ніл Антонович	105
Ольшевський Мар'ян Казимир	78	Хвостенко-Хвостов Олександр	
Падалка Іван Іванович	79	Веніамінович	106
Пастернак Леонид Йосипович	80	Холодний Петро Іванович	107
Перебийніс Василь	80	Хомов Микола Михайлович	107
Петрицький Анатолій Галактіонович	80	Цимбал Віктор Іванович	108
Петрі-Пшибильська Яніна	81	Цапок Георгій Антонович	108
Подерв'янський Сергей Павлович	82	Шавикін Дмитро Миколайович	108
Подольський Віктор	82	Ширшов Н.	109
Пономаренко Яків Матвійович	82	Шиппих Б.	109
Пустовіт Гаврило Михайлович	83	Школьник Йосип Соломонович	110
Рабінович Розалія Мойсеївна	83	Шлейфер Савелій (Цалія) Якович	110
Рабічев Ісаак Беньєвич	84	Шульга Іван Миколайович	110
Радзішевський Влацлав	84	Щеглов Михайло Михайлович	111
Радницький Зигмунт	85	Юнак Ольга	111
Рибак Ісахар-Бер	85	Яроцький Владислав	111
Ріхтер Тадеуш	86	Ярош Ян	112
Рожанківський П.С.	86	ТЕРМІНОЛОГІЧНИЙ СЛОВНИК	113
Розвадовський Зигмунт	86	СПИСОК ЛІТЕРАТУРА	117
Розе Григорій Абрамович	87	ЗМІСТ	119
Рокицький Микола Андрійович	87		
Руди Вільгельм Людвік	87		
Саввін Віктор Маркович	89		

Антологія українського плаката ПЕРШОЇ ТРЕТИНИ ХХ СТОЛІТТЯ

Автор

Андрій Андрейканіч

Макет, художнє оформлення

Андрій Андрейканіч

Коректор

Ірина Островська

Комп'ютерна верстка

Андрій Андрейканіч

Підписано до друку 20.08.2012 Формат 60X84/12.
Гарнітура «Century Gothic» Умовню друк арк. 18.29.
Наклад 300 прим, Зам № 4054.

Віддруковано з готових оригінал макетів у
Cyfrolab.com